

545.977

TEL: 12-144

Köszöntjük a megyei pártértekezletet

VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

HAJDÚ-BIHARI

XLII. ÉVFOLYAM
51. SZÁM

ÁRA: 2,20 FORINT

1/85. III. 2.,
SZOMBAT

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

1985. MÁRCIUS 1.,
PÉNTEK
L. N. NAPJA

Nap kéli 8.25 —
Rugszik 17.29 órakor

ORDULÓNAPTÁR

az évvel ezelőtti, 1885. március
született Székesszékfőváros,
éves korában, 1970-ben
el Budapesten Vadász
ér kétszeres Kossuth-díjas
gus, akadémikus, egyetemi
esszor, a Magyarhoni Földta-
rsulat örökös díszelnöke.

budapesti tudományegyetem
észtudományi karán ta-
majd Prinz Gyulával teit
utazása után doktori szri-
toti tett. Mecsek-hegységi
ásali követően részletes
mányozta Magyarorszá-
szénelőhelyeit, a muraközi,
abányai, a felsőgallai, a vér-
a dorgotokodi és a borsodi
nedencéket. Az 1918-as pol-
demokratikus forradalom
ojában az elsők között szor-
szia a természettudomány-
ás és oktatás reformját. A
esközársaság idején a föld-
majd az ösénytan egyetemi
vá neveztek ki, de haladó
tartása miatt a tanácsha-
megdöntése után távoznia
az egyeterről. A Magyar
ános Kószénbánya Rt. geo-
a volt a második világhá-
bégig. A felszabadulás után
ették a budapesti tuda-
egyetem földtani tanszéke-
professzorává. Két évtize-
ot oktatott, miközben kiter-
tudományos irodalmi mun-
sot is folytatott.

zén- és bauxitkutatóban
nagyserű eredményt két
landó értékű monográfiá-
tálta össze

PROGRAMOK

recen
óra: Fórum a kisállat-
ról a Kölcsey Művelődési
ntban.

ra: Tanácsadás fogykör-
és cukorbetegeknek az
tárak boltjában.

Fiatal horgászok eszme-
e az ifjúságpárti klub-
ban.

ra: Találkozás Kovács
s filmrendezővel a DOTE
légiumban.

zeregy éjszaka címmel ze-
nisoros est a P. R. Compu-
tári Molnár Sándor, Zádor
közreműködésével a
n-klubban (Simonyi út

14.30 óra: Cirkuszi elő-
művelődési házbán.

ra: Emlékünnepség az övo-
fennállásának 125. évfordu-
almából.

Időjárás. 8.05 Az ál-
Együttés felvételei-
Tiz perc kultúrta
0.00 Hírek. Utközben.
közben. 12.00 Hírek. né-
proszul és angolul. 12.10
szertők fúvósműveiből.
Shelly Manne felvé-
11.00 Romantikus mu-
zika. 12.50 Műsor-
13.00 Hírek. Utköz-
Pophullám. 13.45 Idő-
vitalásjelentés. 14.00
15.00 péntekig. 17.30 Otodák
18.30 Fiataloknak!
19.00-19.05 Hírek. Ut-
20.00 Nótaképzőknek.
19.00 Hírek. Utköz-
an. 21.49 Könyvzene,
22.00 Amerikai
n. Hangjáték. 23.00 Hí-
járás. Sport. 23.20 Nő-
4-30 Ejtéitől hajnalig.

SOR: 9.00 Hírek. Időjárás.
Műsorismertetés. 9.05
östernek programjából.
10.00 Hírek. 9.38 Vivaldi: A
szak. 10.22 Dzsessz-
n. Shelly Manne felvé-
11.00 Romantikus mu-
zika. 12.50 Műsor-
13.00 Hírek. Utköz-
Pophullám. 13.45 Idő-
vitalásjelentés. 14.00
15.00 péntekig. 17.30 Otodák
18.30 Fiataloknak!
19.00-19.05 Hírek. Ut-
20.00 Nótaképzőknek.
19.00 Hírek. Utköz-
an. 21.49 Könyvzene,
22.00 Amerikai
n. Hangjáték. 23.00 Hí-
járás. Sport. 23.20 Nő-
4-30 Ejtéitől hajnalig.

SOR: 9.00 Hírek. Időjárás.
Műsorismertetés. 9.05
östernek programjából.
10.00 Hírek. 9.38 Vivaldi: A
szak. 10.22 Dzsessz-
n. Shelly Manne felvé-
11.00 Romantikus mu-
zika. 12.50 Műsor-
13.00 Hírek. Utköz-
Pophullám. 13.45 Idő-
vitalásjelentés. 14.00
15.00 péntekig. 17.30 Otodák
18.30 Fiataloknak!
19.00-19.05 Hírek. Ut-
20.00 Nótaképzőknek.
19.00 Hírek. Utköz-
an. 21.49 Könyvzene,
22.00 Amerikai
n. Hangjáték. 23.00 Hí-
járás. Sport. 23.20 Nő-
4-30 Ejtéitől hajnalig.

SOR: 9.00 Hírek. Időjárás.
Műsorismertetés. 9.05
östernek programjából.
10.00 Hírek. 9.38 Vivaldi: A
szak. 10.22 Dzsessz-
n. Shelly Manne felvé-
11.00 Romantikus mu-
zika. 12.50 Műsor-
13.00 Hírek. Utköz-
Pophullám. 13.45 Idő-
vitalásjelentés. 14.00
15.00 péntekig. 17.30 Otodák
18.30 Fiataloknak!
19.00-19.05 Hírek. Ut-
20.00 Nótaképzőknek.
19.00 Hírek. Utköz-
an. 21.49 Könyvzene,
22.00 Amerikai
n. Hangjáték. 23.00 Hí-
járás. Sport. 23.20 Nő-
4-30 Ejtéitől hajnalig.

SOR: 9.00 Hírek. Időjárás.
Műsorismertetés. 9.05
östernek programjából.
10.00 Hírek. 9.38 Vivaldi: A
szak. 10.22 Dzsessz-
n. Shelly Manne felvé-
11.00 Romantikus mu-
zika. 12.50 Műsor-
13.00 Hírek. Utköz-
Pophullám. 13.45 Idő-
vitalásjelentés. 14.00
15.00 péntekig. 17.30 Otodák
18.30 Fiataloknak!
19.00-19.05 Hírek. Ut-
20.00 Nótaképzőknek.
19.00 Hírek. Utköz-
an. 21.49 Könyvzene,
22.00 Amerikai
n. Hangjáték. 23.00 Hí-
járás. Sport. 23.20 Nő-
4-30 Ejtéitől hajnalig.

SOR: 9.00 Hírek. Időjárás.
Műsorismertetés. 9.05
östernek programjából.
10.00 Hírek. 9.38 Vivaldi: A
szak. 10.22 Dzsessz-
n. Shelly Manne felvé-
11.00 Romantikus mu-
zika. 12.50 Műsor-
13.00 Hírek. Utköz-
Pophullám. 13.45 Idő-
vitalásjelentés. 14.00
15.00 péntekig. 17.30 Otodák
18.30 Fiataloknak!
19.00-19.05 Hírek. Ut-
20.00 Nótaképzőknek.
19.00 Hírek. Utköz-
an. 21.49 Könyvzene,
22.00 Amerikai
n. Hangjáték. 23.00 Hí-
járás. Sport. 23.20 Nő-
4-30 Ejtéitől hajnalig.

SOR: 9.00 Hírek. Időjárás.
Műsorismertetés. 9.05
östernek programjából.
10.00 Hírek. 9.38 Vivaldi: A
szak. 10.22 Dzsessz-
n. Shelly Manne felvé-
11.00 Romantikus mu-
zika. 12.50 Műsor-
13.00 Hírek. Utköz-
Pophullám. 13.45 Idő-
vitalásjelentés. 14.00
15.00 péntekig. 17.30 Otodák
18.30 Fiataloknak!
19.00-19.05 Hírek. Ut-
20.00 Nótaképzőknek.
19.00 Hírek. Utköz-
an. 21.49 Könyvzene,
22.00 Amerikai
n. Hangjáték. 23.00 Hí-
járás. Sport. 23.20 Nő-
4-30 Ejtéitől hajnalig.

SOR: 9.00 Hírek. Időjárás.
Műsorismertetés. 9.05
östernek programjából.
10.00 Hírek. 9.38 Vivaldi: A
szak. 10.22 Dzsessz-
n. Shelly Manne felvé-
11.00 Romantikus mu-
zika. 12.50 Műsor-
13.00 Hírek. Utköz-
Pophullám. 13.45 Idő-
vitalásjelentés. 14.00
15.00 péntekig. 17.30 Otodák
18.30 Fiataloknak!
19.00-19.05 Hírek. Ut-
20.00 Nótaképzőknek.
19.00 Hírek. Utköz-
an. 21.49 Könyvzene,
22.00 Amerikai
n. Hangjáték. 23.00 Hí-
járás. Sport. 23.20 Nő-
4-30 Ejtéitől hajnalig.

SOR: 9.00 Hírek. Időjárás.
Műsorismertetés. 9.05
östernek programjából.
10.00 Hírek. 9.38 Vivaldi: A
szak. 10.22 Dzsessz-
n. Shelly Manne felvé-
11.00 Romantikus mu-
zika. 12.50 Műsor-
13.00 Hírek. Utköz-
Pophullám. 13.45 Idő-
vitalásjelentés. 14.00
15.00 péntekig. 17.30 Otodák
18.30 Fiataloknak!
19.00-19.05 Hírek. Ut-
20.00 Nótaképzőknek.
19.00 Hírek. Utköz-
an. 21.49 Könyvzene,
22.00 Amerikai
n. Hangjáték. 23.00 Hí-
járás. Sport. 23.20 Nő-
4-30 Ejtéitől hajnalig.

SOR: 9.00 Hírek. Időjárás.
Műsorismertetés. 9.05
östernek programjából.
10.00 Hírek. 9.38 Vivaldi: A
szak. 10.22 Dzsessz-
n. Shelly Manne felvé-
11.00 Romantikus mu-
zika. 12.50 Műsor-
13.00 Hírek. Utköz-
Pophullám. 13.45 Idő-
vitalásjelentés. 14.00
15.00 péntekig. 17.30 Otodák
18.30 Fiataloknak!
19.00-19.05 Hírek. Ut-
20.00 Nótaképzőknek.
19.00 Hírek. Utköz-
an. 21.49 Könyvzene,
22.00 Amerikai
n. Hangjáték. 23.00 Hí-
járás. Sport. 23.20 Nő-
4-30 Ejtéitől hajnalig.

SOR: 9.00 Hírek. Időjárás.
Műsorismertetés. 9.05
östernek programjából.
10.00 Hírek. 9.38 Vivaldi: A
szak. 10.22 Dzsessz-
n. Shelly Manne felvé-
11.00 Romantikus mu-
zika. 12.50 Műsor-
13.00 Hírek. Utköz-
Pophullám. 13.45 Idő-
vitalásjelentés. 14.00
15.00 péntekig. 17.30 Otodák
18.30 Fiataloknak!
19.00-19.05 Hírek. Ut-
20.00 Nótaképzőknek.
19.00 Hírek. Utköz-
an. 21.49 Könyvzene,
22.00 Amerikai
n. Hangjáték. 23.00 Hí-
járás. Sport. 23.20 Nő-
4-30 Ejtéitől hajnalig.

SOR: 9.00 Hírek. Időjárás.
Műsorismertetés. 9.05
östernek programjából.
10.00 Hírek. 9.38 Vivaldi: A
szak. 10.22 Dzsessz-
n. Shelly Manne felvé-
11.00 Romantikus mu-
zika. 12.50 Műsor-
13.00 Hírek. Utköz-
Pophullám. 13.45 Idő-
vitalásjelentés. 14.00
15.00 péntekig. 17.30 Otodák
18.30 Fiataloknak!
19.00-19.05 Hírek. Ut-
20.00 Nótaképzőknek.
19.00 Hírek. Utköz-
an. 21.49 Könyvzene,
22.00 Amerikai
n. Hangjáték. 23.00 Hí-
járás. Sport. 23.20 Nő-
4-30 Ejtéitől hajnalig.

SOR: 9.00 Hírek. Időjárás.
Műsorismertetés. 9.05
östernek programjából.
10.00 Hírek. 9.38 Vivaldi: A
szak. 10.22 Dzsessz-
n. Shelly Manne felvé-
11.00 Romantikus mu-
zika. 12.50 Műsor-
13.00 Hírek. Utköz-
Pophullám. 13.45 Idő-
vitalásjelentés. 14.00
15.00 péntekig. 17.30 Otodák
18.30 Fiataloknak!
19.00-19.05 Hírek. Ut-
20.00 Nótaképzőknek.
19.00 Hírek. Utköz-
an. 21.49 Könyvzene,
22.00 Amerikai
n. Hangjáték. 23.00 Hí-
járás. Sport. 23.20 Nő-
4-30 Ejtéitől hajnalig.

SOR: 9.00 Hírek. Időjárás.
Műsorismertetés. 9.05
östernek programjából.
10.00 Hírek. 9.38 Vivaldi: A
szak. 10.22 Dzsessz-
n. Shelly Manne felvé-
11.00 Romantikus mu-
zika. 12.50 Műsor-
13.00 Hírek. Utköz-
Pophullám. 13.45 Idő-
vitalásjelentés. 14.00
15.00 péntekig. 17.30 Otodák
18.30 Fiataloknak!
19.00-19.05 Hírek. Ut-
20.00 Nótaképzőknek.
19.00 Hírek. Utköz-
an. 21.49 Könyvzene,
22.00 Amerikai
n. Hangjáték. 23.00 Hí-
járás. Sport. 23.20 Nő-
4-30 Ejtéitől hajnalig.

Alkotó légkörben

Hajdú-Biharban fontos állomáshoz érkezett pártunk XIII. kongresszusának előkészítése. A beszámoló és a vezetőségválasztó taggyűlések, összehívott taggyűlések, a munkahelyi, községi és városi pártértekezletek sorát követően ma és holnap ülnek tanácskozással mellé Debrecenben megyénk pártvezetőinek küldöttéi. Meglegre teszik a XII. kongresszus óta eltelt öt esztendő politikai munkáját: megyénk lakossága a kommunista vezetéssel mit tett szűkebb pátriánk és az ország gyarapodásáért, boldogulásáért, a mindannyiunk sorsát alakító határozatok megvalósításáért. A számvetésben az is megfogalmazódik: mit kell tennünk az elkövetkezőekben szocialista céljaink valóra váltásáért.

A munkahelyi, területi párfórumok küldöttéi magukkal hozták mindazokat a tapasztalatokat, útravalókat, melyekkel a kommunista kollektívák bizalma felruházta őket. Azt az alkotó légkört, vitaszellemet, felelősségérzetet, mely a kommunista helyi parlamentjeinek hangulatát, a párttagság cselekvőkészségét jellemezte. Itt, ezen a tanácskozáson, a beszámolóban, a hozzászólásokban ötvöződnék egymással a múlt, a jelen eredményei, gondjai, a teljesített és az elmulasztott lehetőségek, kapnak határozott, karakterisztikus formát a jövőt meghatározó célkitűzések — formálódik napjaink történelme. A tiszta szándékú, alkotó emberi munka, a tudatos felelősség és áldozatvállalás írja nap mint nap szocialista építőmunkánk történelmét.

Jogos büszkeséggel esik szó arról, hogy a XII. kongresszus és az 1980. évi megyei pártértekezlet határozatait, célkitűzéseit erőnk, legjobb tudásunk és objektív lehetőségeink szerint eredményesen hajtottuk végre. Ezt a kommunista és a pártönkivűlek egyaránt elismerik és nagyra értékelik. A becsülettel, kitartóan végzett munka öröme fokozza az, hogy ezeket az eredményeket a megszokottnál nehezebb körülmények között, számos gondot leküzdve, a kollektívák és az egyének belső tartalékait, az emberi alkotó erőt és cselekvőkészséget mozgósítva értük el. Ez a büszkeség tölti el mindenkit, aki vállalta céljainkat, hitt azok megvalósíthatóságában és erejéhez mérten részt kért a megvalósításában.

Abban a társadalmi méretű politikai eszmecsereben, amely a kongresszusra készülők időszakát jellemezte és jellemzi, újra bebizonyosodott, hogy Hajdú-Bihar munkássága, parasztsága, értelmisége magáénak vallja a párt politikáját. Meggyőződött arról, hogy gyarapodásunk, gondok, nehézségeket leküzdő képességünk elsődleges forrása és biztosítéka az a nyílt, őszinte és következetes politika, melyet a Magyar Szocialista Munkáspárt évtizedek óta a múlt és a jelen tanulságainak felhasználásával folytat — jövőnk formálásáért.

A bizalom és a meggyőződés kölcsönösen erősítik egymást. Amikor azt mondjuk, hogy a megye lakossága nemcsak bízik a párt politikájában, hanem aktívan részt is vesz annak megvalósításában, számolunk azzal is, hogy ennek a politikának megértésében, egységesebb értelmezésében, következetes védelmében és képviselésében bőséggel adódnak tennivalóink. Az elmúlt hónapokban, a kongresszusi irányelvek élénk, gazdag érvanyagú vitái közben meggyőződhetünk arról, hogy megyénk kommunista arra törekednek: a pártfegyelmel állandó szilárdításával, a türelmes és sokoldalú nevelőmunkával tovább szilárduljon Hajdú-Biharban a politikai, ideológiai és cselekvési egység a határozatok végrehajtásában, és erősödjön a párt vezető szerepe a mindennapi feladatok ellátásában.

Példamutatásuk immár történelmi erénnyé kovácsolódott. Minden tisztán látó, gondolkodó ember meggyőződhet arról, hogy a kommunista nemcsak szilárd elkötelezettséget az eszmének, hanem áldozatkész vállalói a célokat megvalósító cselekvésnek is. Törékvésű, alkotó akarattal megyénkben is elősegítette a szocialista tudat és életmód életszempényének térhódítását.

Ez a tudat, az alkotó, teremtő akarat, a megoldandó feladatok nehézségeivel való őszinte szembenézés, a bizalom és a felelősség légkörében ül ma össze megyénk kommunista pártjának, a megyei pártértekezlet. Amint a felkészülés egyes állomásaival, eseményeit, ezt a fórumot is ünnepi kőntősebe öltözteti a kerek évforduló: népünk történelmének sorsfordulója négy évtizeddel ezelőtt, hazánk felszabadulásával megnyitotta az utat szocialista fejlődésünk előtt. Az ünnepre készülők csak erősíti a tartalmat: eredményeink, gondjaink reális, kritikus, kollektív elemzését. Megfogalmazódik az a kívánság, hogy a XIII. kongresszus erősítse meg pártunk eddig követett politikai irányvonalát. adion határozott, jövőt építő munkára serkentő cselekvési programot egész népünk számára. Bizonyoságot tesznek amellett is, hogy megyénk párttagsága és lakossága készen áll a kongresszusi határozatok végrehajtására.

Szigorodó feltételrendszer, bonyolultabb feladatok Eredményes évről adott számot a KITE évről közgyűlése

Tizenkettedik zárszám-
adását tartotta március 1-én
Nádudvaron, a helyi műve-
lődési házban a nádudvari
Kukorica- és Ipari-Értékesítési
Együttműködés. A
taggazdaságokat képviselő
elnökök, igazgatók és szakve-
zetők, valamint a meghívott
vendégek körében ott volt
Faluvégi Lajos miniszter-
elnök-helyettes, az Országos
Tervehivatal elnöke, Tóth Imre,
a megyei pártbizottság
titkára, dr. Juhász István, a
megyei tanács elnökhelyette-
se és Fazekas Károly, a me-
gyei tsz-szövetség titkára.

Az immár 400 taggazdasá-
got integráló termelési ren-
dszer évről közgyűlést Szabó
István, a KITE elnöke
nyitotta meg. Az igazgatóság
írásban közreadott beszámoló-
jához Balogh Csaba, a KITE
igazgatója fűzött szóbeli
kiegészítést:

— Nehéz, de eredményes
évet zártunk — mondta be-
vezetőül, mintegy összegző-
ként bocsátva előre, hogy az
együttműködés kiállta a szél-
csöves időjárás próbáját. Szélsősé-
sen ezúttal is az
aszályt kell elsősorban érte-
nünk, amely ugyan megvén-
két változóan, egyenlően
megyénkben azonban kimond-
ottan drasztikusan vetette
vissza a termést, felerősítve
ily módon az amúgy is kelte-
metlenül növekvő költségek
hatását. A nagy, s a növény-
termesztést önmagában is
egyensúlyban tartó kivétel a
gabona, azon belül is a bú-
za volt, amely, mint köztu-
dott, kiemelkedő rekordokat
adott, országon is, és a
KITE-taggazdaságokban is.
A kukorica ágazatot másod-
szor sújtotta aszály, s ebben
a — már a termelési kedvet
is hátrányosan befolyásoló —
helyzetben különösen fontos,
amit az igazgató nyomaték-
kal hangsúlyozott, hogy tud-
niillik igenis nagy képességű
technológiai és biológiai hát-
tér áll a taggazdaságok ren-
delkezésére. A cukorrépa
mint az egyik legproblémá-
sabb, a rekorderedményel-
termet, burgonyát mint érté-
kesítési bizonytalanságnak
kitett árut említette az igaz-
gató. Változatlanul tart a

Szabó István nyitotta meg a közgyűlést

zöldborsótermesztés felfutá-
sa, a területnöveléshez a
múlt évi közeli héttónnás
hektáronkénti hozam ad alap-
ot és biztatást.

Foglalkozik a KITE a
szántóföldi zöldségtermesztés
integrálásának gondolatával
is. Az idén több gépet és be-
rendezést próbál ki, keresve
és építve a kapcsolatot a
zöldszőlővel foglalkozó cégek-
kel.

— Reméljük — mondta
ezzel kapcsolatban az igaz-
gató —, hogy a következő
igazgatósági ülésre már rész-
eredményekkel és megfelelő
döntést előkészítő határozati
javaslattal állhatunk elő.

Az egyes ágazatok, tevé-
kenységi körök eredményei-
nek és gondjainak számba-
vétele után áttekintette azo-
kat, a célokat, illetve felada-
tokat, amelyek a KITE tör-
vényének egyes szakaszait
jellemezték. Alapvető válto-
zás, mondta, hogy ami az in-
duláskor technológiai, tech-
nikai, szolgáltatásfejlesztési
újdonság volt, az ma kiter-
jedt gyakorlattá. Amíg 1972-
ben, 1973-ban a termésered-
mények lehet legnagyob-
b mértékben való növelése volt
a cél, mára a feladatok dif-
ferenciáltabbak lettek, elő-
terbe kerül az egész növény-
termesztés eredményes gaz-
dálkodásának a segítése, ki-
szolgálása. A fejlesztési és

Külgyminiszter-helyettesi találkozó

Moszkva, 1985. március 1. (MTI) — A Varsói Szerződés tagállamainak külügyminiszter-helyettesei március 1-én Moszkvában munkatalálkozót tartottak, amelyen magyar részről Roska István vett részt.

A tárgyszerű, elvtársi légkörű találkozóon véleményét cseréltek a nukleáris és úrfegyverzet-ről március 12-én kezdődő szovjet-amerikai tárgyalásokról.

jaként az aszályt, a szorító
világ gazdasági helyzetet és
ebből adódóan azokat a
népszerűtlen intézkedéseket
említette, amelyeket úgy-
mond „nehéz szívvel” hoz-
tak, de meg kellett hozni
1984-re alapvetően rá-
nyomta bélyegét, hogy kö-
rülbelül ugyanannyi deviz-
zabevételért harminc száza-
lékkal több árut kellett ki-
vinni. Mégis, a múlt esztén-
dő minden terhe ellenér-
1985-ben egy gyorsabb ütem-
mel számolunk. Olyan kül-
szövhöz érkezett a népgaz-
daság, a melyen túl a len-
dületes fejlődés körvonala
látszanak.

1985 eleje nem jól indult
a hosszan tartó, rendkívül
hideg időjárás a bányász-
ban és a kohászati öko-
oly komoly gondokat okoz-
zott, mint a mezőgazdaság
ban. Tiszteletre méltó helyi
állásnak lehettünk tanúi,
abban, hogy nem következ-
tek be nagyobb zavarok
nagy szerepük van a tapaszt-
alt és áldozatkész üzemi
vezetőknek, dolgozóknak
ezért elismerés illeti őket.

Ami a mezőgazdaság jó-
vőjét illeti, noha vannak
viták, világosan kirajzolód-
nak a lehetőségek, és ez
biztatóak. A magyar gabo-
natermesztés nemzetközile-
versenyképes, nemcsak ho-
zamaik, hanem költségei
tekintve is. Nem úgy az ál-
latlanyságra áll, gon-
doljunk csak a baromfi-
elhullásban vagy a takar-
mányfelhasználási mutató-
ban meglévő különbségek-
re.

Mindez nem változtat azon,
a fényben, hogy a magyar
(Folytatás a 2. oldalon)

Vetélkedő az MGM-ben

Február 28-án délután a
Magyar Görögországi Mű-
velőben rendezték meg az
MSZBT-tagesportok száma-
ra meghirdetett Baráti szö-
vetségben vetélkedősorozat
középdöntőjét. A Kelet-Ma-
gyarország területéről to-
vábbjutni hat csapat — a
Debreceni Ruhagár, az ÁÉV,
az MGM, a tiszavasvári Al-
kaloida, a kisvárdai Császi
László Szakközépiskola, a
hajdúnánási szakmunkáské-
pző intézet — országos zsűri
előtt versenyzett. A döntőbe
a győztes tiszavasvári Alka-
loida és a második helyezett,
a kisvárdai Császi László
Szakközépiskola csapata ju-
tott.

Tanácselnökök értekezlete

Papp Lajos államtit-
kárnak, a Minisztertanács
Tanácsai Hivatala elnöké-
nek vezetésével a fővárosi,
megyei és megyei-városi
tanácselnökök pénte-
ken értekezletet tartottak
a Parlamentben. A tanács-
kozáson Horváth István
belügyminiszter adott tájékoztatót a belügyi
munka időszaki kérdéseiről,
az állam és közbiztonság
megővására irányuló
tevékenységről. A belügy-
miniszter tájékoztatta a
határozott és a társelnökök
munkájáról is. (MTI)

Százhuszonöt éves óvoda Álmosdon

Március elsején délelőtt tíz órakor bensőséges ünnepsé-
gen emlékeztek meg a 125 esztendővel ezelőtt Chernel József által alapított álmosdi óvodáról: amely óvoda ugyan
abban az épületben, csak többszöri korszerűsítésen átesve
ma is működik.

Az emlékünnepségen Kovács Józsefné, a mintegy kilenc
ven gyermeket gondozó óvoda vezetője köszöntötte
résztevőket, többek között Magyarai Lászlónét, a Debreceni
városi pártbizottság osztályvezetőjét, valamint dr. Tar Ká-
rolt, a Debrecen városi Tanács művelődési osztályának
vezetőjét és az intézmény jelenlegi pedagógusait, gondozó
nőit.

Az emlékünnepségen Sándor Józsefné, a megyei tanács
művelődési osztályának óvodai felügyelője mondott rövid
beszédet, s az eseményt színesítő a területi KISZ-szer-
vezet, az álmosdi úttörőcsapat tagjai, valamint az óvoda ki-
lakói adtak műsort a résztvevőknek, akik — mintegy száz
százötven falubeli érdeklődő és vendég — megtekintették
az óvodatörténeti kiállítást, majd közös szánókirándulás
ra indultak a Kölcsey-házhoz, a kovácsmúzeumba és az ál-
mosdi termelőszövetkezet parkjába

Egy hét a világpolitikában

VASÁRNAP: Választások a Szovjetunióban, Konsztantyin Csernyenko Moszkvában adta le szavazatát — Pekingbe érkezett Paul Wolfowitz, a kelet-ázsiai és csendes-óceáni ügyekkel foglalkozó amerikai külügyi államtitkár

HÉTFŐ: A lengyel kormány úgy döntött, hogy több szakaszban hajtják végre az áremelést — Varsóból kiutasították az amerikai katonai attasét — Amerikai katolikus egyházi személyiségek érkeztek Nicaraguába — Választások Pakisztánban

KEDD: Gromiko szovjet külügyminiszter tárgyalásai Rómában — Samir izraeli külügyminiszter Bonnban — A dollár rekordárfolyamon került jegyzésre a nyugati pénzpiacokon

SZERDA: Moszkvában visszautasították az amerikai vádakat, amelyek szerint a Szovjetunió nem tartaná be a leszerelési megállapodásokat — Gromiko II. János Pál pápánál — Londonban tárgyal Lange új-zélandi miniszterelnök

CSÜTÖRTÖK: A genfi leszerelési bizottság ülésén a szovjet küldött a nukleáris kísérleti robbantások teljes betiltását javasolta — Ortega nicaraguai vezető a kubai tanácsadók hazatéréséről és a nicaraguai fegyvervásárlások befagyasztásáról beszélt — Párizsban volt a sorrendben 45. francia-nyugatnémet csúcstalálkozó

PÉNTEK: Gromiko külügyminiszter tárgyalásai a spanyol fővárosban — A Biztonsági Tanács megkezdte, majd elnapolta a vitát az izraeli erők dél-libanoni megtorló akciójáról

A HÉT 3 KÉRDÉSE

Hogyan alakul a kelet-nyugati viszony a genfi tárgyalások előtt?

Már csak jó egy hét választ el a genfi szovjet-amerikai tárgyalások kezdetétől. Amint ez ilyenkor lenni szokott, a tárgyalófelek mindegyike igyekszik a maga tárgyalási pozícióját erősíteni, diplomáciai, politikai és propagandaszempontból egyaránt. Ebben illeik bele — legalábbis amerikai gondolkodás szerint — a másik fél ellen ilyen-olyan vádak megfogalmazása. Moszkvában visszautasították a vádaskodást, hogy a Szovjetunió megsértene a fegyverzetkorlátozási megállapodásokban vállalt kötelezettségeit. A szovjet külügyminisztérium nyilatkozata ugyanakkor rámutat, hogy az üreszközöket is magában foglaló rakéta-elhárító rendszer kiépítése ellenőrizhetetlenné tenné a fegyverkezési versenyt.

Gromiko szovjet külügyminiszter a héten előbb Rómában, majd Madridban tárgyalt. Alkalma volt részletesen kifejteni azokat az elgondolásokat, amelyeket a választások előtt vezető államférfiak ismertettek a világossal. Ugyanakkor a héten a genfi leszerelési bizottságban a szovjet küldött javaslatot terjesztett elő a nukleáris kísérleti robbantások teljes betiltásáról.

A másik oldalon az amerikai tervek érdekében mozgósított például Carrington NATO-főtiszt, aki Bonnban arról beszélt, hogy nem lenne bölcs dolog az USA részéről, ha lemondana az úrbe telepítendő védelmi rendszerek kutatásá-

Elmozdul-e a közép-amerikai helyzet a megegyezés irányában?

Az elmúlt héten akkora amerikai nyomás nehezedett Nicaraguára, hogy nem egy diplomáciai megfigyelő már küszöbönállónak tartott akár egy fegyveres beavatkozást is. Managuában a sandinista kormány minden előkészületet meg tett az esetleges betolakodók visszaverésére. Washingtonban a harcias megnyilatkozások egymást érték. Persze, egyesek ezt azzal magyarázzák, hogy március 1-ével kell az amerikai kongresszusnak döntenie a nicaraguai „contráknak” nyújtandó támogatásról, a kardcsörtetésnek tehát talán csak az volt a célja, hogy a hónapokat bírja jobb belátásra.

A hét közepén Ortega, Nicaragua első embere rendkívül figyelemreméltó ajánlatot tett az USA-val való tárgyalások újrakezdésére, és egyben a Contadora-csoport korábbi béketerveinek megvalósítására. Bejelentette, hogy Nicaraguából fokozatosan távoznak a kubai tanácsadók, közülük először 50-en hagy-

ról. Szerinte ugyanis épp az indokolja az ilyen elhárító rendszer kialakítását, hogy a NATO-országokban egyre

Olaszországban folytatott tárgyalásokat Andrej Gromiko szovjet külügyminiszter. A képen: Gromiko Bettino Craxi olasz miniszterelnökkel tanácskozik (balra)

inkább nő az atomrakéták, a Persing-2-k és a robotrepülőgépek telepítésével szembeni ellenállás. Az amerikai űrfegyverkezéssel kapcsolatos nyugat-európai magatartás kialakítása volt az egyik fő téma a francia-nyugatnémet csúcstalálkozón is. *Mitterrand* és Kohl közül persze a bonni vendég mondana inkább igent az amerikai tervek-

nak el az országot. Ez nyilvánvalóan a Contadora-terv ama részének felelne meg, hogy Közép-Amerika egyik országában se legyenek külföldi tanácsadók. Végül Ortega szerint a managuai kormány kész befagyasztani fegyvervásárlásait. Ez pedig szintén a Contadora-csoport elképzelései szerinti gesztus lenne, amit követnie kellene a többi közép-amerikai állam egyesült államokbeli fegyvervásárlása beszűntetésének.

Az USA politikai körében — ha hinni lehet a *Washington Post* elemzésének — három irányzat ütözködik Nicaraguával kapcsolatban. A Pentagon egyes vezetői fenntartás nélküli katonai lépéseket sürgetnek, Weinberger hadügyminiszter maga a térségben az amerikai katonai erő felvonulását kívánja folytatni, míg egy harmadik csoport a diplomáciai utat javasolja. Sajnos, azonban, ez a harmadik csoport a leggyengébb...

Megáll-e a dollár árfolyamának emelkedése?

Az amerikai valuta a hét érte a font sterlinggel való elején minden eddigi rekordot megdöntve majdnem el-

Simon Wiesenthal, a nácizmus üldözöttje bécsi dokumentációs központjának vezetője brüsszeli sajtóértekezletén annak a véleményének adott hangot, hogy Mengele, az auschwitzi tömeggyilkos még mindig Paraguayban él

ka, Párizsban a 11 francia frank körül járt. Aztán a hét közepére fordult a kocka. A nyugatnémet, az olasz, a francia, a brit, a belga és az osztrák központi bank mintegy egymilliárd dollárt dobott piacra abban a reményben, hogy ezzel lenyomhatják a dollár árfolyamát. Az pedig jócskán esett is!

A valutapiacokon izgalom és nyugtalanság lett úrrá. Az árfolyamok kilengenek... Mindenki azt lesi, vajon nem születik-e Washingtonban olyan döntés, amely az amerikai kamatláb csökkentését irányozza elő. Ha igen, akkor a dollár árfolyama tovább zuhanna... A legrava-

Az események alakulása hoz hozzájárult az amerikai központi jegybank szerepét betöltő FED elnökének, *Volcker*nak a nyilatkozata is. A szenátusban kijelentette, hogy az USA nagy költségvetési hiánya miatt a dollár előbb-utóbb gyöngülni fog. Figyelmeztetett arra, hogy a dollár mai erejét többek között az az óriási külföldi tőkebeáramlás okozza, amelyet a magas amerikai kamat magyaráz. A külföldi hitelezők azonban csak rövid lejáratra fektetik be pénzüket. A külföldi tőke amilyen gyorsan jött, épp olyan gyorsan távozna is az USA bankjaiból!

szabb tőzsdéi rókák sem kockáztatják azonban meg, hogy megjósolják: mit hoznak a következő napok, hetek. Viszont minden komolyabb szakértő hosszú távra azt tartja valószínűnek, hogy az USA pénzügeit rendbe hozza, mert előbb-utóbb tartanak Washingtonban a hitelekre épült pénzügyi kártyavár összeomlásától. Az *U. S. News and World Report* legutóbbi számában nyugtalan-szomorúan állapította meg: az Egyesült Államok nem is olyan rég a világ legnagyobb hitelezője volt, most pedig a földkerekség legeladósodottabb állama lett!

Pály József

Választási előkészületek Romániában

Romániában befejeződtek a jelölések a március 17-én esedékes nemzetgyűlési és néptanácsi választásokra, s most a szavazás előkészítésének újabb szakasza kezdődik.

A Szocialista Demokrácia és Egység Frontja most közzétett választási kiáltványában hangsúlyozta, hogy a szervezet az RKP kongresszusán tavaly novemberben elfogadott határozat, a hosszú távú gazdasági-társadalmi fejlesztési programok alapján fogalmazta meg választási platformját. A kiáltvány ismerteti Románia sikereit, s felvázolja távlatait.

Gromiko spanyolországi programja

Andrej Gromiko, az SZKP KB PB tagja, a Szovjetunió Minisztertanácsa elnökének első helyettese, külügyminiszter, aki kétnapos hivatalos látogatáson tartózkodik Spanyolországban, pénteken a Zarzuela palotában látogatást tett I. János Károly spanyol királynál.

A baráti légkörű megbeszélés érintették a szovjet-spanyol kapcsolatok kérdéseit, valamint néhány kölcsönös érdeklődésre számot tartó időszakos nemzetközi problémát.

SZOT-támogatással

A SZOT elnöksége pénteken ülést tartott. Az elnökséget *Marjai József* miniszterelnök-helyettes tájékoztatta azokról a károkról és nehézségekről, amelyek a rendkívüli hideg időjárás okozott az ország gazdasági életében, különösen az anyag- és ener-

giaellátásban. A kormány nevében kérte a szakszervezetek segítségét a keletkezett termelési és pótlásához, és a károk helyreállításához. A SZOT elnöksége kinyilvánította, hogy támogatja a hiányok pótlását szolgáló kormányintézkedéseket.

Parancsnoki értekezlet a Munkásörsegen

A Munkásörseg Országos Parancsnokságán értekezletet tartottak pénteken a megyei és az egységparancsnokok részvételével.

Barta Gyulának, az országos parancsnok helyettesének beszámolója után megvitaták, hogyan teljesítette a testület a tavalyi feladatokat, majd ismertették az idei év követelményeit. *Borbély Sándor* országos parancsnok szót

arról: milyen teendők várnak a munkásörsekre 1985-ben. Értékelte, hogyan készülnek a testület tagjai az MSZMP XIII. kongresszusára és hazánk felszabadulásának 40. évfordulójára, milyen eredményeket érnek el a kongresszus és felszabadulási munkaversenyben, hogyan kezdtek meg az idei kiképzési évet. (MTI)

Szovjet-magyar olajszerződés

Szovjet kőolajtermékek ezévi magyarországi szállításáról írt alá szerződést pénteken Budapesten *Tóth József*, MINERALIMPEX külkereskedelmi vállalat vezérigazgatója és *Jurij Harlamov*, a Szovjetföldi Kereskedelmi Egyesülés vezérigazgató-helyettese. Az aláírást megjelent *Viktor Ocseregin*, a Szovjetunió magyarországi kereskedelmi képviselője.

A szerződés szerint a Szovjetunió 300 millió rubel értékben szállít különböző kőolajterméket — benzint, gázolajat, repülőgép-üzemanyagot, világítópetróleumot, fűtőolajat stb. — hazánkba, s így jelentősen hozzájárul a magyar népgazdaság energiaellátásához. A benzín és a gázolaj túlnyomó része az Összefogás csövezeteken érkezik az országba. (MTI)

Áruforgalmi jelentés

A Belkereskedelmi Minisztérium áruforgalmi jelentése szerint januárban a kiskereskedelem 34,8 milliárd forintos forgalmat ért el fo-

lyó áron, 9,5 százalékkal magasabbat, mint az előző év azonos hónapjában. A forgalom valamivel nagyobb volt a tervezettnél.

Az Egészségügyi Minisztérium tájékoztatója

Az Egészségügyi Minisztérium közlése szerint influenzás góccok, helyi járványok alakultak ki február utolsó hetétől kezdődően Borsod, Fejér, Pest, Veszprém és Zala megye egyes területein. A jelentések szerint a megbetegedések gyer-

mek és felnőttek között egyaránt előfordulnak, elsősorban közösségekben. Az eddigi járványügyi adatok alapján az ország más területein is számítani kell az influenzamegbetegedések elszaporodására. (MTI)

Eredményes évről adott számot a KITE évzáró közgyűlése

(Folytatás az 1. oldalról)

mezőgazdaság szerepét tölt be a gazdaság fejlődésében. — Ha előre akarunk jutni, ettől nem tagíthatunk — mondta a miniszterelnök-helyettes, lezárva, hogy mód van arra, hogy a hetedik ötéves tervben a mezőgazdasági alaptervekenység hasonló ütemben növekedjen, mint a mostani terciklusban. Ehhez azonban az eddiginél nagyobb szerepet kell szánni az intenzív teljesítményeknek: fokozottabb mértékben kell figyelembe venni a világpiacon igényeket, elsősorban az állati termékek terén a hozamok növelésével, a költségek csökkentésével jobban meg kell alapozni, hogy növekedjen a magyar mezőgazdaságnak a nemzeti jövedelemhez való hozzájárulása.

keves európai ország képes. Ennek megfelelően kell továbbfejleszteni a szabályozásokról, s megteremteni az árakban kifejeződő érdekeltiséget. Az-elmúlt időtájtól — mondta a miniszterelnök-helyettes, az oltó nyílt, de az elkövetkező években a költségek csökkenéséből származó többletjövedelem nagyobb mértékben állhat az üzemek rendelkezésére. Az üzemek és egyesületeik a következő tervidőszakban kibontakozó tervet tudnak készíteni. Ez részben azt feltételezi, hogy kisebbek legyenek az adó- és kamatterhek, hogy több legyen a fejlesztési lehetőség, de azt is, hogy az üzemi eredmények oldalán meglegyen a párhuzamos előrelépés. Ez egy olyan közmegegyezés, amelynek alapján a magyar mezőgazdaság tovább fejlődhet. Faluvégi Lajos végeztetül a KITE munkájának értékeléséhez fűzött néhány elismerő észrevételt. Mint mondta, az elmúlt évek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy az együttműködés vezetői és tagjai ismerik és magas szinten végzik feladataikat. Ezért a kormányzat elismerését tolmácsolta a KITE vezetőknek és taggazdáknak.

A piaci feltételek alakulásával jár, hogy nekünk távolabbi országok piacaira is el kell menni, olyan piacokra, amelyek még jobb minőséget igényelnek, amelyek a termékek magasabb feldolgozói fokát követelik. Változnak a KGST-beli partnerek igényei is, noha a KGST a magyar mezőgazdasági termékek értékes és tartós piaca lesz ezután is. A magyar mezőgazdaság minden területére vonatkozó fejlődés fenntartása úgy lehetséges, ha végrehajtjuk a szükséges szerkezeti változtatásokat, s olyan készletet tartunk, amelyre rajtunk kívül csak

A m
Bár a fölcentiméteremelőráció időszerű. Amondja ezHajdúszobodáságmellősegek igami is ügyszmár várjukét. Másmár javabaföldeken, kéreg mintszántóföldmellőrációsz. Így aztán tet arra ha a gépparku gezzük a k újítási mur lyünkben.
Ez a műhásos, korsz rülményeke gozók számvonták a g javítását m géptelepen egy 8 millió töltött rakt zésre, ami a gépek, a pontjából. az is kijele a műhely mindent meg fadarabok f genbe nem valamelyik
Jelenleg hely ad mur főmérnökség letve azért vékenység Szabó János lyik a cukor kitermelése gyárból, ah Vörös Csill vetkezet me ségbe, illet közli Terr szállítjuk ez lajjavító any tállótrágya s zük néhány it tartunk, kell említeni kapacitásunk zik a nőgrá

INDULÁS ELŐTT

A mellorációs főmérnökség munkájáról

Bár a földeket még 50—70 centiméteres fagy borítja, a mellorációról beszélni mégis időszzerű. Annál is inkább — mondja ezt Szabó János, a Hajdúszoboszlói Állami Gazdaság mellorációs főmérnökségének igazgatója —, mivel mi is úgyszólván ugrásra készen várjuk a munka kezdetét. Más években ilyenkor már javában folyt a munka a földeken, most a fagyott kéreg mint páncél borul rá a szántóföldre, s akadályozza a mellorációs munkák végzését. Így aztán a kényszerhelyzetet arra használjuk ki, hogy a gépkarunkat javítjuk, végezzük a karbantartási, felújítási munkákat a műhelyünkben.

Ez a műhely nyolc kocsiállásos, korszerű, jó munkakörülményeket biztosít a dolgozók számára. Ezúttal bevonták a gépek kezelőit is a javítási munkákba. Ezen a géptelepen jelenleg is mintegy 8 milliós készlettel feltöltött raktár áll rendelkezésre, ami biztonságot jelent a gépek, a termelés szempontjából. Ettől függetlenül az is kijelentik, hogy ebben a műhelyben úgyszólván mindent meg tudnak csinálni, fődarabok felújítását is. Idegenbe nem kell menni, ha valamelyik géppel baj van.

Jelenleg tehát a gépműhely ad munkát a mellorációs főmérnökség dolgozóinak. Illetve azért van itt más tevékenység is — teszi hozzá Szabó János. — Például folyik a cukorgyári méziszap kitermelése a kabai cukorgyárból, ahonnan a kabai Vörös Csillag Termelőszövetkezet mezőgazdasági üzemébe, illetve a földesi Rákóczi Termelőszövetkezetbe szállítjuk ezt az értékes talajjavító anyagot. Sőt, az istállótrágya szórását is véghezvük néhány helyen, s ha már itt tartunk, akkor azt is meg kell említeni, hogy a szabad kapacitásunk most is dolgozik a nógrádi szénbányák te-

riületén, ahol meddőszállítást végeznek.

Ezek tulajdonképpen csak kiegészítői a mellorációnak, annak a fontos munkának, amit a főmérnökség megyénk területén végez a mezőgazdaságnak. A fő tevékenység szempontjából milyen volt az elmúlt év a főmérnökségnél?

— Mondhatnám, nem könynyű, de eredményes év volt a tavalyi — mondja az igazgató. — Beigazolódtam ismét a mondás: minden rosszból van valami jó. Ezt úgy értem, hogy a tavalyi aszály, szárazság nagymértékben nehezítette a mezőgazdasági üzemek növénytermesztőinek életét, munkáját, a miénket viszont segítette, nagyon kedvező kiviteli körülményeket teremtett. Persze az is biztos, hogy önmagában ez a „segítség” még kevés lett volna: a tervteljesítéshez mind a 340 dolgozónk lelkiismeretes munkájára is szükség volt. Így születhetett aztán tavaly a tervezettnél is jobb eredmény. Az árbevétel tervünk 152 millió forint volt, a tény több mint 168 millió lett. A tervezett 9,9 milliós eredmény is nőtt, 11,5 milliós fölé. Mindezeket pedig a tervezettnél valamivel kevesebb létszámmal érték el.

Tavaly megmozgattak egymillió köbméter földet (ebben benne van a Nógrádban végzett földmunka is), s közel egymillió méter dréncsővet fektettek le, s elszállítottak, és részben el is terítették több mint 15 ezer vagon talajjavító anyagot.

A mellorációs nagy jelentőségű, mondhatnám kiemelt szerepe van Hajdú-Bihar mezőgazdaságában. A VI. ötéves tervidőszakban indult a munka a bihari és a HAGE-térségben. Ennek megfelelően alakult ki a mellorációs társaság Biharban és a mellorációs főmérnökség, a szoboszlói állami gazdaság gazdasági igazgatójával. A két „testvér-

Megfelelő készlet az alkatrészraktárban — biztonságos üzemeltetés a szántóföldeken

üzem” a lehető legjobb kapcsolatban van egymással, egymás munkáját segítik és támogatják, teljes az együttműködés. A két térségben, vagyis Hajdú-Bihar megyében eddig mintegy 50 ezer hektár területet komplex mellorálást végeztek el, s erre több mint egymillió forint fordítottak. A VII. ötéves tervben bővíteni fog a térség az EME területével. Erre az évre mintegy 134 millió forint állami támogatás áll rendelkezésre, amire természetesen a gazdaságok, szövetkezetek hozzáteszik saját pénzügyi erőforrásaikat is.

A mellorációs munka egyébként a legkorszerűbb eszközökkel folyik, megbízható tehát az a munka, amit végeznek. A főmérnökség vízrendezési ágazata például már három nyugatnémet gyártmányú alagszóvező géppel rendelkezik, továbbá megvannak a megfelelő földmunkagépek is. Az igazgató külön is felhívta a figyelmet a tavaly augusztusban munkába állított korszerű, úgynevezett szalmaszűrőgépre. E gép a kabai Vörös Csillagban dolgozik, tavaly óta mintegy 500 kilométer szalmaszűrős dréncsővet fektettek le. Ennek többféle előnye van. Az első és talán legfontosabb, hogy a szalmafonat a dréncsőveken megakadályozza a csövek eliszaposodását, tehát növeli a csövek élettartamát. Nem új keletű ez a megoldás mellorációs berkekben, eddig is használták különböző szűrőket erre a célra. Am ezek

elég drágák voltak, márpedig a cél semmiképpen nem a költségek növelése. Éppen az ellenkezője: az élettartam növelésével a költségek csökkentése a feladat.

A vizsgálatok során kiderült, hogy erre a célra a legalkalmasabb a mezőgazdasági termelés egyik mellékterméke, a szalma. A kabai dolgozó ügyes gép évente hatmillió méter dréncső szűrőzést tudja elvégezni. A külföldi tapasztalatok igen kedvezőek: tíz év után az egy centiméter vastag szalmaszűrőnek mindössze csupán a külső 1—1,5 milliméteres rétege volt megbarnulva, a csövekben semmi iszap- és semmi vaslerakódás nincs.

További előnye még, hogy a szűrővel kisebb átmérőjű dréncső is ugyanazt a vízmenyiséget tudja szállítani, így a kisebb átmérőjű csővel jelentős ármegtakarítást lehet elérni.

A gép jelenleg is dolgozik, végzi a dréncsővek szűrőzését, hogy amint a munka a szántóföldeken is indulhat, ilyen csöveket fektessenek a földebe a főmérnökség dréncső gépei.

— S reméljük, hogy ez az idő hamarosan elérkezik — teszi hozzá Szabó János. — Nagyon várjuk az indulást, úgy érezzük, máris torlódik a munka. Erre az évre is nagy feladatok várnak ránk, s szeretnénk ezt legalább olyan eredményesen elvégezni, mint 1984-ben.

Kép, szöveg: Boda László

Szalmaszűrőzés, ügyes géppel

Munka a főmérnökség gépjavító telepén

Gépfelújítás

Ebben az évben már hatályos

A társadalombiztosítási, népesedéspolitikai rendelkezések módosítása

Népgazdaságunk mai helyzetében csak úgy lehet előrelépéseket tenni, ha a meglévő erőforrásokra támaszkodunk. Ez vonatkozik a társadalombiztosítás, a népesedéspolitika területére is. E vonatkozásban intézkedések váltak indokolttá az egyes ármelések részleges ellensúlyozására, újabb népesedéspolitikai célok megvalósítására, és az egyre nagyobb számban megjelenő újabb gazdasági vállalkozási formák rendeltetésszerű működése érdekében. Így került sor a családi pótlék emelésére, meghatározott, alacsony összegű nyugdíjak és nyugdíjszerű ellátások kiegészítésére. Módosultak a gyermekgondozási segéllyel kapcsolatos szabályok, és az év folyamán kedvezően megváltoznak a szociális szabadságra, az anyasági segélyre, a gyermekápolási táppénzre vonatkozó rendelkezések is. Új jogintézményként bevezetik a gyermekgondozási díjat. Növekszik a gazdasági munkaközösségekben, az ipari szolgáltató szakcsoportban kiegészítő tevékenységet folytató tagokat terhelő társadalombiztosítási járulékok. Részletesen ezekről lesz szó a következőkben.

A táppénzrendszerrel

A kórházi ápolás idejére eddig a biztosított beteg az egyébként járó táppénznek hetven százalékát, eltartott hozzátartozó (családtagja) esetén kilencven százalékát kapta. Akik már ebben az évben részesültek kórházi ápolásban, azok már a teljes táppénzre jogosultak, akik viszont a múlt évben kerültek kórházba, a korábbi rendelkezések szerint kapják az ellátást akkor is, ha betegségük erre az évre áthúzódik.

Kedvezőbb rendelkezések léptek életbe a gyermekápolási táppénz folyósításában. Az egyévesnél idősebb, de háromévesnél fiatalabb gyermek ápolása címén, évenként és gyermekenként hatvan nap helyett nyolcvannegy naptári napon át, háromévesnél idősebb, de hatévesnél fiatalabb gyermek ápolása címén, évenként és gyermekenként harminc nap helyett negyvenkettő, egyedülállóknak hatvan nap helyett nyolcvannegy naptári napon át jár a táppénz.

Új rendelkezés, hogy a gyermekápolási táppénz felső határa a gyermek hatéves kora helyett, a tizedik életév. Itt évenként és gyermekenként tizenegy, egyedülállóknak huszonnyolc naptári napig folyósítják a táppénzt. A kedvező intézkedések a termelősövetkezeti tagokat is érintik.

A táppénz összege a napi átlagkereset hatvanöt, hosszabb (2 év alatt, legalább 270 nap) megszakítás nélküli biztosítási idő esetén hetvenöt százalékánál kevesebb nem lehet. A tárgyévben fel nem használt napok a következő évre átvihetők.

Kedvezően alakul a pályakezdő fiatalok táppénzellátása. A biztosítás tartamára tekintet nélkül kap ugyanis táppénzt, aki 18 éves kora előtt válik keresőképtelenné, vagy iskolai tanulmányai megszünetét követően 180 napon belül biztosított lesz, és legalább a keresőképtelenségig biztosított marad. A fiatalokat hetvenöt százalékos táppénz illeti meg akkor is, ha nincs kétévi megszakítás nélküli biztosításuk.

Nő a táppénz

A hosszabb ideig betegállományban levőkre kedvező az új szabály, hogy aki megszakítás nélkül 30 napon túl keresőképtelen, az a harmincegyedik naptól öt százalékkal, a kilencvenegyedik naptól pedig további öt százalékkal több táppénzre jogosult. Ezek szerint, aki hetvenöt százalékos táppénzre jogosult, azt a keresőképtelenség harmincegyedik naptól nyolcvan százalék, a kilencvenegyedik naptól pedig nyolcvanöt százalék táppénz illeti meg. Emelkedik 5—5 százalékkal azok ellátása is, akik hatvanöt százalékos táppénzre jogosultak.

Ez a rendelkezés nem vonatkozik azokra, akiknek táppénzt az elért keresetétől függetlenül megállapított összegben, illetve meghatározott összeg figyelembevételével állapítják meg, mint például a gazdasági dolgozóknál, háztartási alkalmazottaknál, alkalmi fizikai munkavállalóknál. Nem vonatkozik ez a rendelkezés azokra sem, akiknek a táppénzalapjából nyugdíjjárulékok levonni nem kell, például kisiparosok, magánkereskedők, ügyvédek.

A táppénz összegének megállapításánál a nyugdíjjárulékkal, általános jövedelemadóval csökkentett keresetet lehet a jövőben figyelembe venni, és új az a szabály is, hogy a jutalom után az év végi részesedésre vonatkozó rendelkezések szerint jár a táppénz, vagyis a megszakítás nélküli keresőképtelenség harmincegyedik naptól. A táppénzhez a havi 310 forint összegű úgynevezett általános bérpótlékot változatlanul kapják a keresőképtelen betegállományban levők.

Gyermekgondozási segély

Január 1-től gyermekgondozási segélyre jogosultak a felsőoktatási intézmények (egyetemek, főiskolák) nappali tagozatos hallgatói akkor, ha a gyermek a hallgatói jogviszony fennállása alatt, vagy annak megszűnésétől számított 180 napon belül születik. Az új rendelkezés szerint, a jogosultság megállapításához szükséges 270 napi munkaviszony, illetve ipari szövetkezeti tagsági viszony akkor is jogosít a segélyre, ha az igénylő munkaidéje átlagban legalább a törvényes munkaidő felét eléri. A gyermekgondozási segély mellett napi 4 órai, hanem a törvényes munkaidő felére lehet most már munkát vállalni.

A gyermekgondozási segélyhez kiegészítés jár, amely január 1-től 80 forinttal emelkedik. Így 360 forint helyett, 440 forint kiegészítést kap a jogosult az első gyermek után esedékes 800 forint összegű gyermekgondozási segélyhez. A második gyermek utáni 900, a harmadik és minden további gyermek utáni 1000 forint gyermekgondozási segélyhez is jár a 440 forint kiegészítés.

A gyermekgondozási segély a felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanuló apák is megilleti. A gyermekgondozási segélyre való jogosultságot felsőoktatási intézmény hallgatója esetében az iskola bírálja el. A gyermekgondozási segély a felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója részére a szülés napjától jár, tekintettel arra, hogy a tanuló szülési segélyt, illetve gyermekgondozási díjat nem kaphat.

K. S.

Történelemből vizsgázott a felszabadult nemzet

Jelentős évfordulóhoz emlékezünk. Negyven évvel ezelőtt, 1945. március 4-én alakult meg Debrecenben, az akkori Pavilon (ma: Bozscai) lakótelepén az Ideiglenes Kormány első katonai magasabb egysége. A 6. honvéd gyaloghadosztály. Erre és a „partizán” őrsz-

lőlj születésnapjára emlékeznek az egykori önkéntesek, akik ünnepi gyűlésre városunkba sereglenek 1985. március 4-én. Jönnek a fővárosból és az ország távoli szögleteiből. Annak idején e sorok írója is közöttük volt. Mint önkéntes katona, őrsz-

HADSEREGALAPÍTÓK TALÁLKOZÓJA ELŐTT

mulva, avagy vissza tudjuk szerezni becsületünket, és hazaáruló uraink ellenére meg tudjuk váltani magunkat a nemzetért? Ez volt a kérdés!

A szegényből, a veszélyből, a háborúból ki-ki a maga módján kereste a kiutat. Az antifasiszta és demokratikus pártok a föld alá szorultak a Magyar Frontba tömörültek és létrehozták az ellenállás katonai szervét, a főváros megmentésén munkálkodtak. A magyar katonák, ha tehettek, átállt a Vörös Hadsereghez. Sokan jelentkeztek a fasiszták elleni harcra: Budán egy egész magyar ezred harcolt a főváros szabadságáért. Az Ideiglenes Nemzeti Kormány felhívására egyre többen elhatározták, hogy beállnak a debreceni kormány hadseregébe. Így kerültek ide a Pavilonba Gödöllőről és Jászberényből az egykori hadifoglyok. Azzal érkeztek,

hogy most aztán megfizetnek a hitleristáknak, a fasisztáknak, az ország bűnös urainak: az ország megszállásáért, a nemzet meggyalázásáért, a háborúban elesett katonák, a deportáltakért, a baloldali emberek internálásáért, a pofonokért, a levett gyermekek elhurcolásáért, szegénységünkért, földnélküliségünkért, az éhberért, a harmincas évek népkonyháért — minden sérelmünkért.

Amikor idegen célokért kényszerítettek harcba bennünket, eldobáltuk a fegyvereket, de most kézbe vettük, mert éreztük, hogy ez a háború a miénk, s mert a fegyver hatalom, úgy döntöttünk, hogy nem adjuk ki a kezünkben a háború után sem.

Hadd bizonyítsam egy történettel, mennyire őszinte volt azoknak az elhatározásaink, akik az új harcra jelentkeztek.

Ezek a magyarok a szavukat adták parancsunknak, s azt nem is szegték meg. Komolyan vették elhatározásukat, hogy harcolni fognak a fasiszmus ellen. A dolgozó magyar nép igazi akaratát juttatták kifejezés-

re abban a történelmi pillanatban. Döntésük önmagáért beszélt: a nemzet kész volt harcolni szabadságáért. A felszabadult nemzet vizsgálta „történelemből”, s mindjárt kitűnő eredménnyel. Akkor is, ha ezt kevesen vették észre.

Azon a nevezetes március 4-i ünnepségen Székely László nemcsak azt közölte a katonákkal, hogy visszakapták szabadságukat, de azt is, hogy megalakult a hadosztály, hiszen ez időre már álltak az ezredek, az alegységek, mindenkinek volt valamilyen beosztása. A vezérkari főnök (törzsfőnök) Homonnay Hugó vezérkari százados lett, a nevelőtisztek főnöke: Szeremley Gyula orvosi százados. A hadosztály részét: három gyalogezred, egy tüzér ezred, műszaki zászlóalj, légvédelmi tüzér üteg, híradó század és a hadosztály „vonat”, vagyis a löszert szállító, a sütőde, a gépkocsijavító-részleg, a tábori kórház és így tovább! Az alegységek többsége a Pavilonban volt összehúzóva, egy-egy zászlóalj pedig a közeli városokban. Nyolcezer-ötszáz, háborús tapasztalatokkal bíró, hadifogságból szabadult katona — és március közepétől — köztük beosztva kétezer 18-20 éves fiatal ember, élükön ötszáz tiszt (többesgük civiltben: tanító, tanár, orvos, mérnök, hivatalnok).

Szabad magyar honvédek

Az évforduló alkalmából koszorút helyezünk el a Bethlen utcai és a lakótelepi emléktáblára. Gondolni fogunk a március elseji ünnepélyes őrségváltásra, amikor a Pénzügyi Palotánál a szovjet katonáktól magyar honvédek vették át a minisztériumok védelmét. És gondolni fogunk az órára és a percre, amikor március 4-én Bezuglyj szovjet ezredes a Szövetségi Ellenőrző Bizottság és a 2. Ukrán Front megbízásából a Pavilon közepén épületének erkélyéről így szól a hadifoglyokhoz: „Átadjuk benneteket az Ideiglenes Magyar Kormány megbízottjának!” Székely László vezérkari ezredes, a 6. hadosztály parancsnoka pedig azon nyomban kihirdette: „Katonák! A hadifogság é percében megszűnt, mártól kezdve szabad magyar honvédek vagytok!”

Ekkor a sorok megbomlottak, egymást ölegették az emberek, majd vigyázz állásba merevedtek, és a nyolcezer ember sírva énekelte a Himnuszt. Így alakult meg a 6. hadosztály. Erre emlékezünk most. És természetesen 1945 jelentős eseményére, a toborzásra, hogy az akkori fiatalok kicsoda nagy-nagy lelkesedéssel vonultak be Hajdúhadházra, majd onnan Debrecenbe. Felelősségük azokat is, akik a Szovjetunióból, a hadifogságból érkeztek haza — Nyíregyházára, Nyírbátorba, Berettyóújfaluba — és így lettek a hadosztály katonái. Nem felejtettük el, hogy a szovjet katonai parancsok és szervek bizalmából ezekben a negyven évvel

ezelőtti napokban kaptuk kézhez a fegyvereket. Jövünk megköszönni Debrecennek, hogy negyven évvel ezelőtt otthont adott nekünk, sokunknak nemcsak szállást, de terített asztalt is, megosztva ételt és italt. Emlékszünk, milyen nagy volt a felénk áradó szeretet, a bizalom, hogy lesz újra magyar honvédség. Most is előttünk a kép — mert hogyan is lehetne elfelejteni? —, amint a hajdúsági és a bihari emberek ökrös- és lovaszekereken vagy csak úgy gyalogosan hozták az enniválót katonafiaiunknak, nekünk, akik valamennyien a saját jószántunkból lettünk az új rendszer katonái. Mi arra vállalkoztunk, hogy a szovjet hadsereg oldalán részt veszünk hazánk felszabadításában, a fasiszmus elleni harcban.

A negyvenedik évfordulón eljövünk megköszönni, hogy annak idején nemcsak szállást és kenyeret, de biztató szót is kaptunk Debrecen és környéke népétől, a helyi kommunistáktól, a demokratikus pártok és szervezetek tagjaitól és vezetőitől, köztük a legmelegebb atyai intelmeket Révész Gézától, a kijevei partizániskola egykori parancsnokától. Köszönjük a debrecenieknél, hogy a fegyverek mellé zászlót adtak a kezünkbe, s ünnepélyesen búcsúztattak minket, amikor elindultunk a nagy útra, Ausztria felé. Az egykori vendéglátók közül már sokan nem lehetnek közöttünk, de élnek gyermekeik és unokáik, s a köszönet nekik is kijár. Nekik mondom el történetünket.

Álltuk a szavunkat

A hadosztály katonáinak többsége tehát Gödöllőről és Jászberényből, az ottani fogolytáborból került Debrecenbe a Pavilonba, még 1945. február első napjaiban, s a szovjet hatóságok átadták őket a magyar kormány megbízottjának. Másnap a

Debrecenben és a környékén lakó katonák közül sokan engedélyt kértek, hogy meglátogathassák szeretteiket. A lakóparancsnoknak megessett a szíve az embereken, és egymás után írta alá az eltávozási papírokat. A helyi szovjet parancs-

Beálltunk becsületből

Többségünk ez időre már megjárta a háborút, és elégtünk volt a katonaságból. Aki fogolytáborban volt, az hazavágyott. Aki otthon volt, az sem akart mindenáron egyenruhába öltözni. Mégis jelentkeztünk katonáknak, és be is álltunk a hadba, pedig hadsergelemek és békepártiak voltak, akárcsak sok mai fiatal. Akkor hát miért mentünk? Nem hírt, nem rangért, nem is az egyenruháért, hanem lelki kényszerből, saját elhatározásból, úgy is mondhatnám: becsületből.

A két világháború között volt ebben az országban egy nép- és nemzetellenes rendszer — élén Horthy Miklós kormányzóval —, amely háborúba vitte az országot. S mi történt? Mi történt? Elpusztult a magyarság tíz

százaléka. A Donnál például egy egész magyar hadsereg lett az áldozat. A hitleristák 1944 márciusában megszállták az elégedetlenkedő országot, nehogy kiváljon a háborúból. Ezután deportálták a zsidókat, a cigányokat, a szervezett munkásság vezetőit, a baloldali embereket, s bűntetőszerűen, haláltáborokba vagy gázkamrákba vitték őket. Amikor Horthy Miklós végül is ott akarta hagyni a hitleristákat, és elmondta nevezetes rádiószerződését, nem volt már kormány, nem volt vezérkar, amely őt a „kiugrásban” támogatná volna. A nyilasok átvették a hatalmat, s hazánk földjét hadszíntérré változtatták.

Az ország akkori urai földig alázták a nemzetet. Járunk szemlesütve, arepi-

Székely László hadosztályparancsnok

Balmazújvárosi önkéntesek

Az új honvédség katonái a MÁV debreceni állomásán 1945-ben

Gazda

Sohasem kény a berettyószent Száraz nyarakon rította csontkem zselte a gyérfüv tészt. Ha meg es vizek futották t természet jó részét denkor makacs né, kitartóan s det.

Hogyan? Mai ezt megfogalm kodni a termőh sen azóta, hog választották. A sítése, ha nem méltó eredmény.

A berettyóújfi nevezik a közös egyesült a város ezer-négyszáz he Ebből 1800 hekt javarészt mély szántó, a többi Olyan termésni, amely egyará ságokhoz és a p márt nyocszáz he sokat — elsősor lóval együtt), k növényeket. Az jelentősége van mesztésnek, mi mindenkor bizto vetkeznek. Év korrepa vetése nem elsősorban a meghatározó, lag magas állatá pótlékok kap vis let formájában. Ezen a tájon szólva — mind pénzt”, vagyis r volt az állatter most is öt és fél delkezik. Jelentő is: a nyolcszázba a többi növények A nagylészárv viszont sok taka

Lidi n

Egy hor

— Megtalálják! rítésű az a sarki csicsón”.

— Ó az, kaskó A biztatás elke az öregek falun mást. Egyeken is nincs, átkötő kertes alatt járok Zörgetek.

Messziről, siet asszony pördül egyet:

— Hozzám? M el a kisunokához gyok én, kedves bor Pétérné, özv.

Az üveges zá „raktár”. Tízliter demizonok, de

Hunyorgó konyha a műhel nem sok. Hagyo

ló egy se, hacsca nyelvű haitókés r

tolt vesszőnyaláb Kiveszek belőle taláalomra.

— Sejtene-i, h re nem egyforma

Kettő vetek ö különbséget nem

Lidi néni szem néz.

— Nekem már gedelmet. — Ujjá

gatja a vesszőt, a előtti földmutaja

lágosságában. — Na, ez a seb

pástul van, de kö rül görös, s ahol rőrik. — Elpattint

(Csodálkozok.) — Áztattottan

a legtöbb, az a b nemés. Telj béll

meglepi a pondró Feltartott félre

rá a váratlanul tásra. Nagy élvez

Sóhajtozgat. — A vadve

tekerhettem, aká Apám (Dorogmán

Tisza vizin csóna a családját, szal

hogy szaladt, meg Tokajig csónaká

restük a sárga, de a ma'ogya fűz bó

rosat. Az erős zöl el volt nevezve

— Csak úgy (al beállhattak az f

fűzesekbe? — Béreltek v

azok már! de b dom, válogathatt

nyörűbnél gyövn a maj nemesített

mellette. Miért? U A sparheld k

„korlátjára” táma

Gazdaságpolitika a szíken

Sohasem kényeztette el a természet, a föld a berettyószentmártoni határ földműveseit. Száraz nyarakon az aszály repedeztetette, szártotta csontkeményre a makacs szíket, perzselte a gyérűvű legelőt, senyvesztette a vetést. Ha meg esős esztendő jött, akkor meg vizet futottak tele a laposokat, vitték el a termés jó részét. De az itt élő emberek mindenkor makacsabbnak bizonyultak a szíken, kitartóan szelídítették a mostoha földet.

Hogyan? Mai, szakmai nyelven úgy lehet ezt megfogalmazni: igyekeztek alkalmazkodni a termőhelyi adottságokhoz. Különösen azóta, hogy a közös gazdálkodás útját választották. A szándékok, akaratok egyetértése, ha nem is csodákat, de elismerésre méltó eredményeket hozott.

A berettyóújfalui Hajnal Tsz (mert így nevezik a közös gazdaságot, mióta a község egyesült a várossá vált Újfaluvál (háromezer-négyezer hektár területen gazdálkodik. Ebből 1800 hektár a szíkföldökkel tarkított, javarészt mély fekvésű, belvízveszélyes szántó, a többi gyenge minőségű legelő. Olyan termékszerkezetet kellett kialakítani, amely egyaránt alkalmazkodik az adottságokhoz és a piaci viszonyokhoz. Így most már nyolcszáz hektáron termelnek kalászosokat — elsősorban búzát, háromszázon (sólóval együtt), kukoricát, százhuszon ipari növényeket. Az utóbbiakból különösen nagy jelentősége van a jól bevált fénymagtermesztésnek, mivel a kelendő madáreleség mindenkor biztos jövedelmet biztosít a szövetkezetnek. Evente negyven hektár a cukorrépa vetésterülete is. Termesztésében nem elsősorban a közvetlen jövedelmezőség a meghatározó, hanem az, hogy a viszonylag magas állatállomány értékés takarmány-pótlékot kap vissza a cukorgyártól répaszellet formájában.

Ezen a tájon az emberek — képletesen szólva — mindig is „bőrben hordták a pénzt”, vagyis mindenkor nagy jelentősége volt az állattenyésztésnek. A Hajnal Tsz most is öt és fél ezres juhállománnyal rendelkezik. Jelentős a szarvasmarha-állomány is: a nyolcszázöt-háromszáz a tejelő tehén, a többi növedék és hízó marha.

A nagylétszámú állat eltartása, hizlalása viszont sok takarmányt igényel. A szántó-

földi növénytermesztés (a búzát és az ipari növényeket kivéve) úgy mond arra hivatott, hogy az állattenyésztést kiszolgálja. S ebben egyetért a termelőszövetkezet minden dolgozója. Ez az egyetértés és cselekvő akarat az alapja az eddigi és a jövőbeni eredményeknek. 1975-ben a szövetkezet termelési értéke 32 millió 129 ezer forint volt (a nyereség 4 millió 732 ezer), 1980-ban a termelési érték 12 ezer forint híján elérte a 46 milliót, a nyereség pedig megközelítette az öt-milliót. S mit mutat az 1984-es évet záró mérleg? 68 millió forint termelési értéket és 12 millió 700 ezer forint nyereséget.

Nyugodt lelkiismerettel nevezhetjük akár látványosnak is a közös gazdaság fejlődését. A tagságban megvan az itteni viszonyokhoz való alkalmazkodás, a mához igazítás, a korszerűsítés szándéka, szigorú és pontos az ágazati elszámolás rendje, a bérpolitika alapja pedig a teljesítmény, a minőségi munka, az érdekeltégi rendszer következetes alkalmazása.

Mindez köszönhető az egyre jobban érvényesülő szövetkezeti demokráciának, párt-demokráciának is. Ottjártunkkor éppen javában folyt az az alkalmi tanácskozások, melyek az elmúlt év eredményeit összegezték, s a mostani feladatait körvonalalták. Nagy felelősséggel vitáztak, tettek javaslatokat a szövetkezeti gazdák akár a növénytermesztésről, a takarmányfelhasználásról, gépkivételéről, vagy a hozamok emeléséről, a költségek csökkentésének lehetőségeiről esett szó. Így alakul ki a gazdálkodás sikereit megalapozó egységes akarat és cselekvés.

A harminckét tagú pártalapszervezet példát mutat a demokrácia gyakorlásában, a gazdálkodás politikai segítségében. Nemcsak arról van szó, hogy a gazdasági vezetők, ágazatvezetők rendszeresen számot adnak saját és beosztottaik munkájáról, és nagy gyakorlatossággal vitatnak meg gazdaságpolitikai témákat a taggyűléseken, vezetőségi üléseken, hanem arról is, hogy egyre többen kapnak termelést közvetlenül szolgáló pártmegbízásokat. Meggyőződésük, hogy csak ilyen módon lehet eredményes gazdálkodást, gazdaságpolitikát folytatni a szíken.

Sz. K.

40 év arc

1978: Színésznő asszonyszerepben

Amikor becsengettem az újkerti lakás ajtaján, s a fekete szőrgombóc kutya megengedte, hogy az előszobába lépjek, a háziasszonynak ez volt az első kérdése: biztos vagy benne, hogy éppen rólam akarsz írni? Egészen biztos — mondtam, de aztán

magam is elbizonytalanodtam. Aki otthon is talpig feketében van, annak igazi mély gyászja lehet. Talán mégsem kellene éppen most faggatnom az életéről, sikereiről, kedves emlékeiről. Am mégis leültünk beszélgetni.

Közben pedig az életében is történt egy s más. A színházba kerülésével egy időben feleségül ment Thuróczy Györgyhez, ötvennégyben megszületett a fia, András. 1960-ban változtatott az életén, Simor Ottó felesége lett, s egy évvel később született a lánya, Kati.

1978 októberében mutatták be a Hungaria Kamaraszínházban *Braganszkij—Rjazonov Ma éjjel megnősülök* című vígjátékát. A Napló október 29-i száma közölte Cs. Nagy Ibolya kritikáját.

„A mamák: Tikos Sári és Somorjay Éva. Ketten két különböző stílusban játszottak (túl azon, hogy Anna mamájában a színre lépés pillanatában már van valamelyes itálenemű), s elfogadhatóbbnak Tikos Sári eszközeit tartjuk.”

Tikos Sári nevét az 1949. február 25-i Néplapban olvastam először. *Kilenc fiatal színházielőtől kerül a Színházművészeti Főiskolára a debreceni tehetségkutató versenyről* címmel szöveget olvastam, amelyben debrecenként ketten szerepeltek: Papp Éva és Tikos Sára. Ennek ismeretében egy kicsit meglepett a hír: a Csongvai Színház népszerű művésznője sohasem járt főiskolára.

lődesi Otthonban tartották az előadásokat (itt működött egy időben a Művész mozi, most elég nehéz lesz meghatározni, mi célra szolgál a helyiség). Kicsi volt, rossz körülményeket nyújtott, de emlékezetesen jó előadások születtek benne. Tikos Sári itt játszott Thorton Wilder A mi kis városunk című darabjában is. Ezt először még a „diákállóról” látta Somlay Artúrral, Havadi Ilonával...

— Édesapám erdőmérnök volt, nagy Debrecen és a Hortobágy iránti rajongással, édesanyám tanári diplomát szerzett, de csak nagyon rövid ideig tanított. A két fiú mellett én voltam a legkisebb a családban. A Dóczyban jártam, rengeteget szavaltam, az Ady Társaság rendezvényein is sokszor szerepeltem, énekeltem a Csenky-kórustól kezdve mindenütt, ahol csak lehetett, táncoltam, versenyszerűen tornáztam. Negyvennyolcban felvételiztem a főiskolára, nem vettem fel. Édesapám akkor börtönben ült, hortobágyi fásítással kapcsolatban végzett valami talajjavítást, amire nem kapott engedélyt. Tíz év múltán igazolódott be, hogy az volt a helyes eljárás, ő viszont elvesztette a nyugdíját, éjjeliőrként dolgozott. En meg elmentem a Dohányban váltóba gyors-gépíróonőnek. Ötvenkétben egyszerre vettem fel a főiskolára és a színházba a tánckarba, s mert akkor már férjhezmenendő voltam, itthon maradtam.

Mindig gyász is

— Az egyéni problémáimat mindig az jelentette, hogy rendkívül családcentrikus vagyok. Nem tudok megenni család nélkül, az egész nagy családommal próbálom együttélni. Azt hiszem, ott hibáztam, hogy sose tudtam elválasztani, hogy mi a fontosabb. S valahogy úgy alakult az életem, hogy minden színházi sikeremet megkeserítette egy gyászos családi esemény. Az első nagy szerepem egy tanítónő volt Gárdonyi Lámásában, boldog voltam, hogy eljátszhattam — akkor halt meg az idősebb bátyám gázmergésben, fiatalon, kétnapos volt a kislánya...

— úgy volt igazi, ahogy azt az író elgondolta. Mások is hagyta, belementem kompromisszumokba, amik nemcsak nekem, a darabnak is ártottak. Lám, Ottó mindig kiverkedni a maga igazán, én nem vagyok elég erős hozzá.

Az ideji szerep

Tikos Sárít mostanában nem könnyű megtalálni. Balványi utcai lakásukat felújítják, átmenetileg az Újkerthebe költöztek. Ebben anyni a jó, hogy közel van a fiú lakása, s a három gyerek ad nagymamái elfoglaltságokat. Különben az életében mostanában sok a magányos óra. Simor Ottó Nyíregyházára szerződött, egy-két szabadnapját tölti; csak itthon, Kati az egyetlen elvágása után Pestre került, férjhez is ment. A színházi kollektíva sem olyan „nagy család”, mint hajdan volt. És hát mi lehet rosszabb egy színész számára, mint ha csak nagy ritkán kap szerepet? Tikos Sári számára az ideji egyetlen Beliza Moliere Tudós nőkjében. Hogy hogyan sikerült megbirkózni vele, arról szóljon az Napló kritikája: „Szemekből olvasni vélt szerelmi vallomások aggszűz tulajdonosaként Tikos Sári nyílt színi tapsot kap első jelenléteért, teljesen megérdemelten, pontosan a kiszabott karaktert formázva.”

— Fantasztikusan jó együttes volt, tökéletes harmonia, ilyet még nem is láttam. Hat nős, és soha semmi veszekedés, féltékenykedés! Pedig roppant kevés idő volt és tény, ami tény, Huszárik, a rendező ritkán volt közben józan. A próbák megkezdése előtt egy nappal temették el édesapámat... Szerettem a Pistit a vérivatarban is, talvaly. Sok kedves szerepem volt az évek alatt: a Leszállás Párizsban, a Bernarda háza, az Egy igazi úr, a Zongora, azt ha most kellene csinálni, másként játszanám. Nagy élmény volt az Ajtmany-darab, a Föl a Fudzsijá-lannal lehetett egy színpadon.

Nagyokkal egy színpadon

Debrecenben a színházat azokban az években csupa nagybetűkkel írták. A színlapon egymást követve sorakoztak olyan nevek, amelyek rangos helyet vívtak maguknak a lexikonokban. Tikos Sári hivatalosan a tánckar tagja volt, de Téry Árpád igazgató kezdetétől fogva adott neki kisebb szerepeket prózai darabokban. Cselédlány volt a Kortvélyesi csinyben, ápolónő a Hamilton családban. Simor Erzsivel, Örkényi Évával, Bicskei Károllyal, Solti Bertalannal lehetett egy színpadon.

Négy év után került színészi státusba. Priestley Veszeles fordulójában játszott — Latinovitscsal! Akkoriban — a nagy színház felújítása miatt, később pedig kamaraszínházként — az Ady Műve-

Lidi néni, a kaskötő

Egy horribilis összeg nyomában

— Megtalálja! Igen jó keletésű az a sarki ház a „Támcsicson”.

— Ó az, kaskötő Lidi néni. A biztatás elkel, s jó hogy az öregke falun ismerik egymást. Egyeken is. Egy nevéncs, átkötő utcácskában kertek alatt járok.

— Zörgetek.

Messziről, sietőben idős asszony pördül vissza. Kialt egyet:

— Hozzám? Mentem már el a kisunokához... Az vagyok én, kedves, özvegy Gábor Péterné, özvegy...

Az üveges zárt veranda „raktár”. Tízliteres, befönt demizonok, de mennyi!

Hunyorgó sparheldes konyha a műhely. Szerszám nem sok. Hagyományra való egy se, hacsak a vékony nyelvű hasítókéss nem. Hántolt vesszőnyalab a sarokban. Kiveszek belőle egy szálat, találomra.

— Sejtene-e, hogy mennyire nem egyformaságosak? Kettőt vetek össze. Semmi különbséget nem látok.

Lidi néni szemüveg után néz.

— Nekem már az kell, engedelmet. — Ujjával babusgatja a vesszőt, majd orrom előtt fölmutatja az ablak világozásában.

— Na, ez a sebhely jégcsapástul van, de környéken körül görcs, s ahol a görcs, ott lérik. — Elpattingatja.

(Csodálkozok.)

— Áztattam is így tesz a legtöbb, az a baj, pedig ez nemés. Telj béllal, s hamar meglesi a pondró.

tudná, hogy milyen tanáros a mozdulata. Előadói. Még a pápaszemet is lecsungeti.

— Nevelték a bokrot? — Kicsi korától. Kopacsokra vágta. (Térdmagasságúra.) Onnan nyúlt széjjel, de összevissza borzosan már a gazdálanságot mutatta...

A tizenkét testvérem közül hét még él, három közülük: Bariti Kálmán, Dósa Tiborné Bariti Ida s én, Bariti Lídia köit még, tud köitni. Kírákat vesszőből meg ugyan tudunk.

A sajátos jelző (kirakat) magyarul zatra szorol. A levágott fűzanyag javát illeték vele házi szóhasználatban, amúgy tréfálkozva. Mikor meghozták a lapályokról, a tőkék fejről, a betársult zsidó kiskereskedő megengette, hogy kiválogassák, kirakják őket, Baritiék még a jót is.

— S mi volt az első kezeműve, Lidi néni? Innen még könnyebb az emlékek raját riasztani, Bariti Lídia puha mamusztalpon visszalép nesztelenül az időbe:

— Hároméves múltam, amikor az első nagy dícséretet kaptam. Elzártak előlem a suháng vesszőt, én meg, előszedtem a vagdalékok, s abból lett akárhogy is egy kiskosár. Attól fogva számított mesterségnek, amit csináltak. A mi kosarunknak (nem hivalkodok) mindig vevője volt Krémer Mór. Sőt, paprikát, egyebet árult Dorogmán.

Javasolom, vizsgáljunk meg egy útrakész demizsontinterről.

Megy érte. Közben mondogatja — felajzva:

— Ó, de sokat megcsináltam, ó de sokat.

Forgatjuk. Szép, alapos munka, az avatatlan szem azonban észre sem veszi (hogy venné!), hogy a nyakon már mennyire nem mutat a durva sínél, a középtűt hasított szál, mert oda a szín, vagyis nem a fonákja, belseje illenek. A korc, a nyak alatt gyűrű erősen fogja a fület, de az is miből van!

— Valami akácból — restellkedik Lidi néni, s ki is bukik belőle, hogy szóvá tette már a Tiszafüredi Házipari Szövetkezetnél. Nyugdíjas, forintjait ott egészíti ki, náluk.

— Ez az akácfű meggyőztri

a kezét, akármilyen erős is — ölebe hullatja el nem deformált, de vastok ökleit.

— S mit fizet a tizliteres demizsonüveg bekötéséért a szövetkezet, a füredi háziipar? — Várjunk. Nehogy tévedjek!

Csökkent kutat, egy minde-nes dobozban, aztán meg-gondolná:

— Szégyen azt kimondani, szégyen.

Rá akar venni, hagyjuk. Lássuk csak! Megvan, a sok megőrizni való apróság közül előbújt a postai vény.

Visszaosztom a testes, szép nagy demizsonra a bért: 13 (tizenhárom) forint, ennyi jár a kötés után.

— Ötvenhatvanat alsó hangon ér — becsüsködök — ha az Amfora üvegboltban 222 forintért kellett magát. Ott enyért adnak egy befönt, egy vesszővel bekötött, tizliteres gemizsont.

— Lehet, kedves, hogy a a háziipartól olcsón veszik — szabadkodik Lidi néni, aki gyors, rá is ér (egyedüli), de egyetlen nap három nagy üvegnél többet nemigen köt be a rá mért vesszőből. (Horribilis összeg — rakhattam zsebre később egy fiatalon betanult menyecske keserű gúnyszavait.)

Nem követem, ki hol tesz szert a haszonra, de a kezek a hasznát csak termelik. Föl nem markolják. Ennyi bizonyosság „fényeskedik” a tetten ért demizsonnál.

— S kell az a pár forint? — Azt mondják: jó a szákon a folt, de már nagy kötésmunkát nem vállalok, megenni sem tudok nélküle, kötés nélkül. Lánykóromban apámnak nem egyszer mondták a szomszédok, ezek-azok: „Te, vigyázz, megöli magát munkával!” El-fogtak az én erőim, de most is nevelkedik az udvaromban tíz bokor fűz, ötszáz forintot húztam le egyről...

csak (akad el a gyors jegyzetelésétől) nem lesz ebből semmi baj?

— Akinek fáj az igazság, borogassa — élek én is egy itt termett mondással, s közben a hevenyészett sorokat igazgatom.

Elég lesz ez? Meg tudom ebből írni magát, Lidi néni? — Próbálkozom.

Tízre veti a normából ki-maradt végeket. Az is fizetés. Szalai Csaba

Gazdaságpolitika a sziken

Sohasem kénezzette el a természetet, a föld a berettyószentmártoni határ földműveseit. Száraz nyarakon az aszály repedetette, száritotta csontkeményre a makacs sziket, perzselte a gyérűvű legelőt, senyvesztette a vészt. Ha meg esős esztendő jött, akkor meg vizek futottak tele a laposokat, vitték el a termés jó részét. De az itt élő emberek mindenkor makacsabbnak bizonyultak a sziknél, kitartóan szelidítették a mostoha földet.

Hogyan? Mai, szakmai nyelven úgy lehet ezt megfogalmazni: igyekeztek alkalmazkodni a termőhelyi adottságokhoz. Különösen azóta, hogy a közös gazdálkodás útját választották. A szándékok, akaratok egyetemes, ha nem is csodákat, de elismerésre méltó eredményeket hozott.

A berettyóújfalui Hajnal Tsz (mert így nevezik a közös gazdaságot, mióta a község egyesült a városná vált Újfaluvá (három-ezer-négyezer hektár területen gazdálkodik. Ebből 1800 hektár a szikföldökkel tarkított, javarészt mély fekvésű, belvízveszélyes szántó, a többi gyenge minőségű legelő). Olyan termékszerkezetet kellett kialakítani, amely egyaránt alkalmazkodik az adottságokhoz és a piaci viszonyokhoz. Így most már nyolcszáz hektáron termelnek kalászosokat — elsősorban búzát, háromszázon (sólóval együtt), kukoricát, százhuszon ipari növényeket. Az utóbbiakból különösen nagy jelentősége van a jól bevált fénymagtermesztésnek, mivel a kelendő madáreléség mindenkor biztos jövedelmet biztosít a szövetkezetnek. Évente negyven hektár a cukorrépa vetésterülete is. Termesztésében nem elsősorban a közvetlen jövedelmezőség a meghatározó, hanem az, hogy a viszonylag magas állattalomány értékű takarmánypótlékot kap vissza a cukorgyártól répaszellet formájában.

Ezen a tájon az emberek — képletesen szólva — mindig is „bőrben hordták a pénzt”, vagyis mindenkor nagy jelentősége volt az állattenyésztésnek. A Hajnal Tsz most is öt és fél ezres juhállománnyal rendelkezik. Jelentős a szarvasmarha-állomány is: a nyolcszázról háromszáz a tejelő tehén, a többi növekedés és hizó marha.

A nagylétszámú állat eltartása, hizlalása viszont sok takarmányt igényel. A szántó-

földi növénytermesztés (a búzát és az ipari növényeket kivéve) úgy mond arra hivatott, hogy az állattenyésztést kiszolgálja. S ebben egyetért a termelőszövetkezet minden dolgozója. Ez az egyetértés és cselekvő akarat az alapja az eddigi és a jövőbeni eredményeknek. 1975-ben a szövetkezet termelési értéke 32 millió 129 ezer forint volt (a nyereség 4 millió 732 ezer), 1980-ban a termelési érték 12 ezer forint híján elérte a 46 milliót, a nyereség pedig megközelítette az öt-milliót. S mit mutat az 1984-es évet záró mérleg? 68 millió forint termelési értéket és 12 millió 700 ezer forint nyereséget.

Nyugodt lelkiismerettel nevezhetjük akár látványosnak is a közös gazdaság fejlődését. A tagságban megvan az itteni viszonyokhoz való alkalmazkodás, a mához igazítás, a korszerűsítés szándéka, szigorú és pontos az ágazati elszámolás rendje, a minőségi munka, az érdekeltiségi rendszer következetes alkalmazása.

Mindez köszönhető az egyre jobban érvényesülő szövetkezeti demokráciának, párt-demokráciának is. Ottjártunkkor éppen javában folytak azok a munkahelyi tanácskozások, melyek az elmúlt év eredményeit összegezték, s a mostani feladatait körvonalalták. Nagy felelősséggel vitáztak, tettek javaslatokat a szövetkezeti gazdák akár a növénytermesztésről, a takarmányfelhasználásról, gépkihasználásáról, vagy a hozamok emeléséről, a költségek csökkentéséről, a lehetőségeiről esett szó. Így alakul ki a gazdálkodás sikereit megalapozó egységes akarat és cselekvés.

A harminckét tagú pártalapszervezet példát mutat a demokrácia gyakorlásában, a gazdálkodás politikai segítségével. Nemcsak arról van szó, hogy a gazdasági vezetők, ágazatvezetők rendszeresen számot adnak saját és beosztottaik munkájáról, és nagy gyakorlatossággal vitatnak meg gazdaságpolitikai témákat a taggyűléseken, vezetőségi üléseken, hanem arról is, hogy egyre többen kapnak termelést közvetlenül szolgáló pártmegbízásokat. Meggyőződésük, hogy csak ilyen módon lehet eredményes gazdálkodást, gazdaságpolitikát folytatni a sziken.

Sz. K.

Lidi néni, a kaskötő

Egy horribilis összeg nyomában

— Megtalálja! Igen jó keletű az a sarki ház a „Tancsison”.

— Ó az, kaskötő Lidi néni. A biztatás elkel, s jó hogy az öregek falun ismerik egymást. Egyeken is. Egy nevenincs, atkötő utcácskában kertek alatt járok.

Zörgetek. Messziről, sietőben idős asszony pördül vissza. Kiált egyet: — Hozzám? Mentem már el a kiskunokához... Az vagyok én, kedves, özvegy Gábor Péterné, özvegy...

Az üveges zárt veranda „raktár”. Tízliteres, befőt demizonok, de mennyi! Hunyorgó sparhedeles konyha a műhely. Szerszám nem sok. Hagyományra való egy se, hacsak a vékony nyelvű hasítóké nem. Hántolt vesszényaláb a sarokban. Kiveszek belőle egy szálat, találokra.

— Sejtene-e, hogy mennyire nem egyformaságosak? Kettőt vetek össze. Semmi különbséget nem látok. Lidi néni szemüveg után néz.

— Nekem már az kell, engedelmet. — Ujjaival babusgatja a vesszőt, majd orrom előtt fölmutatja az ablak világosságában.

— Na, ez a sebhely jégcsapástul van, de környetlen körülről görcs, s ahol a görcs, ott lörk. — Elpattintgatja. (Csodálkozok.)

— Áztatottan is így tesz a legtöbb, az a baj, pedig ez nemés. Telj béléll, s hamar megpié a pondró.

Feltartott félrefejével csap rá a váratlanul jött faggatásra. Nagy élvezettel mesél. Sőhajtozgat.

— A vadvevőzt ujjamra lekerhettem, akár a gyűrűt! Apám (Dorogmán laktunk) a Tisza vizin csónakra ültette a családját, szaladt a part, hogy szaladt, meg is szakadt. Tokajig csónakáztunk, keresztük a sárgra, de nem is azt, a ma'oggya fűz bokrait, a pirosat. Az erős zöldszínű (az is el volt nevezve...)

— Csak úgy (aki leli azért) beleállhattak az árki, parti fűzesekebe?

— Béreltek voltak ám azok már!, de bizony mondom, válogathattunk a gyönyörűbbnél gyönyörűbben. Ez a mai nemesített elbőjhat mellette. Miért? Ugye, miért? A sparheld kifényesített „korlátjára” támaszkodik. Ha

tudná, hogy milyen tanáros a mozdulata. Előadói. Még a pápaszemet is lecsüneti.

— Nevelték a bokrot? — Kicsi korától. Kopacsokra vágják. (Térdmagasságúra.) Onnan nyúlt széjjel, de összevissza borzosan már a gazdáltnaságot mutatta... A tizenkét testvérem közül hét még él, három közülük Bariti Kálmán, Dósa Tiborné Bariti Ida s én, Bariti Lidia köt még, tud kötni. Kirakat vesszőből meg ugyan tudtunk.

A sajátos jelző (kirakat) magyarázatra szorul. A levágott fűzanyag javát illeték vele házi szóhasználatban, amügy tréfálkozva. Mikor meghozták a lapályokról, a tőkék fejről, a betársult zsidó kiskereskedő megengedte, hogy kiválogassák, kirakják őket, Baritiék meg a jót is.

— S mi volt az első kezeműve, Lidi néni? Innen még könnyebb az emlékek raját riasztani, Bariti Lidia puha mamuszlat. pon visszalép nesztelenül az időbe:

— Hároméves múltam, amikor az első nagy dicséretet kaptam. Elzárták előlem a suháng vesszőt, én meg?, előszedtem a vagdálékot, s abból lett akárhogy is egy kiskosár. Attól fogva számított mesterségnek, amit csinálnok. A mi kosarunknak (nem hivalkodok) mindig vevője volt Krémer Mór. Sót, paprikát, egyebet árult Dorogmán.

Javasolom, vizsgáljunk meg egy útrakész demizsontkint-ről.

Megy érte. Közben mondogatja — felajzva:

— Ó, de sokat megcsináltam, ó de sokat.

Forgatjuk. Szép, alapos munka, az avatatlan szem azonban észre sem veszi (hogy vennél), hogy a nyakon már mennyire nem mutat a durva sínbel, a középtűt hasított szál, mert oda a színe, vagyis nem a fonákja, belseje illenek. A korc, a nyak alatt gyűrű erősen fogja a fület, de az is miből van!

— Valamj akából — restelkedik Lidi néni, s ki is bukik belőle, hogy szóvá tette már a Tiszafüredi Házipari Szövetkezetnél. Nyugdíjas, forintjait ott egészíti ki, náluk.

a kezét, akármilyen erős is — ölebe hullatja el nem deformált, de vaskos ökleit.

— S mit fizet a tizliteres demizsonüveg bekötéséért a szövetkezet, a füredi háziipar?

— Várjunk. Nehogy tévedjek! Csekket kutat egy minden dobozban, aztán megmondolná:

— Szégyen azt kimondani, szégyen.

Rá akar venni, hagyjuk. Lássuk csak! Megvan, a sok megőrzőnivaló apróság közül előbújik a postai vény. Visszaosztom a testes, szép nagy demizsonra a bért: 13 (tizenhárom) forint, ennyi jár a kötés után.

— Ötvenét-hatvanat alsó hangon ér — becsüsködök —, ha az Amfora üvegboltban 222 forintért kellett magát. Ott enyért adnak egy befőt, egy vesszőt bekötött, tizliteres gemizson.

— Lehet, kedves, hogy a a háziipartól olcsón veszik — szabadkoczik Lidi néni, aki gyors, rá is ér (egyedüli), de egyetlen nap három nagy üvegnél többet nemigen köt be a rá mért vesszőből. (Horribilis összeg — rakhattam zsebre később egy fiatalon betanult menyecske keserű gúnyszavait.)

Nem követem, ki hol tesz szert a haszonra, de a kezek a hasznót csak termelik. Föl nem markolják. Ennyi bizonyosság „fényeskedik” a tetten ért demizsonnál.

— S kell az a pár forint?

— Azt mondják: jó a szákon a folt, de már nagy kötésmunkát nem vállalok, megenni sem tudok nélküle, a kötés nélkül. Lánykóromban apámnak nem egyszer mondták a szomszédok, ezek-azok: „Te, vigyázz, megöli magát munkával!” Elfogytak az én erőim, de most is nevelkedik az udvaromban tíz bokor fűz, ötszáz forintot híztam le egyről... csak (akad el a gyors jegyzeteléstől) nem lesz ebből semmi baj?

— Aktinek fáj az igazság, borogassa — élek én is egy itt termelt mondással, s közben a hevenyészett sorokat igazgatom.

Elég lesz ez? Meg tudom ebből írni magát, Lidi néni? — Próbálkozom.

Tízre veti a normából kimaradt végeket. Az is fizetés. Szalaj Csaba

40 év arc

1978: Színésznő asszonyszerepben

Amikor becsengettem az újkerti lakás ajtaját, s a fekete szőrgombóc kutya megengedte, hogy az előszobába lépjek, a háziasszonynak ez volt az első kérdése: biztos vagy benne, hogy éppen rólam akarsz írni? Egészen biztos — mondtam, de aztán

magam is elbizonytalanodtam. Aki otthon is talpig feketében van, annak igazán mély gyásza lehet. Talán mégsem kellene éppen most faggatnom az életéről, sikeréről, kedves emlékeiről. Am mégis leültünk beszélgetni.

Közben pedig az életében is történt egy s más. A színházba kerülésével egy időben feleségül ment Thuróczy Györgyhez, ötvennégyben megszületett a fia, András. 1960-ban változtatott az életén, Simor Ottó felesége lett, s egy évvel később született a lánya, Kati.

— A gyermeknevelésben a szülei meglehetősen segítettek, amíg éltek, minden szépet, jót tőlük tanultak a gyerekeim. Anna idején az volt a szokás, hogy kilenckor bementünk a színházba, hatig próbáltunk, hétkor kezdődött az előadás, Senkinek nem volt ellenvetése, máshol is ezt csinálták. 240—250 előadáson játszottam egy évben. Jóformán bent éltünk a színházban, a gyereket is behozta édesanyám, ott szoptattam meg a próbaszünetekben. Előadás után képtelenségnek tűnt volna, hogy rohanjunk haza, éjszakába nyúlóan beszélgettünk. Mindenkivel tanulhattam, engem is figyelt minden kolléga, törődtek a fiatalokkal. De ez így volt jellemző akkor minden színházban.

1978 októberében mutatták be a Hungária Kamaraszínházban Braganszkij—Rjazonov Ma éjjel megnősülök című vígjátékát. A Napló október 29-i száma közölte Cs. Nagy Ibolya kritikáját.

„A mamák: Tikos Sári és Somorjay Éva. Kettőn két különböző stílusban játszottak (túl azon, hogy Anna mamájában a színre lépés pillanatában már van valamelyes itálemű), s elfogadhatóbbnak Tikos Sári eszközeit tartjuk.”

Tikos Sári nevét az 1949. február 25-i Néplapban olvastam először. Kilenc fiatal színésztől kerül a Színház Főiskolára a debreceni tehetségkutató versenyről címmel szövegezték, amelyben debreceni ként ketten szerepeltek: Papp Éva és Tikos Sára. Ennek ismeretében egy kicsit meglepett a hír: a Csokonai Színház népszerű művésznője sohasem járt főiskolára.

— Édesapám erdőmérnök volt, nagy Debrecen és a Hortobágy iránti rajongással, édesanyám tanári diplomát szerzett, de csak nagyon rövid ideig tanított. A két fiú mellett én voltam a legkisebb a családban. A Dóczyban jártam, rengeteget szavaltam, az Ady Társaság rendezvényein is sokszor szerepeltem, énekeltem a Csenky-kórustól kezdve mindenütt, ahol csak lehetett, táncoltam, versenyszerűen tornáztam. Negyvennyolcban felvételiztem a főiskolára, nem vetek fel. Édesapám akkor börtönben ült, hortobágyi fásítással kapcsolatban végzett valami talajjavítást, amire nem kapott engedélyt. Tíz év múltán igazolódott be, hogy az volt a helyes eljárás, ő viszont elvesztette a nyugdíját, éjjeliőrként dolgozott. Én meg elmentem a Dohányberváltóba gyors-gépírói önének. Ötvenkettőben egyszerre vetek fel a főiskolára és a színházba a tánckarba, s mert akkor már férjhezmenendő voltam, itthon maradtam.

Mindig gyász is

— Az egyéni problémáimat mindig az jelentette, hogy rendkívül családcentrikus vagyok. Nem tudok megenni család nélkül, az egész nagy családommal próbálok együttélni. Azt hiszem, ott hibáztam, hogy sose tudtam elválasztani, hogy mi a fontosabb. S valahogy úgy alakult az életem, hogy minden színházi sikeremet megkeserítette egy gyászos családi esemény. Az első nagy szerepem egy tanító volt Gárdonyi Lámpásában, boldog voltam, hogy eljátszhattam — akkor halt meg az idősebb bátyám gázmergezésben, fiatalon, kétnapos volt a kislánya...

Az ideai szerep

Tikos Sárít mostanában nem könnyű megtalálni. Bathányi utcai lakásukat felújították, átmenetileg az Újkertbe költöztek. Ebben anyai a jó, hogy közel van a fiú lakása, s a három gyerek ad nagymamái elfoglaltságokat. Különben az életében mostanában sok a magányos óra. Simor Ottó Nyiregyháza szerződött, egy-két szabadnapját tölti, csak itthon, Kati az egyetlen elváltja, mint a magányos óra. Simor Ottó Nyiregyháza szerződött, egy-két szabadnapját tölti, csak itthon, Kati az egyetlen elváltja, mint a magányos óra.

Pedig sikerben lehetett része. Ha a szakmai kritika elég szűkmarkúan is bánt az elismeréssel, a közönség megszerette. Érdekes módon több évi prózai szerepjátás után, két gyerek anyjaként fedezték fel mint ideális szubrettet a Daisy, a Viktória, a Málnás Miska hálás közönsége tapsolt éveken keresztül a jól táncoló, mindig mosolygós színésznőre. Később aztán jöttek a komolyabb prózai szerepek is, számomra közülük legemlékezetesebb Örkény István Macskajátékának Egérkéje.

— Fantasztikusan jó együtt volt, tökéletes harmónia, ilyet még nem is láttam. Hat nő, és soha semmi veszekedés, féltékenykedés! Pedig ropogant kevés idő volt és tény, ami tény, Huszárik, a rendező ritkán volt közben józan. A próbák megkezdése előtt egy nappal temették el édesapámat... Szerettem a másik Örkény-darabot, a Pisti a vérzivatarban-t is, tavalgy. Sok kedves szerepem volt az évek alatt: a Leszállás Párizsban, a Bernarda haza, az Egy igazi úr, a Zongora, azt ha most kellene csinálni, másként játszanám. Nagy élmény volt az Ajtma-tóv-darab, a Föl a Fudzsijá-mára, bár az nem jött össze úgy, ahogy szerettem volna. Volt bennem egy tehetetlenség — akkor haldokolt édesanyám —, nem tudtam megvívni a harcot, hagytam, hogy belenyúljanak a darabba, az én szerepembe, pedig

— Fantasztikusan jó együtt volt, tökéletes harmónia, ilyet még nem is láttam. Hat nő, és soha semmi veszekedés, féltékenykedés! Pedig ropogant kevés idő volt és tény, ami tény, Huszárik, a rendező ritkán volt közben józan. A próbák megkezdése előtt egy nappal temették el édesapámat... Szerettem a másik Örkény-darabot, a Pisti a vérzivatarban-t is, tavalgy. Sok kedves szerepem volt az évek alatt: a Leszállás Párizsban, a Bernarda haza, az Egy igazi úr, a Zongora, azt ha most kellene csinálni, másként játszanám. Nagy élmény volt az Ajtma-tóv-darab, a Föl a Fudzsijá-mára, bár az nem jött össze úgy, ahogy szerettem volna. Volt bennem egy tehetetlenség — akkor haldokolt édesanyám —, nem tudtam megvívni a harcot, hagytam, hogy belenyúljanak a darabba, az én szerepembe, pedig

Nagyokkal egy színpadon

Debrecenben a színházat azokban az években csupa nagybetűkkel írták. A színlapokon egymást követve sorakoztak olyan nevek, amelyek rangos helyet vívtak ki maguknak a lexikonokban. Tikos Sári hivatalosan a tánckar tagja volt, de Téry Árpád igazgató kezdetől fogva adott neki kisebb szerepeket prózai darabokban. Cselédül volt a Körtvélyesi csínyben, ápolónő a Hamilton családban. Simor Erzsével, Örkényi Évával, Bicskei Károllyal, Solti Bertalannal lehetett egy színpadon.

Négy év után került színészi státusba Priestley Veszeles fordulójában játszott — Latinovitscsal! Akkoriban — a nagy színház felújítása miatt, később pedig kamaraszínházként — az Ady Műve-

— Az egyéni problémáimat mindig az jelentette, hogy rendkívül családcentrikus vagyok. Nem tudok megenni család nélkül, az egész nagy családommal próbálok együttélni. Azt hiszem, ott hibáztam, hogy sose tudtam elválasztani, hogy mi a fontosabb. S valahogy úgy alakult az életem, hogy minden színházi sikeremet megkeserítette egy gyászos családi esemény. Az első nagy szerepem egy tanító volt Gárdonyi Lámpásában, boldog voltam, hogy eljátszhattam — akkor halt meg az idősebb bátyám gázmergezésben, fiatalon, kétnapos volt a kislánya...

Az ideai szerep

Tikos Sárít mostanában nem könnyű megtalálni. Bathányi utcai lakásukat felújították, átmenetileg az Újkertbe költöztek. Ebben anyai a jó, hogy közel van a fiú lakása, s a három gyerek ad nagymamái elfoglaltságokat. Különben az életében mostanában sok a magányos óra. Simor Ottó Nyiregyháza szerződött, egy-két szabadnapját tölti, csak itthon, Kati az egyetlen elváltja, mint a magányos óra. Simor Ottó Nyiregyháza szerződött, egy-két szabadnapját tölti, csak itthon, Kati az egyetlen elváltja, mint a magányos óra.

— Fantasztikusan jó együtt volt, tökéletes harmónia, ilyet még nem is láttam. Hat nő, és soha semmi veszekedés, féltékenykedés! Pedig ropogant kevés idő volt és tény, ami tény, Huszárik, a rendező ritkán volt közben józan. A próbák megkezdése előtt egy nappal temették el édesapámat... Szerettem a másik Örkény-darabot, a Pisti a vérzivatarban-t is, tavalgy. Sok kedves szerepem volt az évek alatt: a Leszállás Párizsban, a Bernarda haza, az Egy igazi úr, a Zongora, azt ha most kellene csinálni, másként játszanám. Nagy élmény volt az Ajtma-tóv-darab, a Föl a Fudzsijá-mára, bár az nem jött össze úgy, ahogy szerettem volna. Volt bennem egy tehetetlenség — akkor haldokolt édesanyám —, nem tudtam megvívni a harcot, hagytam, hogy belenyúljanak a darabba, az én szerepembe, pedig

— Fantasztikusan jó együtt volt, tökéletes harmónia, ilyet még nem is láttam. Hat nő, és soha semmi veszekedés, féltékenykedés! Pedig ropogant kevés idő volt és tény, ami tény, Huszárik, a rendező ritkán volt közben józan. A próbák megkezdése előtt egy nappal temették el édesapámat... Szerettem a másik Örkény-darabot, a Pisti a vérzivatarban-t is, tavalgy. Sok kedves szerepem volt az évek alatt: a Leszállás Párizsban, a Bernarda haza, az Egy igazi úr, a Zongora, azt ha most kellene csinálni, másként játszanám. Nagy élmény volt az Ajtma-tóv-darab, a Föl a Fudzsijá-mára, bár az nem jött össze úgy, ahogy szerettem volna. Volt bennem egy tehetetlenség — akkor haldokolt édesanyám —, nem tudtam megvívni a harcot, hagytam, hogy belenyúljanak a darabba, az én szerepembe, pedig

Egy picikét megtöri a szemét, aztán mosolyog. Azzal a debreceniek által jól ismert Tikos Sári-téle mosollyal.

Nagy Zsuzsa

Művészeti műhelyek

A DEBRECENI MÁV FILHARMONIKUSOK ZENEKARA

A Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekara igazgatói szobájában az új direktor, Gömöri Attila fogad. November óta látja el vezetői tisztét, amiben Kammerer András zenekari titkár segíti közvetlenül. Mindketten ismert, neves zenészek, s nem maradtak hűtlenek a hangszerükhöz sem, kinevezési okmányuk szerint továbbra is eleget tesznek jó néhány zenekari szolgálatnak.

Együtt töprengünk azon a kérdésen, hogy mit jelent egy város életében egy hivatásos szimfonikus zenekar. A zenei életben elvileg mindent jelentenie kell! Nélküle nem lenne (vagy legalábbis nehezen lenne) operakultúra, folyamatos rendszeres hangversenylelet, de hiányát még a kóruskultúra is megérintené. Nem is beszélve a kamarazenélésről és a zenekartársról, hiszen a Debreceni fúvósötös, a rézfúvósötös, a Főnix rézfúvósötös is tagjai közül kerül ki, sőt újra meg akarják indítani a vonós kamarazenekart, amely könnyebben mozdítható, vidékre is küldhető lesz. A zenekar egyes tagjai a me-

gyében és a megyén kívül évek óta tanári munkát vállalnak. Egyszóval a hivatásos nagyzenekar minden városnak rangot ad, meghatározza művészeti életét.

A MÁV a debreceni zenekart immáron hatvan éve élte, de vajon betöltötte, betölti-e a zenekar azt a megkülönböztetett kulturális szerepet, amit neki szántak? A két vezető véleménye szerint alapszinten igen. Amin azt értik, hogy a zenekar a város és a tisztántúli hazarész zenei életének bázisa, de lehetőségei akár magasabb rendű szerepre is alkalmassá tennék. Ehhez azonban a város többi zenei intézményének a zenekarral együtt erősítenie kell az egymásrautaltság tudatát, mert az ésszerű munkamegosztás sok akadályt képes legyőzni. Gömöri Attila és Kammerer András a zenekar nevében hangoztatja, hogy az együttesben megvan a szándék arra, hogy a keleti országrész egyik alapvető zenei bázisa legyen. Ezt a rangot színvonalas műhelymunkával érhetik el.

olyan műveket szolgáltatók meg, amelyek hangverseny-pódiumon ritkán csendülnek fel.

A zenekar rendszeresen szerepel Kecskeméten, Szolnokon, Békéscsábán, olykor Miskolcon és másutt is,

s ezeken a helyeken többnyire a debreceni koncerteket ismétli meg. Szakmailag rendkívül fontos, hogy évente kétszer-háromszor fellépjenek Budapesten, egyszer a Zeneakadémián, másszor rádiófelvételen.

Színvonal és menedzselés

A következő percekben a zenekar kritikai megítéléséről beszélgettünk. A vezető-ség alapfelfogása az, hogy a kritika legyen tárgyilagos, arra szükség van, abból lehet tanulni. Az olyan recenziókból kevésbé, amely sablonjelentésekből építkezik. Eppen ezért a sokféle szemlélet híveinek vallják magukat: több szem többet lát. Sokszor sajnálják, hogy egy-egy sikeres koncertjükön nincsen ott a kritikus, de ezen változtatni nem tudnak.

Arra a kérdésre, hogy milyenek ítélik meg most a zenekar művészi színvonalát, informátoraim két nagyon sikeres budapesti koncertet emlegetnek. Az Országos Filharmónia minidnesetre nagyon meg volt velük elégedve. Úgy érzik, a Varázsfuvola is felbátorítja őket annak kimondására, hogy jónak minősítsék az együttes pillanatnyi formáját, teljesítményszintjét. Talán ezzel magyarázható az is, hogy az idén több koncertet kaptak, mint tavaly.

Az együttes azonban régen járt külföldön, pedig valamikor több sikeres hangversenykörutat bonyolított le Nyugat- és Kelet-Európában egyaránt. Az utolsó nagy sikerű turnéja 1978-ban volt, magam is ott voltam, hat bolgár város közönsége tapsolt nekik. Elfogadható magyarázat-e a külföldi meghívások elmaradására, hogy másutt sem rózsás a gazdasági helyzet, megtrtkultak a fesztiválok, a zenei események? Csak részben! Nem lehet mindent a gazdasági recesszióra kenni! Minden együtttest menedzselni kell, aminek egyik alapfeltétele a gazdaság kapcsolatrendszer. Mert naivitás lenne arra várni, hogy majd egy szép napon megcsörren a telefon, és valamelyik világvárosból meghívás érkezik vendégszereplésre. Az új vezetőségnek elkövetendő feladata, hogy az Interkoncert segítségével felderítse a lehetőségeket, másrészt a város közvetítésével Debrecen testvérvárosaiiban szeretnének tájékozódni, hiszen a MÁV-zenekar eddig egyetlen testvérvárosban járt, Lublinban, annak is lassacskán húsz éve. Tisztában vannak vele, hogy külföldi hangversenydobogókra lépni nagy felelősség, amit csak magas

szintű teljesítménnyel érhetnek el.

A zenekar jó szellemű tagokból áll, sok a tehetséges ember, akik hajlandók vállalni azt a többletmunkát, ami a hírnév útjára vezet. A vezetőség arra törekszik, hogy együtt éljen a zenekarral, hogy mindenki szokja meg: az iroda is a zenekar része. Csak így lehetséges a belső helyzetet tisztán látni, a zenészek közérzetét, véleményét alaposan ismerni. Azt tervezik, hogy felélesztik a művészeti bizottságot, de kisebb létszámmal szervezik újjá, hogy képes legyen határozottabban működni. Meltányolják a zenekari tagoknak azt a követelését, hogy a program legalább egy hónappal előre ismert legyen, másképp nem lehet előre tervezni. Lehetőségét teremtenek a jobb képességű, többet vállaló tagok számára tudásuk kipróbálásához, s igyekeznek a kamaragyütteseket többet foglalkoztatni.

Az egyik legfontosabb jelző a jövőben a rugalmasság lesz. Tudomásul kell venni, hogy akár a színházi, akár a hangversenyprogramban egyetlen kényszerű változtatás valóságos láncreakciót indít meg, ilyenkor az együttesnek alkalmazkodnia kell az új helyzethez, mert más esetben neki is csak ezáltal lehet különleges kérése. A másik jelző, legyen sajátos, önálló stílusa az együttesnek, kerülje el a színvonalhullámzásokat. Ehhez persze az szükséges, hogy minden tagnak állandó igénye legyen az önképzés, állandó suljon a létszám, és továbbra is kielégítőek legyenek a működési feltételek.

A MÁV szívesen vállalja a mecénás szerepet, jóllehet termelői üzem, vállalati gazdálkodást folytat, mégsem tekintik nyugnek a zenekart, az ésszerűség határain belül mindent rendelkezésére bocsát. A tagoknak biztosítja azokat a juttatásokat és jutalmakat, amelyek a többi MÁV-dolgozót megilletik. Ezáltal a MÁV jelentős mértékben erősíti Debrecen kulturális erőforrásait, s még az sem tenné féltékenyebbé, ha a város a jelenlegi szervezeti helyzet mellett jobban magának vallaná az együttest.

Bakó Endre

A tévéműsor fogadtatásáról a társadalmi tudatjelenségekig

Mit csinál

a Tömegkommunikációs Kutatóközpont?

Hivatalos rövidítése: TK, a szakmai zsargon azonban az intézmény élén álló Szecső Tamás kandidátus nevével „Szecső-művek”-ként emlegeti az immár tizenhatodik évét kezdő Tömegkommunikációs Kutatóközpontot. A főváros ötdik kerületében, az Akadémia u. 17. szám alatt működő intézményt a Magyar Rádió és Televízió Elnöksége 1969. január 1-én hozta létre az MSZMP KB agit.-prop. osztályának támogatásával, azzal a céllal, hogy az MRT-nél addig szétvártan működő kutatási erőket egyesítse.

A TK — néhány szervezeti változás után — ez év elejétől a Minisztertanács Tájékoztatási Hivatala elnökének felügyelete alatt dolgozik. Megalakulását követően eleinte elsősorban a rádió és a televízió számára végzett szociológiai és pszichológiai kutatásokat, azt mérve föl, hogy az egyes műsorokat hányan nézték és hogyan tetszett az adás. (Az eredményről a képernyőn a Tv-tükör című ötperces tudósítottak rendszeresen.) A központ aztán viszonylag rövid idő alatt kiterjesztette vizsgálatainak körét a mindennapok jelenségeinek egész világára. A Politikai Bizottság 1968. decemberi határozata alapján már 1969-ben

politikai közvélemény-kutatás is

folyt az intézetben. Az azóta eltelt másfél évtizedben pedig a TK szervesen beépült a hazai társadalomtudományi kutatóhelyek intézményrendszerébe. Kutatásai több területen hozzásegítettek a társadalmi tudatjelenségek törvényszerűségeinek feltárásához, ennek révén a politikai döntések előkészítéséhez és tudat, hatásaik nyomán követéséhez. A kutatásokban széles adatbázis alakult ki, amelyet a kulturális tervezőtevékenységben és a tájékoztatáspolitikában lehet hasznosítani.

A Tömegkommunikációs Kutatóközpont szervezeti felépítése kifejezi az intézet alapfunkcióit: három kutatóosztályának (kommunikáció-, közvélemény- és közönség-kutató) munkáját két egység (adatfelvétel és módszertani, illetve adatfeldolgozó) segíti. A kiadói és dokumentációs osztály feladata az intézetek tevékenységét tükröző, illetve az ezt segítő kiadványok gondozása. Könyvtérjesztői formálombá ezek közül a Membrán-könyvek és a Műhely sorozat darabjai kerülnek, amelyek nagyobb lélegzetű elméleti, módszertani írásokat tartalmaznak. (A belső kiadványok a központ Akadémia utcai könyvtárában helyben olvashatók.) A TK gondozásában jelenik meg negyedévenként a Jel-Kép című periodika, amely a rádió és a televízió elméleti kérdéseivel foglalkozik.

Tíz téma — és még száz

A nyolcvanas évek elején az intézet kidolgozta az évtized végéig szóló távlati kutatási stratégiáját. A távlati terv tíz kutatási irányt jelöl ki: 1. kultúra és kommunikáció, 2. világházi kultúrája, 3. életmód és kommunikáció, 4. tömegkommunikáció a szocializációban, 5. szocialista nyilvánosság és demokrácia, 6. társadalmi egyenlőtlenség — kommunikációs egyenlőtlenség, 7. információáramlás a társadalomban, 8. tömegkommunikációs intézményrendszer — kommunikációs politika, 9. közöli szervezeten, szerepek és magatartás, 10. új technika — társadalmi kihívások.

Egy most megjelent tájékoztatóban, amely a TK munkáját, feladatait és fejlesztését tartalmazza, az említett kutatási irányokon kívül minden olyan téma megtalálható, amellyel az intézet majdnem félszáz tudományos munkatársa, kutatója foglalkozik. A kommunikációkutató osztály munkaterülete például (címszavakban): családi interakciók, együttes szokások, személyiségstílusok, egészségkultúra, az életmód kérdései a devianciától a szexualitásig, a kommunikációs rendszerek komplex vizsgálata, társadalmi beilleszkedési zavarok, személyközi kommunikáció, vizuális kultúra, divat, reklám, kulturaközvetítés, nemzetközi kommunikáció, mindennapi vizuális kultúra, lakberendezési szokások, társadalmi viselkedési szabályok, tájékoztatáspolitikai, csoportdinamika, az új tömegkommunikációs eszközök hazai terjedése, a film és a televízió kapcsolata, a szórakoztatás kérdései, a nyelvi kommunikáció szemantikai és pragmatikai problémái, a tömegkommunikáció és az életmód.

Egy-egy munkatárs több, egymással szorosan kapcsolatban álló témával foglalkozik s természetes, hogy a kérdés hazai szakirodalmának is jeles ismerője. Nem áll módunkban ennyi helyen valamennyi osztály valamennyi kutatási részterületét felsorolni, de elhiheti az olvasó: a Tömegkommunikációs Kutatóközpont valóban a kommunikációs jelenségek egész világát átfogja fürkésző, pásztázó tekintetével.

Öt műhely — ha összefog

Kialakultak és megszilárdultak a TK nemzetközi munkakapcsolatai is (a bel- és külföldi nemzetközi tudományos intézményekkel és testületekkel a titkárság ápolja a kapcsolatot). A Szovjet Tudományos Akadémia Társadalmi-Gazdasági Problémákat Kutató Intézetével kötött munkaszerződés része a szovjet-magyar Társadalomtudományi együttműködésnek. Szoros munkakapcsolatot tart az intézmény az UNESCO-val és az ENSZ Egyetemmel is. A központ kétoldalú kapcsolatban áll az európai szocialista országok valamennyi közvélemény-kutató bázisával. Igazgatóját, Szecső Tamást tavaly augusztusban az AIERI (Tömegkommunikációs Kutató Nemzetközi Szervezete) főtítkárává választották. S ne feledkezzünk meg végezetül a hazai együttműködésről sem. Az öt legnagyobb magyar társadalomtudományi kutatóhely, az MTA Szociológiai Intézete, az ELTE Szociológiai Intézete, az MSZMP KB Társadalomtudományi Intézete, a Központi Statisztikai Hivatal és a Tömegkommunikációs Kutatóközpont által létrehozott társulás olyan hatékony műhelymunkát eredményezhet, amely még közelebb viszi a tudományos kutatást a társadalmi tudatjelenségek törvényszerűségeinek feltárásához.

J. N. J.

Emberek, hangszerek

A zenekar most — a részfoglalásokkal együtt — 75 főt számlál. Hat ember hiányzik: négy hegedűs és két brácsás, a többi hangszerek megvan a gazdája. Feltűnő a vonósok hiánya, ám tegyük hozzá rögtön, ez nem debreceni specialitás, országos gondról van szó, amelynek elemzése messze vezetne, meghaladná ennek a cikknek a kereteit. De van-e elegendő hangszer? Úgy tűnik, ez az előbbinél nagyobb gond, mert a hangszerek lassacskán a csillagokat súrolják, s ráadásul többnyire csak valótáért lehet megvásárolni őket. A zenekar éves hangszervásárlási kerete általában nem elegendő egyetlen hangszere sem, így hát a meglévőket kell javíttatni, karbantartani. Végül a helyzet az evütműködésük révén, póthitelek által, mikor hogy, de mindig megoldódik.

Néhány évvel ezelőtt egyik-másik felütő, megerősítő vidéki zenekar lakással csábított magának új tagokat, jó zenészeket. Akkor a debreceni MÁV-zenekarnak is meg kellett volna néhány tagjától, mert nem rendelkezett hivatalból kiutalható lakással. Ilyen kerete, lehetősége ma sincs, de az évek során nagyjából sikerült tagjait lakáshoz juttatni. A MÁV a zenekari tagoknak is megadja a kamatmentes vállalati kölcsönt, ami számottevő segítségnek bizonyult.

Hogyan alakítja ki a zenekar műsortervét, miféle igények, ízlelések, szükségletek hatására? Az operaműsor adva van, azt a Csokonai Színház dönti el. Persze tudnunk kell, hogy a színház zeneigazgatójának és a zenekar vezetőjének karmesterének személye azonos. A színház évente két új operát tűz műsorra. A Filharmónia koncertsorozatának műsortervét közösen formálják ki a debreceni kirorendelés vezetőjével és a Filharmónia központjával. A zenekarnak tehát részben külső igényeket kell kielégítenie, ugyanakkor folyik a belső művészeti építkezés is. Következik a Bach- és a Händel-évforduló, aztán a Liszt Ferencé; ezek olyan szempontok, amelyeket figyelembe kell venniük. Évente részt vállalnak két oratórium bemutatásában, általában a Kodály Kórusral, időnként a Maróthi kórusral. A munkáshangverseny-sorozat megint sajtósági feladatot hárít rájuk, az igényes könnyűzenei kell megszólaltatniuk. A műsortervezésben meghatározó tervszerűség érvényesül, az 1985/86-os évad programja már csaknem kész van. Súlyt vetnek a belső munkára is. Mindig volt a zenekarban olyanfajta igény, hogy zenekari tagok házimuzsikálásokon szólna feladatokkal próbálkozzanak, s ilyenkor gyakran

A Debreceni Népi Együttes jubileumi műsora

A Debreceni Népi Együttes az idén ünnepli fennállásának 35. évfordulóját. Amikor 1950-ben megkezdődött a Debreceni Népi Együttes szervezése, az elgondolás az volt, hogy a csoport a szűkebb pátria, a Hajdúság, a Hortobágy, a Tiszántúl táncgyöngyzeit, dalait összegyűjtve azokat színpadra vigye. Ápolója és egyben alkotó továbbfejlesztője legyen a kollektíva a magyar folklórnak, a táncművészetnek. Az eltelt három és fél évtized során a Debreceni Népi Együttes vezetői a fenti koncepció jegyében dolgoztak, irányították az együttest. Az utóbbi időben egyre több kísérletet tettek a hagyományos tánc-elemek és a folklór továbbfejlesztésére, műsoraik új színekkel gazdagodtak. Az együttesben táncosok, énekes szolisták, hivatásos zenészek dolgoznak. Évente általában negyven alkalommal lépnek színpadra.

A hagyományoknak megfelelően a Debreceni Népi

Együttes minden évben bemutatja repertoárját Debrecenben is. Az idei szereplésükre március 9-én 19 órakor kerül sor a Kőlcsey Mű-

velődési Központ színháztermében. Az érdeklődők megtekinthetik a teljes repertoárt. A produkció koreográfusa dr. Béres András, az

együttes vezetője, vezető primásként Benczi Gyula működik közre. A zenei anyagot Györfy Katalin válogatta.

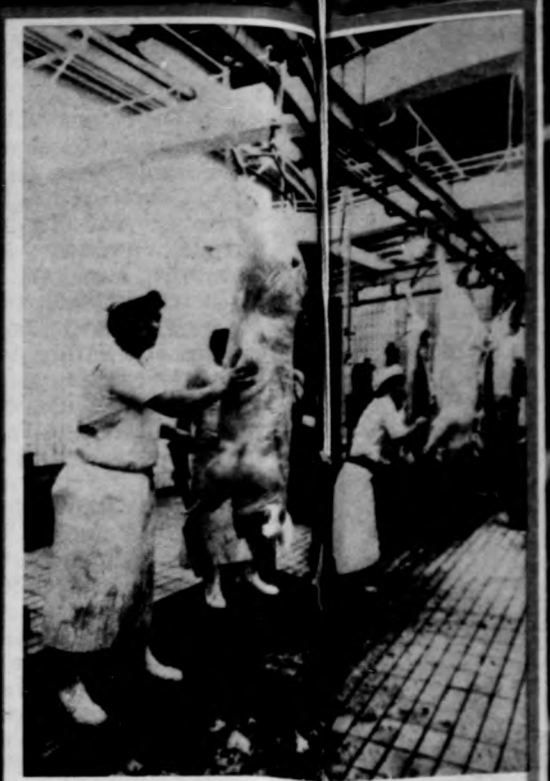

Valóra váltak terveink

LAPUNK HASÁBJAIN MINDIG NAGY ÖRÖMMEL TUDÓSÍTUNK ARRÓL, HA MEGYÉNK VALAMILYEN ÚJ LÉTESÍTMÉNNYEL GYARAPODIK, GAZDAGODIK, MINT PÉLDÁUL A TERMELÉS BŐVÜLÉSÉT, MENNYISÉGI, MINŐSÉGI ÁTALAKULÁSÁT, A SZOCIÁLIS, KOMMUNÁLIS, KERESKEDELMI ELLÁTÁS SZÉLESÉDÉSÉT, VAGY AZ „EMBERFÖK MŰVELÉSÉT” SZOLGÁLÓ INTÉZMÉNYEK, ISKOLÁK FEJLŐDÉSE, LÉTREJÖTTE, BIZONYÍTVA ANYAGI, SZELLEMI GYARAPODÁSUNKAT. A MEGYESZÉKHELY, A VÁROSOK, FALVAK ÚTJAIT, UTCÁIT, ÜZEMEIT, GAZDASÁGAIT JÁRVA: LÉPTEN-NYOMON TANÚI LEHETÜNK ANNAK, HOGY A SZIGORÚ TAKARÉKOSSÁGGAL BEOSZTOTT KÖZÖS FORINTOK JÓ HELYRE KERÜLTEK. ÚJ, KORSZERŰ MUNKAHELYEKET TEREMTETEK FIATALOKNAK, IDŐSEBBEKNEK, LAKÁSOKAT AZ ÚJ CSALÁDOKNAK, BÖLCSŐDÉT, ÓVODÁT, ISKOLÁT A GYERMEKEKNEK, OTTHONT A MŰVELŐDNI VÁGYÓKNAK, PÁLYÁT, SPORTCSARNOKOT A TESTEDZÉSHEZ, GYÓGYULÁSI LEHETŐSÉGET A MUNKÁBAN MEGFÁRADT BETEG EMBEREKNEK. EGY AZONBAN MINDEGYIK ÚJ LÉTESÍTMÉNYBEN KÖZÖS JELLEMZŐ! BIZONYÍTJA AZ ÚJAT TEREMTŐ, ÉPÍTŐ, ALKOTÓ AKARATOT. MERT A SZÜKRE SZABÁLYOZOTT MEDREKBE FOLYDOGÁLÓ FORINTPATAKOK MELLETT EZT AZ ERŐFORRÁST KELL FELTÁRNUNK, BŐVÍTENÜNK. EZT A SZÁNDÉKOT, ELHATÁROZÁST FOGALMAZZÁK MEG A MOSTANI HÉTVÉGE KÉT NAPJÁN MEGYÉNK PÁRTSZERVEZETEINEK KÜLDÖTTEI, AMIKOR SZÁMVETÉST KÉSZÍTENEK EREDMÉNYEINKRŐL, TENNIVALÓINKRŐL, CÉLJAINKRŐL. LEGYEN ADALEK EHHEZ A SZÁMVETÉSHEZ A KÉPSOR, MELYET FOTORIPORTEREINK ÁLLÍTOTTAK ÖSSZE: EZEKSEL A LÉTESÍTMÉNYEKSEL GAZDAGODOTT MEGYÉNK A XII. KONGRESSZUS ÓTA.

A Debreceni Akadémiai Bizottság székháza a tudomány egyik debreceni műhelyévé vált

A HÁEV és a Hortobágyi Állami Gazdaság is adott kölcsön pénzt a balmazújvárosi Lenin Termelőszövetkezetnek a vágóhid építéséhez

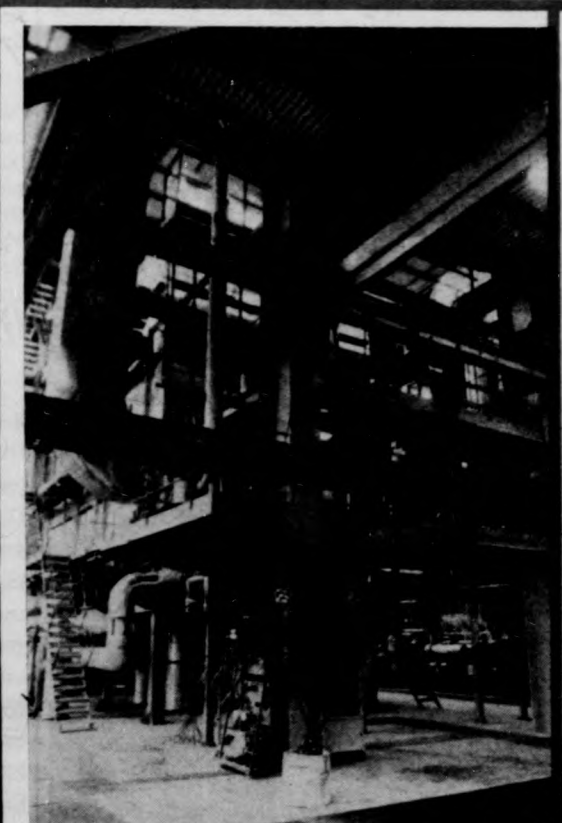
Debrecenben 1984-ben a bölcsődei férőhelyek további bővülését jelentette az új-kerti gyermekintézmény megépülése

Új szárnyal bővült a Kossuth Egyetem (1984)

Régi igény elégtűlt ki 1981-ben, amikor átadták rendeltetésének a Bartók Béla úti kórház belgyógyászati épületét

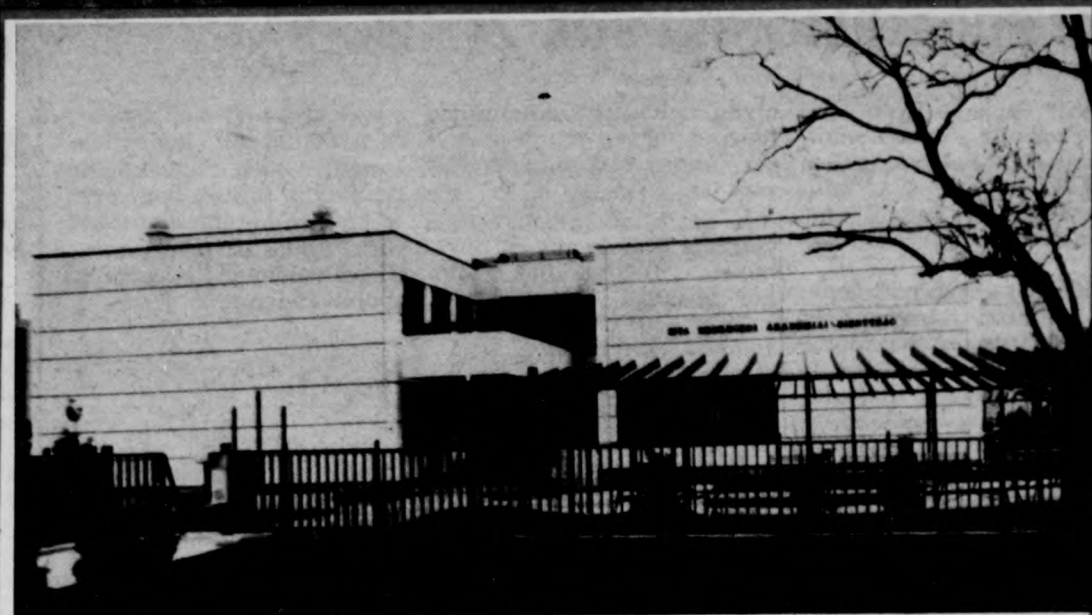
A TITÁSZ Debreceni Erőművét 1984-ben tovább bővítették

Programvezérlésű japán ötvöautomatákai vásárolt a Debreceni Közműgyár

Valóra váltak terveink

LAPUNK HASÁBJAIN MINDIG NAGY ÖRÖMMEL TUDÓSÍTUNK ARRÓL, HA MEGYÉNK VALAMILYEN ÚJ LÉTESÍTMÉNNYEL GYARAPODIK, GAZDAGODIK. MINT PÉLDÁUL A TERMELES BŐVÜLÉSET, MENNYISÉGI, MINŐSÉGI ÁTALAKULÁSÁT, A SZOCIÁLIS, KOMMUNÁLIS, KERESKEDELMI ELLÁTÁS SZÉLESÉDÉSÉT, VAGY AZ „EMBERFÖK MŰVELÉSÉT” SZOLGÁLÓ INTÉZMÉNYEK, ISKOLÁK FEJLŐDÉSE, LÉTREJÖTTE, BIZONYÍTVA ANYAGI, SZELLEMI GYARAPODÁSUNKAT. A MEGYESZÉKHELY, A VÁROSOK, FALVAK ÚTJAIT, UTCÁIT, ÜZEMEIT, GAZDASÁGAIT JÁRVA: LÉPTEN-NYOMON TANÚI LEHETÜNK ANNAK, HOGY A SZIGORÚ TAKARÉKOSSÁGGAL BEOSZTOTT KÖZÖS FORINTOK JÓ HELYRE KERÜLTEK. ÚJ, KORSZERŰ MUNKAHELYEKET TEREMTETTEK FIATALOKNAK, IDŐSEBBEKNEK, LAKÁSOKAT AZ ÚJ CSALÁDOKNAK, BÜLCSÖDÉT, ÓVODÁT, ISKOLÁT A GYERMEKEKNEK, OTTHONT A MŰVELŐDNI VÁGYÓKNAK, PÁLYÁT, SPORTCSARNOKOT A TESTEDZÉSHEZ, GYÓGYULÁSI LEHETŐSÉGET A MUNKÁBAN MEGFÁRADT BETEG EMBEREKNEK. EGY AZONBAN MINDEGYIK ÚJ LÉTESÍTMÉNYBEN KÖZÖS JELLEMZŐ! BIZONYÍTJA AZ ÚJAT TEREMTŐ, ÉPÍTŐ, ALKOTÓ AKARATOT. MERT A SZÜKRE SZABÁLYOZOTT MEDREKBE FOLYDOGÁLÓ FORINTPATAKOK MELLETT EZT AZ ERŐFORRÁST KELL FELTÁRNUNK, BŐVÍTENÜNK. EZT A SZÁNDÉKOT, ELHATÁROZÁST FOGALMAZZÁK MEG A MOSTANI HÉTVEGE KÉT NAPJÁN MEGYÉNK PÁRTSZERVEZETEINEK KÜLDÖTTEI, AMIKOR SZÁMVETÉST KÉSZÍTENEK EREDMÉNYEINKRŐL, TENNIVALÓINKRŐL, CÉLJAINKRŐL. LEGYEN ADALEK EHHEZ A SZÁMVETÉSHEZ A KÉPSOR, MELYET FOTORIPORTEREINK ÁLLÍTOTTAK ÖSSZE: EZEKKEK A LÉTESÍTMÉNYEKEL GAZDAGODOTT MEGYÉNK A XII. KONGRESSZUS ÓTA.

A Debreceni Akadémiai Bizottság székháza a tudomány egyik debreceni műhelyévé vált

A HÁÉV és a Hortobágy Állami Gazdaság is adott kölcsön pénzt a balmazújvárosi Lenin Termelőszövetkezetnek a vágóhid építéséhez

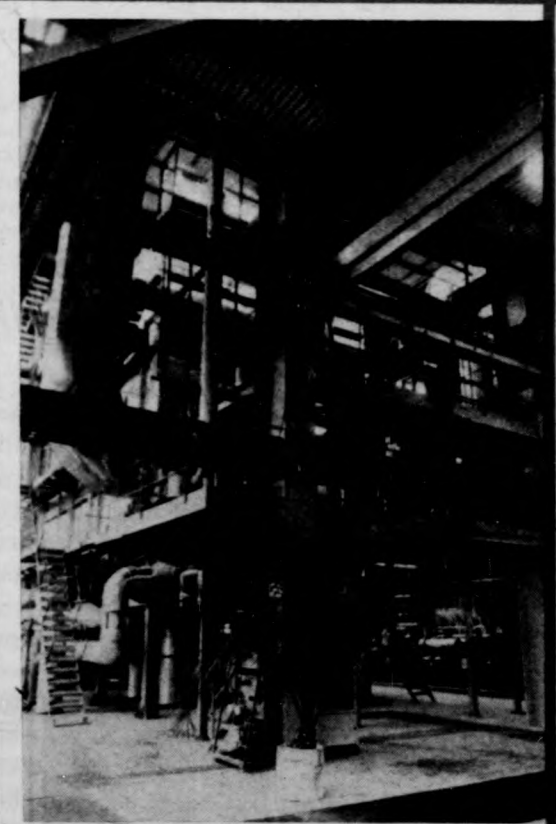
Debrecenben 1984-ben a bölcsődei férőhelyek további bővülését jelentette az újkerti gyermekintézmény megépülése

Új szárnyal bővült a Kossuth Egyetem (1984)

Régi igény elégtűlt ki 1981-ben, amikor átadták rendeltetésének a Bartók Béla úti kórház belgyógyászati épületét

A TITÁSZ Debreceni Erőművét 1984-ben tovább bővítették

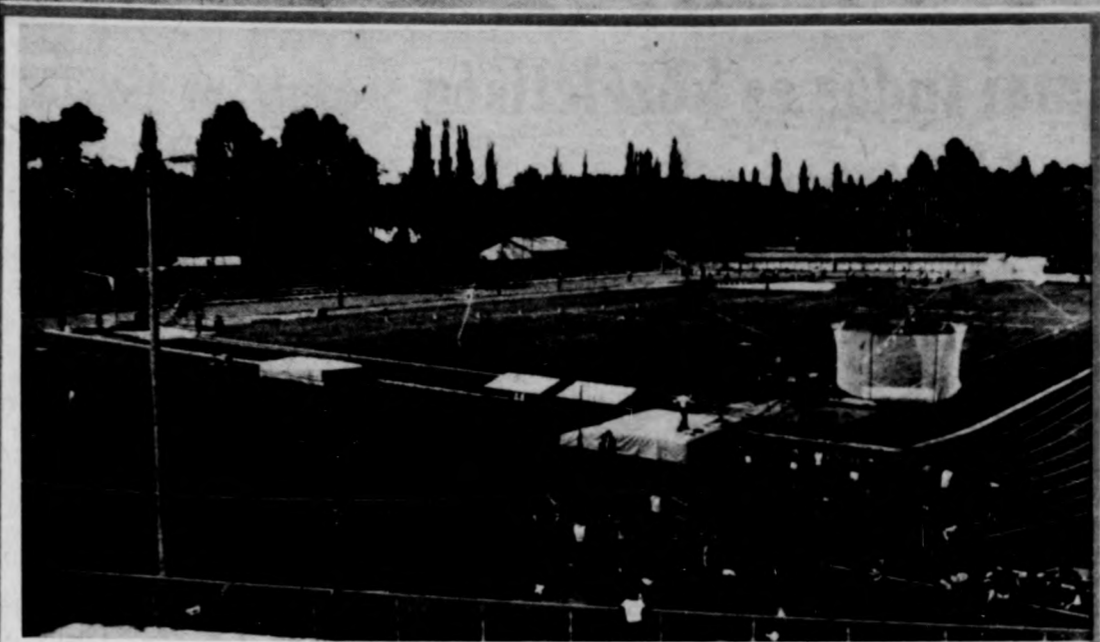
Programvezérlésű japán ötvöztetőautomatákai vásárolt a Debreceni Köztársasági Kézműipari Vállalat

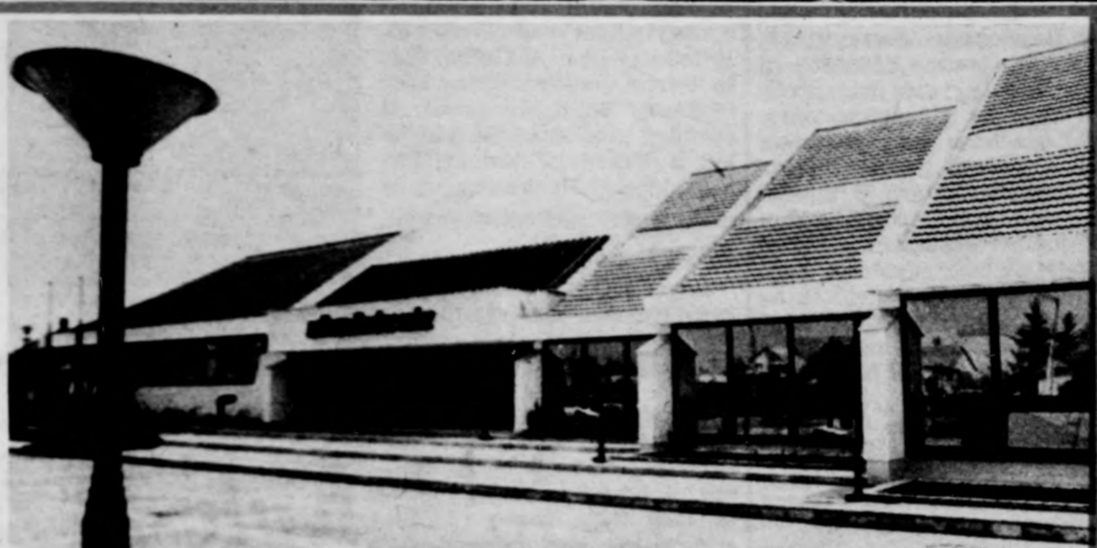
a Hortobágyi Állami Gazdaságon pénzügyi és mérnöki szaktudást a városi vállalatoktól

A VI. ötéves tervidőszakban a bihari és a HAGE-térségben összesen 50 ezer hektár szántóföld komplex mellorálását végezték el

A DMVSC nagyerdői sporttelepén a műanyag borítású atlétikai pálya bármilyen nemzetközi viadaj rendezésére alkalmas. Építették 1981-ben...

Immár nemcsak termelőszövetkezetéről, hanem pazar új művelődési házáról is híres Nádudvar község

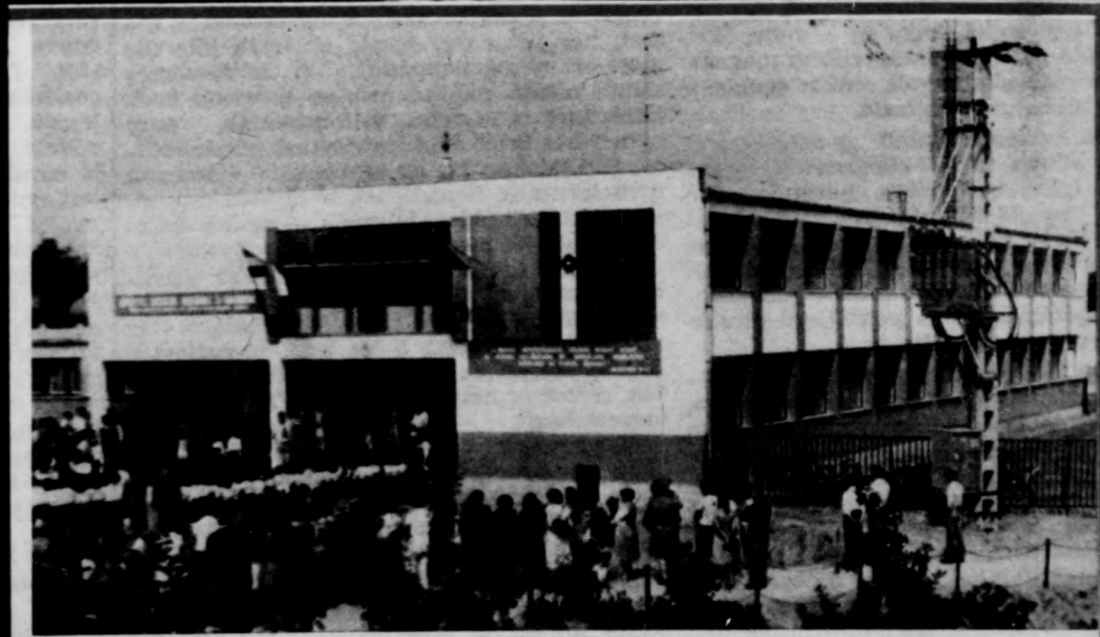
A megszépült Csokonai Színházban több éves szünet után 1982-ben kezdődtek újra az előadások

A Medgyessy Múzeum létrehozásával méltó emléket állított Debrecen a XX. század legnagyobb magyar szobrászának

1981-ben új székházát kapott az Országos Takarékpénztár megyei igazgatósága

Iskolaavatás Zsákán

Élő és mozgó képek a japán pénzügyi és mérnöki szaktudást a városi vállalatoktól

Szakmai tudás és közéletiség Teljesebbé tenni a képet

Bakó Endre cikket írt az értelmiségre nevelés helyzetéről a debreceni egyetemeken. Elek Tibor, a KLTE harmadéves magyar-történelem szakos hallgatója fűzött ehhez néhány, jobbára egyet nem értő megjegyzést. Jelen sorok írója a háromszög harmadik pólusán áll, a külső szemlélő és az egyetemi hallgató mellett: az egyetemi oktatói kar tagja. Ebből is érthető, ha másképpen lát néhány kérdést és véleménye feltehetően teljesebbé teszi az eddigi képet.

Azzal kezdeném, amiben mindhárom egyetértünk: „Az egyetem főiskola, akarja nem akarja, minden pillanatban létezik minden mozzanatával nevel, pozitív vagy negatív hatást gyakorol a hallgatóra.” Így igaz, bár nem elhanyagolható tényező, hogy a hallgató maga is észreveszi-e, érzékeli-e ennek a létnek minden lényeges pillanatát. Például, hogy nemzetközi hírű tudósoktól tanulhat (legyen az Herder-díjas nemzetközi atomenergia-ügynökségi szakértő vagy külföldi akadémia tiszteleti tagja); hogy fiatal oktatójának is vannak lakásgondjai; hogy kiemelkedően gazdag választékú könyvtárat használhat; hogy annak szinten tartása ma óriási pénzügyi nehézséget jelent; hogy sok esetben a legkorszerűbb műszereken mérhet; hogy naponta frissen felmosottan ragyog a diszudvar, és egész évben mintaszereken rendezett parkban, östölgyek között élünk; hogy az egyetem munkatársainak nagyobb része a munkát zavaró zsúfoltságban dolgozik; hogy a mai értékzavarok, az értelmiségi gondok, a megbecsülés hiánya az egyetemi oktatókat is sújtják. Ezeket — és sok más hasonlót — rendszerint nem mondjuk el, pedig ezek is nevelnek. Nem tűnik úgy, hogy Elek érzékelné ezeket. A Napló lett a fóruma, hogy egy (nem közvetlen oktatója írjon erről neki (is). Mit látok más-ként?

Mindenekelőtt a motivációk ügyében én jobb véleménnyel vagyok a hallgatókról, mint a hallgató Elek Tibor. Lehet, sőt van ugyan egy szűkebb rétege a hallgatóknak, amelyek motiváció nélkül, pontosabban csak a diplomáért jön az egyetemre, de zöménél azt érzem (érezük), hogy van értelmiségi motivációja, hozott magával. Honnan: a szülői házból (ma már munkakörünyezetből is), a középiskolából, tanáraitól, tizenhét év élmény- vagy olvasmányanyagából, de hozta! És akar értelmiségi lenni és jó értelmiségi akar lenni! Nemcsak gondolom, de tudom, mert ez az igény sok helyen megfogalmazódik, például cikke révén részben maga Elek Tibor is ezt teszi.

Van, amit nem értek. Idézi Bakó Endrét a demokratikus fórumok soráról: KISZ-szervezet, képviselői rendszer, ifjúsági parlament, ösztöndíjosbizottság, felvételi előkészítő bizottság, kollégiumi önkormányzat — majd zárójelben megjegyzi: „mivel nincs más rajtuk kívül”. Ha tényleg nem volna más rajtuk kívül, akkor sem érteném, miért a mennyiséggel van baj. Ha ennyi fórumon sem tud valaki vagy valakik tanulni vagy éppen pengét edzeni demokratizmus ügyben, akkor én nem újabb fórumok teremtésében látom a megoldást, hanem abban, hogy ezekre a hallgatóknak is fel kell készülni, vitakészségre kell lenni, érvelni kell, politizálni kell. Nekünk, oktatóknak, magunkat és a hallgatókat is fel kell készíteni minderre. Én úgy gyanítom, hogy gyakorló értelmiségieként fele ennyi fóruma sem lesz a mostani reklamációknak a demokratizmus gyakorlatához (de még az is elég lehet!).

Nekem is van néhány lehangoló tapasztalatom a hallgatói képviselői rendszerről. Egyetlen példa: a BTK tantervek egyetemi tanácsi vitájában csak a TTK egy oktatója kifogásolta a magas óra- és vizsgaszámokat, a beszűkült szakmaorientáltságot (elismerve a jó példákat is). A jelen levő hallgatók számomra érthetetlenül — hallgattak. Kérdésem — miért? Az ifjúsági parlamentekről is hozhatok példát: olyan értelem, felelőtlen, apolitikus javaslatokat adtak elő egy-két szakterület képviselői, hogy én — mint őket nem is oktató oktató — szégyelltem magam. Jó érzésem csak akkor volt, mikor ezeket a parlament többsége leszavazta.

Bizonyára nevelőmunkánk gyengesége is benne van abban, ha — alkalmasint jogos — szociális igényeket drága butikmodellbe öltöztetve ad elő valaki. De valamelyest eredményes az is, ha a demagóg — „ebből az ösztöndíjból nem lehet megélni” — kitért egy tisztességesen öltözött, felelős gondolkodású hallgatótárs a maga példájával dicsekvésmentesen — megcáfolja.

S egyúttal — nem Bakó védelmében — hadd mutassak rá Elek vaskos tévedésére, miszerint a „többség véleményét általában nem fejezheti ki csak az egyesek, illetve kevesek által”. A KLTE ifjúsági parlament-jének szavazásai mutatták meg, hogy a fentebb említett értelem javaslatok ügyében ugyan valóban nem hallhatóan „hallatta eléggé a hangját” a hallgatók többségét kitevő szorgalmas réteg, de nem is szavazta meg azokat. Csendes, de határozottan hallatta hangját! Az egyeseknek és keveseknek kellene ebből tanulni, azt, amit én is nagy örömmel tanultam belőle. Mert ilyen tapasztalatok is vannak az ifjúsági parlamenteknek. Ami azok „panaszdelután” jellegét illeti: volt ilyen jellegű is. De számos intézeti parlament javaslatok épültek be kimutathatóan a módosított tantervekbe, vagy

azóta már például jár a gyes (illetve „gyed”) az egyetemi hallgatóknak is. Vagy a KLTE klubja is korábbi ifjúsági parlamentek kivánsága alapján létesült: és akár a közéletiség nevelés egy további fórumának tekinthetjük. Talán nem is annyira látszatintézmény a parlament, mint Elek minősíti, persze nem is terülj-terülj, asztalkám, hanem helyét kereső, funkciózavaroktól sem mentes eredményeket is felmutató fórum.

Van egy további nehéz pont, ami perazze nem Elek Tibor cikkében jelentkezik először: az egyetemista polgárok „státusa”. Ő is valamiféle kisebbségi érzéssel, önérzetben sértetten harcol azért, hogy amit ő csinál, az „maga a gyakorlat, a valóság, a nagybetűs élet”. Ami egy értelemben így is van. De nem kell ilyen sündisznóállásba jutni akkor, ha felismerjük és elismerjük, hogy a hallgató ezen tevékenységével még nem vesz részt a társadalmi termelésben, hogy számára az egyetem másként munkahely, mint az oktatónak vagy az egyetemi dolgozónak (még ha mindegyik személyi igazolványában a 23. oldalán a munkáltató neve rovatban a KLTE szerepel is). Ő — a társadalom és a maga érdekében — felkészül a gyakorlatra. Ez a felkészülés nem lebecsült, nem alulértékelt, hanem elismerten és támogatottan szükséges tevékenység. Az egyetemi hallgató szavazata ezzel együtt pontosan annyit ér az országos urnában, mint az egyetemiben. S hogy van szavazata, az ténykérdés. Nem haszontalan talán megemlíteni, jó húsz éve a KISZ-titkár még egyedül szavazott közülük — ma kilencen szavaznak, miközben — a tisztségviselőknél kívül — mindössze négy választott professzor szavaz a tanácsban. (A teljesség és pontosság kedvéért az egyetemi tanácsnak összesen 39 tagja van.) Már csak egy ponton kérdezek rá Elek Tibor cikkére: tényleg nem tud arról, és ezért erősködik, hogy az ifjúsági törvény, illetve végrehajtási utasítása 45. cikkében fogalmazza meg az egyetemi ifjúság különböző jogait az őt közvetlenül érintő ügyekben? Nekem ezzel mindig ellenkező volt a problémám: a 45. jog mellett ebben a dokumentumban a kötelező szó egyszer sem szerepel. Így rossz közéletiségre nevelődik az ifjúság (mondtam már az Állami Ifjúsági Bizottság képviselőjének is), ha nincs egyensúly a jogok és kötelezettségek között.

Végül is túl sok teret kellett szentelnem annak, hogy tényekkel és ne csak jelzőkkel mondhattam azt: Elek Tibor talán jó szándékúan de egyoldalúan néz, olykor tévesen lát és így mondanivalója, bár több valós elemre épül, nem hiteles.

Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a mi egyetemi munkánk a szakmai tudásra és közéletiségre való felkészítésben tökéletes, vagy hibamentes. Messze nem az. Mi magunk is tudunk számos hiányosságot, hibát, gyengeséget, de valóban sok száz vagy ezer visszajelzés alapján — vallhatunk eredményeket, sikereket is. Még az is a mi munkánk gyengesége, ha nem jól működik a KISZ, ha hallgatóink nem tudják kihasználni a meglévő demokratikus fórumok lehetőségeit, ha egyoldalúan látják, ha gyenge az értelmiségi munkára való felkészítés.

Ilyen értelemben Bakó Endrével is vitakoznom kell. De csak amiatt, hogy az általa megrajzolt kép — majdnem szükségszerűen — nem eléggé árnyalt, inkább általánosító, egy kissé statikus. Ami a hat debreceni felsőoktatási intézmény egyikében komoly gond, az a másikban rendezem meg, s az elmarasztaló megfogalmazást az utóbbi bántónak érzi. Avagy olyanokról is lehetne szólni például, mekkora különbségek vannak a kollégiumi ellátottság mértékében és minőségében.

De amiről talán leginkább szólni kell: úgy érzünk a társadalom ma túl sokat kíván áthárítani kötelezettségeiből az oktatási intézményekre, az általános iskolától a felsőoktatásig. Olyan terheket, amikkel azok képtelenek megbirkózni. Csak két példát, az elejéről és a végéről. Az általános iskola nem veheti át a család szerepének érdemi részét, bár néha úgy tűnik, elvárják tőle (de most ezt ne részletezzük). A lakásszerzés szinte békés gondjai már az egyetemi évek közérzetét is annyira befolyásolják, amit nem lehet belső intézkedésekkel kiküszöbölni. S általában is: az egyetemi viszonyok nem lehetnek függetlenek a társadalmi viszonyoktól. Ha társadalmunk — szűkös örökség miatt — most igénykizik kieljesíteni a demokráciát, akkor abban a legjobb egyetem is csak mértékkel járhat elől, utcahózzal nem. (Hát még ha a főhatóságok is vissza-visszalépnének.) S ha az anyagosság túlzott szerephez jut az élet számos területén, akkor az nem jó táptalaj a közéletiségre neveléshez.

Mindaz csak valamelyest ment, de nem felment bennünket, egyetemi oktatókat ilyen irányú kötelezettségeink ügyében. Bár meggyőződéssel azt írom: oktatókat és hallgatókat egyaránt.

Ami el tudunk érni szakmai tudásra és közéletiségre nevelésben, azt csak együttesen, közös munkával érhetjük el. Az sem baj (sőt!), ha eközben vitakozunk, s olykor nem értünk egyet. Tökéletesek az érintettek és az olvasók ilyen alapállásban fogadják gondolatainkat a most leírtakat.

Bassa György,
a KLTE TTK
dékánja

BOLDIZSÁR ISTVÁN ÉLETMŰVE

Megadott számára a hosszú élet ajándéka. Még valami: eszmélésétől utolsó tétlenségig az lehetett, ami akart és tudott lenni: festő. 1897-ben született Orosházán, első élményeit a Viharsarok tanyavilága jelentette számára. Korán árvaságra jutott, örömeit megpróbáltatások követték. Nagyanyja Tornyal János unokahúga volt, de nem rokonság, hanem képessége révén lett festő. Első rajzi inspirációt Tóder Gyula és Török János orosházi tanyai tanítótól kapta. Szinte gyerekfóval került az első világháborúba, erről számolnak be rajzi vázlatkönyvei. Tanulmányait Réti Istvánál kezdte meg a Képzőművészeti Főiskolán Budapesten, 1917-ben, később Nagy-bányán festett nyaranta Thorma János és Iványi Grünwald Béla irányításával. Mindez mély, életre szóló benyomás maradt, meghatározta későbbi karakterét is emberségben, festészmódban. 1920-ban került Münchenbe, ahol Nemes Marcell barátságára révén behatóan megismerkedett a művészettörténelem nagy alkotásaival, erről eszmecsereket is folytatott, melyek szintén szellemi pallérozódását segítették. Dolgozott a müncheni Akadémián és Kubinyi Sándor magániskolájában, ahol a rézkarc technikáját sajátította el. Maradéktalanul megtanulva a festői és grafikai eljárásokat.

Rendszeresen utazott, de párizsi, római tartózkodását a nagybányai visszatérés mélyítette el igazán. Czobél Béla Párizs és Szentendre közt ingázott, Boldizsár István is európai utasként sok vidéket ismerkedett, de igazi forrásvidéke Nagybánya, a nagybányai szellemiség volt, maradt.

Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója 1977-ben Boldizsár Istvánt a magyar „természetfestés legjobb értékei” közé sorolta abból az alkalomból, hogy az idős mester 36 festményét adományozta szülővárosára iránti ragaszkodásból Orosházának.

(Losonczi Miklós)

Lilaruhás nő 100 éve

Csók István arcképe

Tamás letette a táskáját az előszobában, egy órával korábban jött haza a szokottól. A lakásban csend fogadta. Edit talán éppen vasárol, vagy útban van az óvoda felé. Bepillantott a konyhába, az edények a szartóra rakva, talán valamit harapni kellene a munka előtt, aztán hozzáfog ehhez az ügyhöz. Válóper, az asszony, aki valóban akar, külföldi, két gyerekük van, de az anya csak az egyikre tart igényt, a fiúra, azt mondja, neki a lány nem kell. De szabad-e elválasztani a testvéreket, mégha különne is, az apa viszont mindkettőt vállalná. Arra is hivatkozik, a nagy-mama is be tudna segíteni a gyermekek nevelésében. Bonyolult ügy, mormogja magában, dehet, hogy éppen ő, az oka a fiatalok szétválásának, hiszen évekig egy fedél alatt laktak, és most is csak néhány lépcsőháza választja el őket egymástól.

Szokatlan most ez a csend, Enikő sem motoz a játékaival az előszobában. Ilyen csendben lehetne igazán jól dolgozni, de addig nem érdekes hozzákezdni, amíg haza nem jönnek, ugyanis kizökentének a munkából. Körülnézett, mivel üthetné agyon a legfeljebb félórnyi időt. Leviszem a szemetet, gondolta, azaz is előbbre lesznek. Felkapta a műanyag vödört, és a bejárati ajtó felé mozdult, de mielőtt léphetett volna, felcsörgött a telefon. A szemetesvödörrel a kezében visszafordult, megmarkolta a kagylót. Lajoskám, te vagy az, gügyögte egy nő, hang. Nem, mondta Tamás kimerően, de lehetnek az is. Most az vagy, vagy nem, méltatlankodott a nő. Ha maga fekete hajú, szép és okos, akkor nagyon érdekel, mondta a kagylóba, ugyanis olyan a feleségem. Hülye, válaszolta a nő, és letette a kagylót.

Tehát egy válság, indult el benne az ügy, és mi legyen a gyerekekkel. Kilépett, majd becsapta maga mögött az ajtót. A nincsen rothadó gyümölcs és valami nyomozó penészszag fogadta. Nyilván nem őrítik ki rendszeren a kukákat. Most az övébe is bele-

HAJDÚ GÁBOR:

Kulcs a zárban

tapadt a szemét. Hozzáütölte a vödörre a nagy tárolókonténerhez. Leoltotta a villanyt, és visszaindult, és egyszerre nyugtalanság szállta meg. Szabad kezével a zsebéhez kapott, a kulcs nincs a zsebében, valószínűleg a zárban maradt. A fene egye meg, morzsolta szét a szavakat a foga között, most ki-zártam magam. Néhány lépkével felért az ajtóig. Valami csodában reménykedett. Hogy Edit közben hazajött, hogy az ajtó mégsem csapódott be, és csak meg kell lökni, máris feltárol. De hiába nyomta lágyabban, majd erőteljesebb lökésekkel az ajtót, a zár nyelve szilárdan őrizte pozícióját.

Most mi lesz, töprengett magában. Nem hallott még ilyen helyzetéről. Megvizsgáldott hátán az ing. Edittel van kulcs, biztargatta magának. Rövidesen itt lesznek, és megoldódik ez a hülye helyzet, hogy az ember nem tud bemenni a saját lakásába. Mert belül felejtette a kulcsát, kívül pedig nincs kinyitószerkezet. Lincs, csak egy gomb, amely tulajdonképpen semmire sem jó, pusztán arra, hogy annak a segítségével be lehet csapni az ajtót. Ez tehát ezeknek a házigyári lakásoknak az egyik nagy hibája. Neki, legalábbis most ez. Letette a vödört az ajtó elé, és lebotladozott a lépcsőn. Ki-nken legalább látom őket. Ácsorgott néhány percig, de nem látta Edit és Enikő ismerős alakját. Emberek mentek el mellette közömbösen, talán a másik, vagy a harmadik lépcsőházból laknak. Rémlétt, hogy egyiküket-másikukat mintha látta volna már valahol, de ebben sem volt biztos. Ebben a lépcsőházban is harminchárom család lakik, gondolta lehangoltan, és talán négyvel, vagy ötvel vagy nem találják el jól a nyelvet magasságát, hibá-

letes épület tetejéig, egy félig nyitott ablakból a szemébe lövellt a fény. Mintha rámdólne az épület, gondolta, és a mellén érezte a nagy szürke blokkok súlyát. Újabb tíz perc múlt el, vagy talán tizenöt. Edit még mindig nem jött. Talán a szomszédnak kellene szólni, vagy a házmasternek, de az három lépcsőházzal odébb lakik, és lehet, hogy nincs is itthon. Újra felbaktatott a lépcsőn, néhányszor megnyomta az ajtó melletti csengőt, de bentől nem jött válasz. Talán egy óra múlva, gondolta lehangoltan, most indulnak haza az emberek a munkahelyükről, kirajzanak az utcára, mint a hangycák, és ki-ki elindul a lakása felé, hogy ott élje tovább az életét, azt a félnapot, ami a munkaidőn kívül van. De ő nem élheti, mert feledékeny volt, szorakozott, figyelmenlens és becsapta az ajtót, a kulcs pedig belül maradt a zárban.

Nyilván Edit nem állja meg szó nélkül, ha addig nem történné valami. Alig várt újabb öt percet, egy ismerős arc bukkant elő, a hóna alatt táska. Ez valahol a negyedik, vagy az ötödiken lakik, gondolta örömmel, bár a nevet nem tudta. Köszöntek egymásnak, majd Tamás elhadarta, mi történt. Egyszer mi is jártunk így, válaszolta a könyvelő kinézett. De ugye nincs beárva. Nincs, nincs, bizonygatta Tamás, csak becsaptam. Hozok csavarhúzót, indult el a másik a lifthez. A könyvelő kinézett rövidesen visszatért, közben levetette a kabátját, és melegítőit vett fel. Ha szerencsém van, makogta, akkor gyorsan meglesz. Tudja, attól függ, milyen erős a zár rugója. Nekifeszítette a vécókonyka résznek a csavarhúzót, és a nyelére aprókat ütött a franciukulccsal. De vagy a rugó volt túl erős, vagy nem találják el jól a nyelvet magasságát, hibá-

nyomták, az dött. Hát mondta a m tan, és cigár hátha támad te az embernek. Közben a pések hangz többben nyor a lépcsőn, kö is. Bent maro ban, ugye, értelemmel, megértette, f tak már így. nyen kiptatt szomszéd, hi hégaz az ajtó zott, hogy ma az ujjam. Le és megvizsgá itti nincs ak van fordítva Tamáskám?, szomszéd. C vök úrnak sz dom, Tibor, lát Tamás. Csak amikor kinyitottam, lülre tettem csinál az e nincs elfor ennyemmel ki lekedett Tibó szodpercig bá bahagyta. Ez fordítva. Tamás edd rá, hogy kik te. A dolgoz multa. Egy szólalt egy sz Hoztam egy varhuzót. Ké állt mögöttü zett rá, hogy őket. De Tó merték. Maj újabb jött, ő segítőkészen. déből követe ő is itt lakik. Majd nemszó házfelügyelő sen elment, emberrel tá ért a lépcső is Enikővel. nek rövid b is szerszáma a kezében és Arra kell vi bajszos, mezt nem fesz nak. Most ő a terepet, és táztak, és ki teket mesél

TÓTH ENDRE VERSEI:

Szembe a nappal

Rohant a gépkocsi, fordult az út, s váratlanul ott vöröslött a Nap óriás korongja épp előttünk. Úgy tűnt, mintha elzárna az utat. A földre szállt Nap oly fényes volt, egyszerre gyönyörű s félelmetes. Amultomban majdnem sikoltottam: — Vigyázz, belerohanunk a Napba! De amint közeledtünk feléje, folyton fogyott, majd kitért előlünk, s egy-két perc múlva már csak az erdő lombjain látjuk halványuló fényét... A tüneménynek vége lett, hirtelen ránk borult az esti árny, ám a káprázat — egyszeri csoda — szemünk tükrén tündökölt tovább.

Új miniatűrök

NE IGYUNK ELŐRE

Ne igyunk előre a medve bőrére!
Ne fordítsuk meg a sort.
Előbb kapjuk puskavégre,
aztán üljük meg a tort.

KERTI PANORÁMA

Kerti házikónk zöld falára
vetül a nap arany sugára,
s rezeg, játszik a lombok árnya,
akár egy színes panoráma.

HA LETAROLJÁK

Ha letarolják az ősi kertet
s enyhet adó bokor se marad,
ne csodálkozz, ha nem énekelnek
a fészkükből kivert madarak.

NEM ÍROM ÚJRA

Nem írom újra régi verseimet,
maradjanak csak félszegek, suták;
úgy mutatják a kor arculatát.
A hű képeket retusálni minék?

DOLGAIMNAK VÉGÉRE ÉREK

Dolgaimnak immár végére érek.
Csak a szenvedésben meg a hiányban
volt gazdag ez az élet,
mit véltlenül kiálltam.

ÉRTSÜNK SZÓT!

Kréta, ceruza, toll és tinta

Az írószerek történetéről a világos alapra író szerzők közül egy rövid ismeretterjesztő cikket Bedecs Éva a Magyarország 1984. évi 45. számában. Ott nem esik szó arról, hogy az egykori írószerek mai nevében hogy örződött meg a művelődéstörténet, meg az egykori anyag, amelyből az írószert készítették. A szerző néhány szóval említi a kőbe vésett írásokat, majd áttér a középkori fémpláncokra. De már az óegyiptomiak is használtak íróanyagot, és nemcsak kőbe vésték írást, hanem papirusztekercsekre is írtak. A görögök és rómaiak a nem maradóanyagok szánt írásait (pl. iskolai betűvetést) viaszlemezbe rótták hegyes papírcikáival vagy írónyárral.

Az írószerszámok közül most nem foglalkozom a kőbe, fába, agyagba, viaszba vésett, rótt írással, bár az igen régi író és ró szavunk egyaránt a vésett, karcolt írásmódra utal, tehát „ceruza”-ul ilyenkor véso vagy más éles, hegyes szerszám szolgál.

1. Sötét alapon a fehér jelek voltak a legolvashatóbbak. Ezért használt még az én nemzedékem az elemiben (ma az általános iskola alsó tagozata) palatáblát és palavesszőt. A palatáblához volt erősítve a spongya is. Ha a feladatot az iskolában megoldottuk, le lehetett törölni írományunkat nedves spongyával a palatábláról. Most is használatos számos oktatási intézményben a nagy fekete tábla, amelyre fehér (vagy színes) krétával írhatunk, rajzolhatunk, de mi helyt szükséges van helyre a táblán, másodpercek alatt letörölhetjük. Ma már természetesen sok helyen van írásvetítő, számítógép képernyője és egyéb technikai felszerelés.

Az az írószerszám, amelyvel a sötét színű táblára lehet írni, magyarul kréta, angolul chalk, franciául craie, németül Kreide, oroszul мел. A magyar, francia és német szó a latin creta-ból ered, amely fehér iszapot jelent, de a köznyelvi szóval ellentétben aligha függ össze a görög Kréta sziget nevével.

2. A világos színű alapra (papírosra, pergamenre, fehér falra) szárazon író szerzők először fémpláncra (ezüst, ólom, ón). Halvány nyomokat nehezen lehetett olvasni. E szerszám régi (első adat 1771 óta van főljegyzve. Az említett playbász a német Bleiweiss átvétele, amelynek jelentése „ólomfehér”, tehát festéknév. A ceruza latin eredetű szó. Eredeti jelentése: viaszos, viasszal bevont (vö. viasz-tábla). Később festéknév lett: ólomfehér. A latin eredetű francia ceruse ma is ezt jelenti.

Hírünk a hazában

1985-5.

AUTO-MOTOR

Zentai Ferenc: „Nincs”, „Nincs?” — (Árdrágítás Debrecenben.) = *Autó-Motor*, 1984. november, XXXVII. évf. 22. sz. 40. l.

ESTI HÍRLAP

Ünnepi megemlékezés Debrecenben. = *Esti Hírlap*, 1984. december 21. XXIX. évf. 300. sz. 1., 2. l.

FIGYELO

Varga András: B+Z = vegyes vállalat vonzeróval. (BIO-GAL és a Ciba-Geigy közös vállalat tevékenysége.) = *Figyelő*, 1985. január 31. XXIX. évf. 5. sz.

HONISMERET

Szamosújvári Sándor: Honismereti szakkörvezetők tanácskozása Debrecenben. = *Honismeret*, 1984. XII. évf. 5. sz. 20. l.

Both Ferencné: Kettős évforduló Hajdúböszörményben. (A hajdúk letelepülésének 375. és a város felszabadulásának 40. évfordulójáról.) = *Honismeret*, 1984. XII. évf. 6. sz. 9-11. l.

(A) A KÉMIA TANÍTÁSA

Forgács Ferenc: A tehetségevel és a kémiai tanulmányi versenyekre való felkészítés tapasztalatai. (A Debreceni Erdei-Grúz Tibor Vegyipari Szakközépiskola tanára.) = *A kémia tanítása*, 1984. XXIII. évf. 5. sz. 129-141. l.

KÉPES SPORT

Árvai Sándor: Meddig nőnek a nagyerdei fák? (A debreceni óslakos személnél.) = *Képes Sport*, 1984. december 11. 31. évf. 50. sz. 6. l.

MAGYAR HÍRLAP

Vermes Zsuzsanna: Egy elfelejtett filozófus [a debreceni születésű Zalai Béla (1882-1915) filozófus életútja és tudományos munkássága] = *Magyar Hírlap*, 1984. dec. 29. 17. évf. 305. sz. 7. l.

Juhász Erzsébet: Hűség a városhoz (dr. Ács István, Debrecen tanácselnökét Hild-éremmel tüntették ki) = *Magyar Hírlap*, 1985. jan. 4. 18. évf. 2. sz. 6. l.

Zöldborsó új módszerrel (A Nádudvari KITE és a Debreceni Tartósítóiipari Kombinát együttműködése) = *Magyar Hírlap*, 1985. jan. 15. 18. évf. 11. sz. 8. l.

MHSZ ÉLET

Gaál Zsigmond: Emléktábla-avatás Földesen. (Földesi születésű volt Szabó Gáspár, 1919 mártírja.) = *MHSZ Élet*, 1984. december 15. XI. évf. 24. sz. 19. l.

Éles Árpád: Küzdelem az aranyért. (A derecskei tanár, Kalapos Gizella kitüntetésé.) = *MHSZ Élet*, 1984. december 15. XI. évf. 24. sz. 18. l.

Új: Emberként élni (Czeglédi Sándor alezredes elvtárs, az MHSZ H.-B. m.-i munkatársa) = *uo.* 22. l.

Szántó Mihály: Néphadseregünk első hadosztályai. (A Debrecenben felállított 6. hadosztály.) = *MHSZ Élet*, 1985. január 1. XII. évf. 1. sz. 26-27. l.

MAGYAR NEMZET

Szilágyi Ferenc: „Temetik Csokonait” — Kazinczy ismeretlen naplójegyzetei. = *Magyar Nemzet*, 1985. január 29. XLVIII. évf. 23. sz. 7. l.

(A) MATEMATIKA TANÍTÁSA

Fehér Károly: A PTK 1050 típusú zsebszámológép az általános iskolákban (Derecskei szakfelügyelő írja le tapasztalatait) = *A matematika tanítása*, 1984. okt. XXXI. évf. 5. sz. 129-132. l.

MŰVÉSZET

Kovács Gyula: A nagy motívum. (A hajdúsági nemzetközi művésztelep zárókiállításáról, képekkel.) = *Művészet*, XXV. évf. 1984. december. 12-14. l.

Bíró Katalin: Holló László-életképek. Déri Múzeum, 1984. július-szeptember. (A kiállítás ismertetése, illusztráció: Holló L.: Angelus c. olajfestménye.) = *Művészet*, XXV. évf. 1984. december. 64. l. kép a belső borítólapon.

NEPMŰVELES

Kiss Imre (1925-1984) — Nekrológ. (A H.B. m.-i Tanács volt elnökhelyettese.) = *Népművelés*, 1984. december. XXXI. évf. 12. sz. 37. l. Uo.: Kigyós Sándor (1934-1984) Nekrológ. (A debreceni születésű szobrász életpályája.)

NEPSPORT

Farkas az FTC-be tart? (A Debreceni Kinizsi játékosát az FTC leigazolta.) = *Népsport*, 1984. január 16. XLI. évf. 12. sz. 9. l.

Róth Ferenc: Vincze Géza (FTC): „Nincs itt...” Farkas Béla: „Itt vagyok!” (Hévízen van edzőtáborban az FTC csapatával a D. Kinizsi játékos.) = *Népsport*, 1985. január 20. XLI. évf. 16. sz. 2. l.

Róth Ferenc: Négyen megvédték tavalyi elsőségüket. (Közük van a D. Dózsa két versenyzője is: Kovács Gábor, Sefcsik Sándor.) = *Népsport*, 1985. január 24. XLI. évf. 19. sz. 4. l.

Debrecenben nincs „Nagy-ügy!” (Nagy-György nem ment el Debrecenből.) = *Népsport*, 1985. január 27. XLI. évf. 22. sz. 2. l.

Mindenki fut(na) az igaza után. (K. Szabó Gábornak, a DMVSC atlétájának átigazolási bonyodalmai.) = *Népsport*, 1985. február 3. XLI. évf. 28. sz. 7. l.

NEPSZABADSÁG

Szabó László: Hogyan született néphadseregünk? (Interjú Oláh István vezérezredes honvédelmi miniszterrel az Ideiglenes Nemzeti Kormány új hadsereg felállítására irányuló tevékenységéről.) = *Népszabadság*, 1985. január 19. XLIII. évf. 15. sz. 7. l.

Szabó László, Sz.: Szórakozás, színvonal, gazdaságosság. (Hajdú-bihari helyzetkép.) = *Népszabadság*, 1985. február 4. XLIII. évf. 28. sz. 7. l.

Palkó Sándor: Debrecen és testvérvárosai. = *Népszabadság*, 1985. február 5. XLIII. évf. 29. sz. 5. l.

NEPSZAVA

Lendvai Vera: Munkásgyűlések az év első munkanapján. (Vállalati tanács alakult a Debreceni Konzervgyárban.) = *Népszava*, 1985. január 3. 113. évf. 1. sz. 1-4. l.

Takács István: A fekete ember. (Tóth-Máthé Miklós drámájának Csokonai színházbeli bemutatója.) = *Népszava*, 1985. január 8. 113. évf. 5. sz. 6. l.

Mátyás István: A szórakozás elsődrendű és természetes emberi szükséglet. Nagyváros közepén — megyében is gondolkozva. = *Népszava*, 1985. január 16. 113. évf. 12. sz. 6. l.

Új műnyelv született. (Magyar Zoltán debreceni nyelvta- nár romanid nyelvkönyve.) = *Népszava*, 1985. január 25. 113. évf. 20. sz. 6. l.

NÖK LAPJA

Vékony Sándorné, Paulai Gabriella: Boldog emberek vagyunk. Negyvenesek nemzedéke. (Egy debreceni család 40 éve.) = *Nök Lapja*, 1985. január 26. XXXVII. évf. 4. sz. 8-9. l.

Szerkesztette: Surányi Béla

nyomták, az ajtó nem engedett. Hát ez nem megy, mondták a másik lehangoltan, és cigarettára gyújtott, hátha támad így egy jó ötlet az embernek.

Közben a bejárat fölül lépcsők hangzottak, egyszerre többnyomkodtak fölfelé a lépcsőn, köztük a szomszéd is. Bent maradt a kulcs a zárban, úgyge, vélekedett szakértelemmel, s ettől Tamás megértette, hogy ők is járta; már így. A miénk könyven kippattant, mondták a szomszéd, hiszen akkora a ház az ajtó, meg a tok között, hogy majdnem belefejt az ujjam. Letette a táskáját, és megvizsgálta az ajtót. Hát itt nincs akkora ház az ajtó, van fordítva belül a kulcs, Tamás kám?, kérdezte a szomszéd. Ó eddig csak Török úrnak szólította. Nem tudom, Tibor, vonta meg a vállát Tamás. Nem emlékszem. Csak amikor hazajöttem, és kinyitottam, ösztönösen belelre tettem a kulcsot. Így csinál az ember. Mert ha nincs elfordítva, akkor az enyémekkel ki lehet lökni, vélekedett Tibor. Néhány másodpercig babralt, majd a bahaqyta. Ez sajnos el van fordítva.

Tamás eddig nem is ügyelt rá, hogy kik vannak mögötte. A dolgozó alak hátát bámulta. Egyszerre csak megszólalt egy ismeretlen hang. Hoztam egy hosszabb csavarhúzó. Két melegítő alak állt mögöttük, nem emlékezett rá, hogy valaha is látta őket. De Török Tibort ismerték. Majd rövidesen egy újabb jött, ő is melegítőben, segítőkészen, és csak a beszédekből kiderítették rá, hogy ő is itt lakik a lépcsőházban. Majd nemsokára ott látta a házfelügyelőt is, aki rövidesen elment, majd egy fiatal emberrel tért vissza. Ekkor ért a lépcsőfordulóba Edit is Enikővel. A fiatalembernek rövid bajuszka volt, ő is szerszámokat szorongatott a kezében és egy zseblámpát. Arra kell vigyázni, mondták a bajuszos, hogy a borítólémezt ne feszítsék neki a zárban. Most ő vehette birtokba a teret, a többiek cigarettáztak, és különböző történeteket meséltek. Egyikük le-

hajolt Enikőhöz és a kezével árnyékfigurákat formált a gyér fényben. Még, mondták a kislány, még, másikat is, többet talán nem tudsz.

Tamás közben a bajuszt figyelte, aki szakértelemmel matatott a záron. Az a baj, mondták az, félig hátrafordulva, hogy nekinyomták a lemezt a zár nyelvének, más-különbön már kippattant volna.

Vég nélküli percek múltak el. Edit szemrehányóan bámulta Tamást, amikor az ajtóból fémes kattánást hallottak, majd azt követve feltűrt a fekete névtáblával ellátott bejárat. Hát ennyi volt, mondták a fiatalember, és összeszedte a szerszámait. Mondtam én, hogy Zoli majd megcsinálja, dörmögött a házfelügyelő. A fiam ugyan- is műszerész, de most katoná. Tamás körülhordozta a tekintetét a szűk lépcsőházban, hogy szemrevehesse az arcokat. Vagy tizen szorongat már a falhoz lapulva, külféle szerszámokkal a kezükben. Tamás telis-teli volt feszültséggel, de elnevette magát. Másik bezárt ajtóment, mondták, majd sorban kezett fogott mindannyiukkal. Amazok is kezett fogtak egymással, az ismerősök ismerősként köszöntek el egymástól, volt, aki a nevét mormogta, legalább utólagos bemutatkozásképpen.

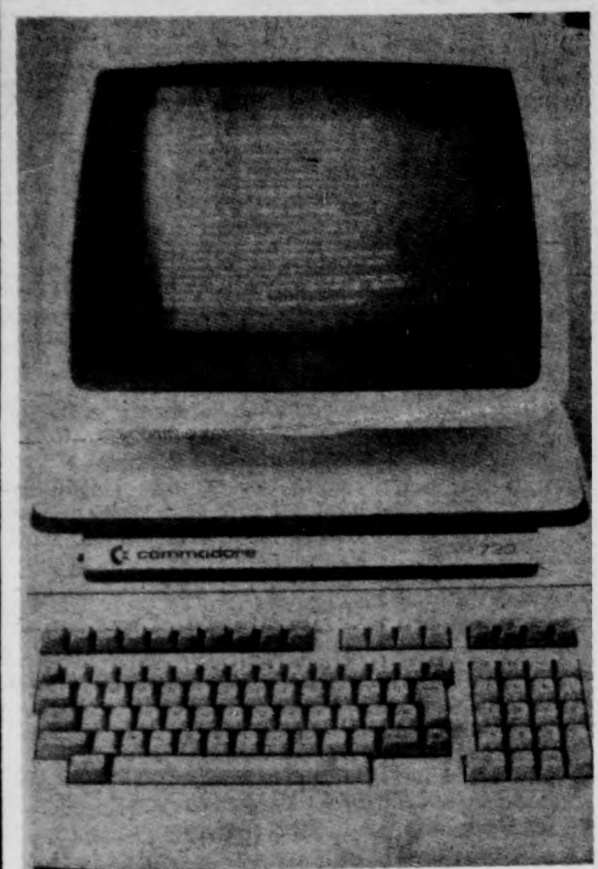
Amikor elmentek, Tamás még egyszer a szomszédja, Török Tibor felé fordulva, aki továbbra is az ajtónál állt. Hát köszönöm neked is, Tiborkám, mondták és megvárta, hogy a szomszéd egy szerszámot köszönve, bezárta az ajtaját. Ekkor ő is bement a riég nyitott ajtón. Rápillantott a zárra, amelyen bizony látszott a beavatkozás nyomai. Hát ezt valószínűleg ki kell cserélni, gondolta, és amíg becsukta maga mögött az ajtót, arra gondolt, ez a zárban felejtett kulcs most néhány félóra alatt közelebb hozta egymáshoz és öhozza a lépcsőházban élők, mint az elmúlt öt esztendő, amióta itt laknak. Aztán arra gondolt, vajon megismeri-e majd valamennyiüket az utcán is, hogy köszönni tudjanak egymásnak.

JÓZSA JÁNOS RAJZA

SZÁMÍTÁSTECHNIKÁRÓL

M I N D E N K I N E K

Információtechnológia '85

Március 11-től 14-ig: számítástechnikai kiállítás Debrecenben

A szakemberek mellett a nem szakember érdeklődők számára is sok látnivalót nyújt majd az a kiállítás, amelyet **Információtechnológia '85** címmel a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság Hajdú-Bihar megyei szervezete március 11. és 14. között rendez Debrecenben, a Kossuth Lajos Tudományegyetem díszudvarán. A kiállítók között lesz a COMPOGRAN Rendszerház, amely Commodore-64 számítógépet és különféle programokat mutat be; a LABOR Műszeripari Művek, amely LABSYS-80 típusú személyi számítógépet hozza el. Az MTA-SZTAKI és a COSY Műszaki Fejlesztő Leányvállalat két Primo-konfigurációt üzemeltet, az SZKI-SCI-L Számítástechnikai Informatikai Fejlesztő Leányvállalat pedig az MO8X és PROPER-16 professzionális személyi számítógépekkel és azok alkalmazási programjaival ismereti meg a látogatókat. Elhozza termékeit a Telefongyár (TAP-34 intelligens

terminál, TMT-120 mátrixnyomtató TAM-1200 model), a KSH Számítástechnikai és Ügyvitelszervező Vállalat (mikrogepek, programtermékek), valamint a Videoton Elektronikai Vállalat Számítástechnikai Gyára, amely az újonnan fejlesztett VT-16 kasszétógéppel áll a közönség elé.

A rendezők a kiállítás megszervezésével szeretnék bemutatni az érdeklődőknek a mikroszámítógépek fejlesztésének, alkalmazásának magyarországi helyzetét. A kiállításon szereplő termékek túlnyomó többségét már forgalmazzák a gyártók, akik újabb üzletek megkötésében is reménykednek.

Március 11. és 14. között a kiállításon szereplő termékekkel kapcsolatban számos előadást tartanak. A nyitóelőadás — március 11-én délután 2 órakor Kovács Győző, a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság főtárgya — a személyi számítógépek társadalmi hatásairól beszél.

MIKROKLUB AZ MTESZ-BEN

Része legyen az általános műveltségnek

Mesélik, hogy nyáron a számítástechnikai táborban az utolsó nap hajnalán három gyerek feltört egy zárat, s így jó néhány órán át saját maguk programozták a számítógépet.

Ahogy belépek az MTESZ különtermébe, a számítógépes mikroklubba, két általános iskolás korú gyerek fel se tekint a PRIMO számítógépről, csak ünneplően tovább nyomkodja a billentyűket — vékony kis spóló hangot hallatva.

A kis teremben négy asztal négy PRIMO számítógéppel és a kelékekkel: egy-egy televízióval és kazettás magnetofonnal.

— Ilyen talán még nem is volt — mondja Dobóné Balogh Judit, a mikroklub vezetője. — Két gép is szabadon áll, mert nem jöttek el azok, akik bejelentkeztek.

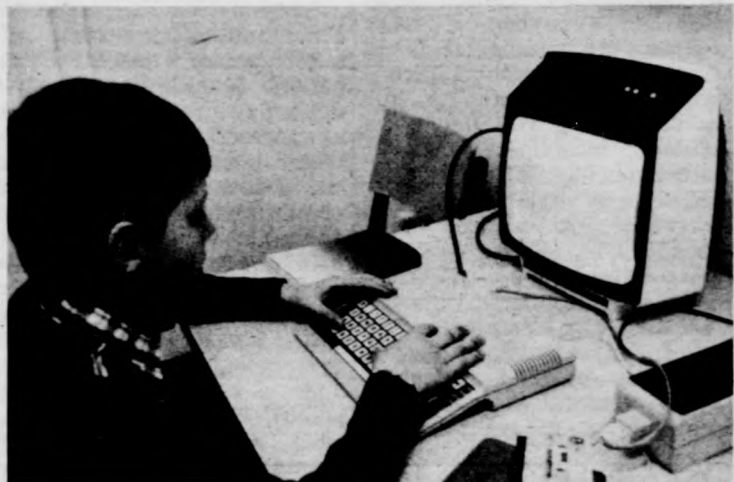
A klubnak 143-an tagjai, s hiába van sok-sok további jelentkező, újakat egyelőre feleltetésnek lenne felvenni. Így is egy klubtagra csak minden második héten kerül sor, amikor egy órán át saját kedvére használhatja a gépet.

Négy Primo, négy televízió, négy kazettás magnetofon — a debreceni mikroklub felszerelése

— Először fordul elő ilyen eset. A lemorzsolódásról egyelőre korai lenne beszélni, hiszen a ma ittlevőkre még csak másodsor került sor. Attól egyébként egyáltalán nem félek, hogy nem lesz elég klubtagunk. Akiket már nem tudunk felvenni, azoknak azt mondtuk: március közepén újra érdeklődjenek.

A klub hétköznapokon 15-től 19 óráig áll a tagok rendelkezésére.

„Az iskolában megtanultuk a gép kezelését — itt meg legálább gyakorolhatunk egy kicsit”

— Ötven forintot kellett fejenként befizetni, és ez öt alkalomra szóló géphasználatot jelent.

— Melyik korosztály jelentkezett?

— A többség középiskolás, de jár hozzájuk például egy 12 éves kislány, vannak nyugdíjasaink — szóval szinte minden korosztály képviselve van.

— Most ketten is hiányoznak. Jellemző ez a lemorzsolódás?

A felügyeletet felváltva ketten látják el. Mindketten bármikor tudnak szakmai segítséget is nyújtani, hiszen a KLTE számítógéppontjának programozói.

Négy óra felé jár az idő, közeledek a váltás. Az éppen belépő egyik klubtagot, dr. Jodál Ildikó Máriát arról kérdezem, miért döntött úgy, hogy belép a klubba.

— Elsősorban azért, hogy kisfiamnak segítséget tudjak nyújtani a számítógép-kezelés

tanulásában. (A kistű már le is ült a géphez.) Másrészt saját munkámban is előnyömré szolgál, ha értek a számítógéphez. A Kossuth Egyetemen dolgozom mint biokémikus adjunktus. Mi otthon rége óta szerettünk volna már egy számítógépet venni, most ez egy nagyon jó lehetőség, hogy kipróbáljuk.

Elmúlt négy óra, új klubtagok ültek a számítógépek elé — most valóban mind a négy ki van használva. Az éppen távozó két fiúcskát megállítom egy szóra.

— Az iskolában a számítástechnikai szakkörben megtanultuk a gép kezelésének alapjait — mondják egymást kiegészítve Fazekas Zsolt és Popovics Sándor, a Vénkert Általános Iskola hetedik osztályos tanulói. — Olvastuk az újságban, hogy meghirdették ezt a mikroklubot, egyből jelentkezettünk. Így legalább géphez tudunk jutni.

— Mit programoztatok most?

— A tv BASIC-adásának „emberevő programját” próbáltuk végrehajtani. Meg az ellipszis- és körjárolásnak a programját.

— Magatoktól jöttetek? Vagy a születek erőltették, hogy idejárjatok?

— Dehogynem! Szeretjük ezt csinálni. Roppant érdekes. Ez a számítógép mindenre képes! Az biztos, hogy mi nem fogunk lemorzsolódní. Ha véget ér ez a periódus, újra be fogjuk fizetni az ötven forintot.

...

— Nagy népszerűségnek örvend a számítógép — kül-

nösen a gyerekek körében — vélekedik Rochlitz Szilveszter, a Neumann János Számítógéptudományi Társaság megyei titkára. — Ott tartunk, hogy egyes gyerekeket klubdelutánokon úgy motiválnak, hogy ha táncol, akkor a számítógépet is használhatja egy ideig. Örülök ennek a feljutásnak, hiszen az elmúlt évek „tűzoltómunkájával” valamit sikerült behoznunk a számítástechnikai kultúránkban még mindig meglevő nagy lemaradásunkból.

— Sikerül-e már elérni, hogy a számítástechnika része legyen az általános műveltségnek?

— Nagy ugrást tettünk előre, s hangsúlyoznám: nem profi számítástechnikusokat akarunk képezni, hanem az alapokat kívánjuk elsajátíttatni, hiszen a számítógépet minden tantárgy oktatásához fel lehet használni. Országosan számtalan klub alakult, a televízió is igazán jó partnernek bizonyult. A szakmai lebonyolítást a SZÁMALK vállalta, s majdan a BASIC-nyelvű „alapfokú nyelvvizsgát” is a Számítástechnika-alkalmazási Vállalatnál tehetnek az érdeklődők. Mi, Hajdú-Biharban keressük az újabb formákat, szeretnénk, ha ez a mikroklub is bővülne eszközökkel. Vidéken is vannak terveink, most azonban a tv tanfolyamának támogatása az elsődleges cél. A távlati tervben szerepel az is, hogy — miként azt Kecskeméten meg is valósították — főállású vezetővel üzemeltessünk egy klubot. Egy olya, ahol majdan valódi klubélet is folyhat.

(dombrovszky)

Szki-SCI-L. PROFESSZIONÁLIS SZEMÉLYI SZÁMÍTÓGÉP

proper 16

Minden számítógép annyit ér, amennyit belőle kihasználunk.

A SZKI-SCI-L leányvállalat elhozta Debrecenbe a PROPER-16 típusú professzionális számítógépet

A FERIHEGYI REPÜLŐTÉREN

Utastájékoztató számítógéppel

Számítógéppel vezérelt lapozótáblák és nagy képernyős monitorok segítségével egyidejűleg 16 induló és 12 érkező járatról informálódhatnak majd az utasok a Ferihegyi repülőtér új forgalmi épületében. A rendszer működtetéséhez szükséges VT 20 alapú számítógépet, az azt kiegészítő különleges egységeket, valamint a szükséges programokat Székesfehérváron készítik. A Központi Fizikai Kutatóintézet, a Számítástechnikai Koordinációs Intézet és a Videoton elektronikai vállalat közös fejlesztő vállalatánál — a Számítástechnikai Kísérleti Üzem betéti társulásánál — már kidolgozták a programokat az időszakos menetrendek és a napi menetrend tárolására, a lapozótáblák, monitorok ellenőrzésére, s megkezdték a berendezések egy részének, valamint a különleges számítógép-egységeknek a gyártását.

Az új utastájékoztató rendszert március-április folyamán telepítik Ferihegyre, s a rendszertervező és kivitelező feladatokat ellátó VILATI irányításával augusztus végéig helyezik üzembe. A jó áttekinthetőség mellett előnye lesz a nagyfokú üzembiztonság és megbízhatóság is. A számítógép ugyanis a menetrend adatait szolgáltató nemzetközi rendszer meghibásodása esetén önállóan tudja irányítani az információs hálózatot.

Ferihegy korszerű tájékoztató rendszerének elkészítésében több külföldi és hazai vállalat vesz részt: a lapozótáblákat például a nyugatnémet Krone cég, a monitorokat az angol Tel vállalat szállítja.

Ha nem megy fejből, segít a könyv

(Fotó: Nagy Gábor)

Mag

KERES
CSÖ

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16
17	18	19	20
21	22	23	24
25	26	27	28
29	30	31	32
33	34	35	36
37	38	39	40
41	42	43	44
45	46	47	48
49	50	51	52
53	54	55	56
57	58	59	60
61	62	63	64
65	66	67	68
69	70	71	72
73	74	75	76
77	78	79	80
81	82	83	84
85	86	87	88
89	90	91	92
93	94	95	96
97	98	99	100

Rejtvenyűn bohóc nevet

Vízszintes: nevető ember neve (zárt Szántani mű 14. ... R. Smolett regény köri Beketou kes bohóca" 18. Tovább. 1. gat. 21. Izomk a fluor és a k. Az stb. vált urbe", kitünt get a Szovjetu tyás király u volt. 30. Álla Amerikai hír 32. Kiszásiai Alaposan ös ny; mint, ró latinul. 38. Határozói 40. Hangköz. New York-i neve. 45. A (Jókai). 47. (ord.). 49. Sv hős (Vilmos). neve. 51. Neve hóc, aki a tév látható. 53. A 55. Elsőrendű redék. 57. Hé eresztett. 59. rikaj hosszme 61. Kiejtett b sító fűszeres 64. Otthon. 66 nos (német) A mondas sz nak híg a és porcelán 71. Cseppfoly Verdi opera o mantua herc londa.

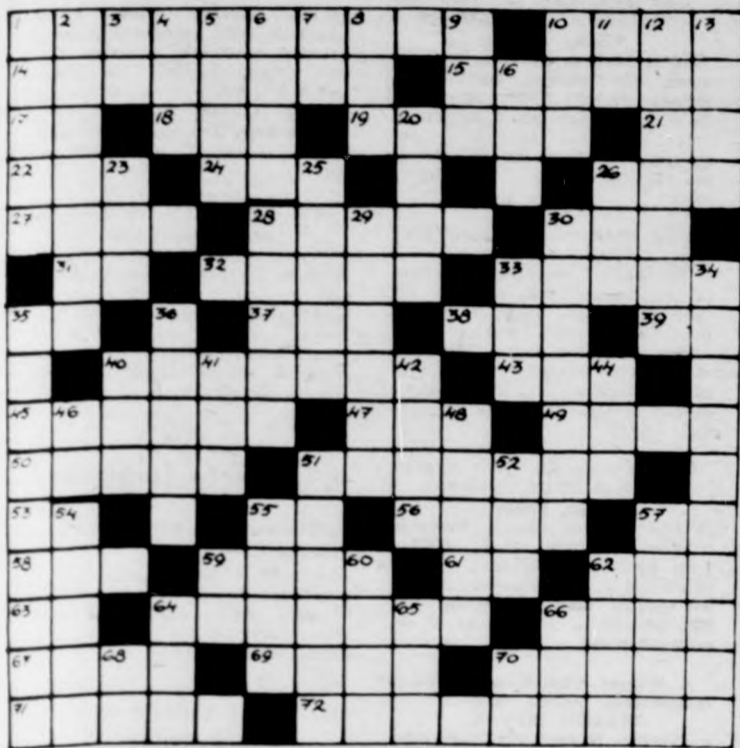
Függőleges: legnagyobb z (német). 2. B Tannhäuser

HALLO

Azt hiszem, örületből —
— Köszönő
— Ne feled ellensége!
— Semmi b
A falusi éle nyára.
— Egyáltalá gazdát.
— Hogy ért
— Már min
— Mit hall
— Kalubká és Brimsel c
A pincér és ivott egy üveg
— Mousseu
— Eppen a
— Amióta adagok! — m
— Optikai
Az étkezé
— Szabad i
— Nem —
— Hát akko cigarettacsikk
— Azok a v

KERESZTREJTVÉNY

CSÖRGŐSIPKA

Rejtvényünk tíz ismert bohóc nevét rejti magában.

Vízszintes: 1. Victor Hugó nevető emberé-nek bohóc neve (zárt betű: N.). 10. Szántani műveletet végez. 14. ... Random, Tobias Smolett regénye. 15. Az egykori Bekeov cirkusz „énekes bohóca” volt. 17. Kutrica. 18. Tovább. 19. Álomba ringató. 21. Izomkötő. 22. A szén, a fluor és a kén vegyjele. 24. Az stb. változata. 26. ... kitüntetés. 27. Félzsírt a Szovjetunióban. 29. Mátyás király udvari bolondja volt. 30. Állatvi jegy. 31. Amerikáj hírszolgálati iroda. 32. Kisázsiai felszírt. 33. Alaposan összeszűz. 35. Anyny; mint, rövidítve. 37. Ső, latinul. 38. Kanalizát. 39. Határozói igenév-vezető. 40. Hangköz, névelővel. 43. A New York-i opera népszerűje. 45. A barátfalvi ... (Jókai). 47. Hindu kenyér (ord.). 49. Svájci szabadság-hős (Vilmos). 50. Attila hun neve. 51. Nemes szovjet bohóc, aki a tévében is gyakran látható. 53. A króm vegyjele. 55. Elsőrendű jelzése. 56. Török. 57. Helyrag. 58. Feleresztett. 59. Angol és amerikai hosszérték (hüvelyk). 61. Kiejtett betű. 62. Etelizerítő fűszeres lés. 63. Árkus. 64. Otthon. 66. Fűzér. 67. Csinos (német eredetű szó). 69. A mondas szerint ocsó hűs-nak híja a ... 70. Híres fal és porcelán meghatározója. 71. Cseppfolyóssá válik. 72. Verdi opera címszereplője: a mantuai herceg udvari bolondja.

Vertikális: 1. Minden idők legnagyobb zenebohóca volt (német). 2. Bariton szerep a Tannhäuser című operában.

HALLOTTUK VALAHOL

Azt hiszem, sikerült végleg kigyógyítanom a nagyzási örülethől — mondja a páciensének a híres pszichiáter.
— Köszönöm, doktor úr! És hány millióval tartozom?
— Ne feledje, Müller úr: az alkohol az ön legnagyobb ellensége!
— Semmi baj, doktor úr, én nem vagyok gyáva ember!
...
A falusi életben járatlan turista ellátogat egy paraszttanyára.
— Egyáltalán érdemes még tehenet tartani? — kérdezi a gazdát.
— Hogy érti ezt?
— Már mindenhol lehet dobozos tejet kapni.
...
— Mit hallott tegnap a koncerten, Schneiderné?
— Kalubkáék válnak, Linke kisasszonynak gyereke lesz, és Brimsel csödbe jutott!
...
A pincér észreveszi, hogy az egyik vendég, miután megivott egy üveg bort, fizetés nélkül akar távozni.
— Monsieur, elfelejtett fizetni!
— Éppen azért ittam, hogy felejtsek!
...
— Amióta utoljára itt jártam, sokkal kisebbek lettek az adagok! — mondja felháborodottan a vendég.
— Optikai csalódás uram! Kibővítettük a vendéglőt.
...
Az étkezőkocsiban a vendég megkérdezi a pincértől:
— Szabad itt dohányozni?
— Nem — hangzik a válasz.
— Hát akkor ezt kik hagyta itt? — mutat a vendég egy cigarettacsikkkel teli hamutartóra.
— Azok a vendégek, akik nem kérdezték meg!

A pszichológus válaszol

„Társ?” ... „Lassan tíz éve élünk házasságban a férjemmel. Ha már léteznének mosó, főző, bevásárló, gyermekeket gondozó háztartási robotok, nekünk nem kellene ilyet beszerezni. Nálunk már tíz éve működik, s még egyszer sem kellett javítani. Egyetlen hibája, hogy érezni is szokott néha, s ha túl sokat nem, annyit mindenesetre elvárna, hogy ennyi szolgálati idő után megbecsüljék. Feleségnek nevezik. A háztartási munkában, a család gondjaiban, három gyermekünk nevelésében soha nem kaptam segítséget a férjemtől. A fizetésének egy részét ideadta, s ezzel a családjáról való gondoskodás részéről be volt fejezve. Az mindig természetes volt, hogy reggel, mire felébredt, a tiszta ing, zsebkendővel és zoknival bezárólag ki volt készítve, a terített asztal mellé csak oda kellett ülnie. Folytathatnám még a sort, de minek? Lényeg, hogy mindezért soha még egy köszönőmöt sem kaptam, illetve most egyben kifizette a bérem». Közölte, hogy eleve van belőlem, idegesitem, hagyjak neki békét. Körülbelül ez volt a lényege, amit magából kikelve kiabált, és ha sürgősen nem változok meg — mondta, elmegy és soha többé nem látom ...

Mintha egy kissé felháborodott volna, önértében megbántva érezte magát. Levelemből úgy tűnik, férjétől inkább hálát, mint segítséget várna el. Talán többet vállalt a család gondjainak hordozásából, mint amennyit férje eredetileg önnök szánt. Ott azonban mintha csupán szükségletei, étkezés, alvás stb. elvégzésére lenne lehetősége a férjének. Mintha valami megakadályozta volna férjét családfelelős és háztartási képessége kibontakozásában. Indulatos mondatai valami csekély akadály megéléséről árulkodnak.

Talán ha néha igényelné férje segítségét, buzgalma, ha az általa végzett munka még tökéletesebbé szorult is — dicsérettel jutalmazná, érezetlene vele, hogy ön mennyire számít az ő munkájára, otthonában is igen fontos a tevékenysége, segíthetné őt az aktív családtagga, társsa válásában.

„Differenciált bérezés” ... „Amit ugye-hár a munka hatékonyságának növelésére találtak ki. Talány csupán az, hogyan lesz ettől az én munkám hatékonyabb? Tisztelt főnököm ugyanis fokozatosan törekszik arra, hogy egyedi alkotásának jegyeit hordozzák a körülötte zajló események, az ő „kezeiből” kikerülő szellemi termékek». A fenti módszert például úgy alkalmazza, hogy ha a dolgozó

a neki tetsző módon végzi a munkát — a példaként — tíz forint munkadíjmellettel, ha kevésbé tetszik az előállított termék, húsz forint levonás illeti meg. Szóval a büntetés a jutalom duplája. Ragyogó gondolat! Csúpn én — s gondolom még néhány embertársam hasonló helyzetben, érzé furcsán magától a módszertől. A magam részéről eddig is igyekeztem képességeim szerint a tölem telhető legjobbat adnia a munkában. Azonban ha a büntetés nagyobb a jutalomnál, a tőle való félelem elnyomja a csekélyebb öröm lehetőségét. Szinte megszünteti azt. S hová lesz az eredeti cél, a serkentés?”

Úgy tűnik, főnöke az emberekre hatás módszerei közül a büntetést részesíti előnyben. Valóban könnyebb a hibát felfedezni egy termékben, mint az összes jó tulajdonságait felmérni. Lehet, hogy főnöke azon embertípusba tartozik, akinek teljesítményét serkenti a szorongás. Az is előfordulhat, hogy beosztottait tekintni ilyeneknek. Esetleg nehézségei voltak az iskolában számtanból. Az sem lehetetlen, hogy öregszik, s már szívesebben alkalmazza a könnyebb megoldást.

„Nyugdíj” ... „Egy-két éve még égtem a vágytól, bárcsak már öregebb lennék, bárcsak már nyugdíjba mehetnék. Heves türelmetlenséggel vártam, bárcsak már itt lenne, hogy végre pihenhetnék. Bárcsak vége lenne ennek a „mindennapos robotnak!” Most, amikor csak pár hetem van hátra, összeszorítom a torkom, szívemet mintha egy marok szorítaná össze, végtelen szomorúság tölt el. Ennám már nincs szükség ... pedig úgy érzem, még jó erőben vagyok. Még tudnék hasznos munkát végezni. Azelőtt sokszor éreztem fáradtnak magam, most meg úgy érzem, még egy hegyet is el bírnék hordani ...

Egy folyamat lezárása, a búcsú fájdalom árad leveleiből. Az életfolyamatokat a szakaszosság jellemzi. Az új szakasz küszöbén állva, annak egyedi, tartalmas kitöltésének megszervezése vár önről. Megtorpanását részben talán ennek a feladatnak komolysága is kiválthatta. A nap 24 óráját most már egyedül kell felosztania. Ilyen még nem volt az életében. Gyermekkorában segítettek a szülők, felnőve a munkahely. Nagy feladat vár most önről, s most már ön szabhatja meg, ha-majd kedve tartja, szabad idejéből mennyit szán munkavégzésre.

Katona Zsuzsanna Sarolta
klinikai szakpszichológus

GYEREKEK KÖNYVESPOLCA

Bibliai mesék

„Isten egy felhőn üldögélt. Odalenn nyüzsgöttek az emberek. Időnként le-lecsapott közejük egy-egy villámmal, és az emberek nem sokat törődtek vele. Lekászálódott hát a felhőről és elment az emberek közé. Az első, ami megdöbbenetelt, a Káin-bélyeg volt. — Te ki vagy? — fogta meg az első járókelő karját. — Káin unokája, de ő, tiszteletreméltó Uram, ha többet is akarsz tudni, fizess meg! Mert manapság már semmit sem adnak ingyen. — Ugyan — legyintett az Isten és továbbment.”

Egyre furcsább dolgokat látott. Gonoszság és rosszaság lett úrrá a földön. Az emberek vadabbak lettek az oroszlánnál, vérszomjasabbak a párdacnál. Isten, nagy haraggal a szívében, visszaindult az Édenkertbe, és elhatározta, hogy eltörli, elpusztítja a világot, úgy ahogy teremtette. De találkozott a jóaság Noéval, aki az emberek között a legkülönb volt. Neki megengedte, hogy bárkát építsen, és felvegye rá, akik akar. Ahogy elkészült a bárka és Noé benépesítette, zuhogni kezdett az eső. Negyven nap és negyven éjjel esett, elmosott mindenkit a föld színéről. Csak azok menekültek meg, akik a bárkán voltak.

Játék a mértannal

Nagycsoportos óvodásoknak és kisiskolásoknak egyaránt hasznos segítője lehet Servin-Zsitomirszkij Pontok, vonalak, idomok című könyve. A könyv szereplői: Ceruza, Pinokkió, Nemtudomka és Furfangos. Ők valamennyien úgy játszanak a mértannak, hogy titeket is bevonnak a munkába. Ceruza először a pontot ismerteti meg barátaival. Később a vonalról és a szakaszról tanulnak, megoldanak játékos feladatokat. Közben találkoznak az alatta-felette, jobbra-balra, kisebb-nagyobb, rövidebb-hosszabb fogalmakkal. A barátok végigkísérik a pont kalandos utazását Mértanországban.

„Ment mendegélt a pont és a körző. Elöl ment a körző, nagyokat lépkedve hosszú lábával. A pont alig tudott lépést tartani vele. Észrevette ezt a körző is, és a vállára ültette a pontot. Így még fűgében folytatták az utat. Egyszer egy nagy tinta-tenger állta el útjukat. Ak-

Nem lerövidítette a Bibliát, hanem meszeszerűen átdolgozta. Többen meg is kritizálták ezért lapok hasábjain. Ennek ellenére én mégis fontosnak tartom, hogy minden iskolás megismerhesse ezt a könyvet, és ha hall róla, tudja majd, hogy mit jelent Salamon bölcsessége, miiben volt Sámson ereje, és hogyan tudta legyőzni a kis Dávid a nagy Góliátot. Könnyebb lesz megértenetek Babits sorait Jónásról, ha ismeritek Ninive-i kalandját és bizonyára nagyobb figyelemmel szemléletek majd a festményeket, szobrokat ha tudjátok, milyen történet alapján alkották őket a művészek.

A meséket Reich Károly illusztrálta a könyv a Móra Kiadó gondozásában jelent meg.

ÚJDONSÁGOK

Már 1987. Két év múlva Koppenhága és Istanbul ad otthont bélyeg vilákiállításnak. A nagy rendezvény népszerűsítésére szinte egyidejűleg jelentkezték új bélyegekkel. A dánok négy bélyegtel magában foglaló blokk kibocsátásával hirdeti a HAFNIA elnevezésű kiállítás. A bélyegképeken az év-számok folyamán kiadott levéltovábbításra vonatkozó királyi rendeletek díszes előlapjának másolatát láthatjuk.

Bélyeggyűjtőknek

NEMZETKÖZI NŐNAP

Március 5-én a Magyar Posta két forint névértékű bélyeggel emlékezik meg a nemzetközi nőnapról. A dolgozó nők nemzetközi szolidaritásának napját 75 éve ünnepli a világ. 1910-ben a szocialista nők második nemzetközi kongresszusán Clara Zetkin javaslatára jelölték ki március 8-án nőnapra.

A Magyar Posta 1949-ben adott ki először nőnapi bélyeget, amely az akkori gondolkodásmódot tükrözve traktoros leányt ábrázolt. Őt év múlva hatértékű sorozatot állították az anya- és csecsemővédelem gondolatának szolgálatába. 1960-ban bélyegpár a munkásmozgalom két jelentős egyéniségének, Hámán Katának és Clara Zetkinnek arcképét ismertette meg. A posta 1975. évi megemlékezésén Kass János grafikusművész jelképes rajzában gyönyörködhetünk.

A most megjelenő címet Widerkomm Ervin grafikusművész terve alapján női portrét és virágcsokrot ábrázol. A bélyeget az Allami Nyomda készíti ofszetjelárással.

A nemzetközi nőnapról korábban is, az idén is számos ország emlékezik meg bélyeggel. A francia posta március 9-én 1,70 fr névértékű bélyeget bocsát ki az asszonyok tiszteletére, amely Pauline Kergomard arcképét ábrázolja.

ZENE, ZENE, ZENE...

A zenét minden nép megérti — ennek jegyében szonaganak a dallamok és életere kelnek a zeneszerzők Európa számos országainak bélyegén. Földrésznünkön 1985 sok egyéb mellett a muzsika jegyében zajlik, amit száznál is több új bélyeg örökít meg a filatelisták részére. A zenei év gondolatát időszerevé tette, hogy az idén-ünnepljük többek közt oly kiváló zeneszerzők születésének évfordulóját, mint Bach, Berg, Händel, Scarlatti.

Liechtenstein az európai muzsika évét a görög mondvilág bélyegrevitelével köszönti. Egy 16. századi csemlő fedelét díszítő festmény reprodukciójának, amely Apollót, a muzsika istenét ábrázolja, amint a művészekkel zenél. E festményből részleteket tekinthetünk meg a bélyegpáron. Gibraltár is két bélyeget ad ki, ezeket Beethoven Európa Himnuszának kottáit olvashatjuk. A jelképes ábrák a zene nemzetköziségre utalnak.

A téma jelentősége — érte-sülésünk szerint — felkeltette a Magyar Posta figyelmét is, ezért várható, hogy gyűjtőink ismét zenei témájú sorozathoz jutnak.

Nőnap vásár

március 4-6-ig

a **Centrum Áruházban**
női ernyők, fekete harisnyanadrágok,
a **Divatocentrumban**

(Vörös Hadserg útja 4-6.)

bakfis fröccsöntők, egyes illatszerárúk

20% engedménnyel

LAKÁS

Osszeköltözök, figyelem! Elcserelem 1 + 2 szobás lakást, nagy szobát tanácsos lakásunkat egy másfélre és egy minigarnizonra. Minden megoldás érdekel 1985. júli-ig a kiadóba.

Fizetőkönnyítéssel eladó 2,5 szobás lakás kp. + OTP-átvállalással, decemberi költözéssel. Érdeklődni 17-20 óra között, szombat, vasárnap egész nap. Cím: Debrecen, Mikó utcán 68. II. sz. 2.

54 négyzetméteres, 2 + 1 szobás szövetkezetes lakást szeretnék kertes házra. „Lehet felújításra szoruló is” jellegre a kiadóba.

Kétszobás, étkezős szövetkezetes lakás eladó. Érdeklődni Kartács u. 6. sz. IX. 7. Szombaton 9-15.00-ig.

54 négyzetméteres, újkeret, második emeleti OTP-s lakásomat elcserelem másfélre. „A környéken” jellegre a kiadóba.

Eladó Tócskerten OTP-s garzonlakás garázzsal vagy nélkül. Micsurin u. 70. III. 49.

Hajdúszoboszló, fűdőszobával, másfél szobás, komfortos, II. emeleti lakást cserélek debreceni nagyméretű másfél szobás vagy étkezős tanácsra, III. emeletre, lifttel lehet feljebb. Megszerzem. Érdeklődni: Tóth László, 4200 Hajdúszoboszló, Hóskői tere 3/D.

A NÁDUDVARI KUKORICA- ÉS IPARINÖVÉNY- TERMELESI EGYÜTTMŰKÖDÉS

mezgazdasági gyakorlattal rendelkező gépészmérnököket keres

önálló fejlesztőmérnöki munkakörbe

JELENTKEZÉS:
fejlesztési és beruházási főosztály.

Cím: KITE, Nádudvar,
Bem J. u. 2.

EXPRESSZ

1 + 2 fül szobás vénkeretű OTP-lakás kp. + OTP-átvállalással eladó. Érdeklődni: Rakoczkó D. u. 3.

Belvárosban 3 szobás OTP-örökös 71 négyzetméteres, 620 ezer kp. + 170 ezer OTP-átvállalással eladó. Debrecen, Bethlen u. 41. V. 33.

430 ezer kp. + OTP-átvállalással lakásmegoldást keresünk. „Kétszobás” jellegre a kiadóba.

Építendő telekre kerékház építéséhez társat keresek. „Város belterületén” jellegre a kiadóba.

Kondorosan ezer kvadrát föld kertészkedésre alkalmas, hasznosítható kiadó. Nagy Józsefné, Debrecen, Marx K. u. 84.

Leánynevelő környékén a Lóverseny utca mentén, kövessőtől 60 méterre, sürgősen eladó 250 négyzetm. építkezési tervvel lakóház. 1000 Ft négyzetm. „Földhasznosító” jellegre a kiadóba.

Eladó két család részére is megfelelő gázfűtéses, összkomfortos családi ház garázzsal. Réalis áron. Virág u. 26.

Angol típusú sorház építéséhez társat keresünk. Bakslás S. u. 11.

Kiemelt övezetben levő telek 6 lakásos angol sorház építéséhez eladó. Elvi engedély van. Erd.: Sinaí M. u. 15. III. 16.

220 négyzetm. kert hétvégi kis házhoz eladó Martinkán, sürgősen. „Mielőbb” jellegre a kiadóba.

Sámsóni családi házat elcserelem debreceni, 2 szobás lakásra. Debrecen, Bolyai u. 23. VI. 68.

Kis családi házat elcserelem 2 szobás lakásra. Debrecen, Nagy Lajos u. 1.

Felújításra Csárdás utcában 250 négyzetm. telek tanácsra áron eladó. Érdeklődni: Debrecen, Szabó István alb. tér 2. sz. I. Du. 4 óráig.

Külföldi üres szoba, konyha albeletre kiadó. Kálmánchelyi utca 5.

Bütorozott szoba, konyha elcserelemmel, házaspárnak kiadó. Sámsóni út 6.

Egyetemenél egy szobás, étkezős, összkomfortos üres lakás azonnalra kiadó. Érdeklődni: telefonon: 27-964, öt óra után.

Bütorozott másfél szobás, összkomfortos lakás hosszabb időre házaspárnak vagy három egyetemi hallgatónak kiadó. „Márkos központi” jellegre a kiadóba.

5 éves P. Fiat 126-os friss műszakkal eladó. Erd. szombat, vasárnap du. Debrecen, Ecsedi I. u. 26. sz.

Trabant 3 éves, garázzsal eladó. Telefon: 26-383.

ZT-a 1500-as Lada fényezésű eladó. Debrecen, Gépész u. 19. sz. Érdeklődni: szombat, vasárnap egész nap.

Eladó PN 1200 Lada. Műszaki előtti. Poroszló út 5. Földi.

Eladó konyhaszekrény mosogatóval. Érdeklődni Szabadság út 77.

PN-es 1600-as Lada kifogástalan állapotban, sürgősen eladó. Berettyó-útfalu, Bojcsy-Zs. u. 24. Hális. Telefon: 720.

Csepel 111-es varrógép eladó. Db., Vörös Hadserg útja 77. sz. I.

Prága szippantó érvényes műszakkal eladó. Érdeklődni Sámsóni út 96.

Jól tehető kisfiú tehén 1 hetes fiával és egy hasas úszó eladó. Gyepszőr u. 25.

Naposicbe azonnal szállítható és jégvezető, Debrecen, Jerkó u. 14. sz. 4. Józsa. Harmath u. 45. sz.

FI-es naposicbe márc. 1., 7., 18-án kapható. Hajdúböszörmény, Dorogi u. 78.

FI-es naposicbe márc. 6-án árendeménnyel kapható. Ugyanitt 2 db 5000-es keltetőgép eladó. Sikorski János, Db., Szélső út 51.

Eladó 100 mázsa csúszó kukorica, 250 mázsa. Érdeklődni Tamásipuszta, Szatmári út 43. Szombaton 12 óráig. Vasárnap egész nap.

Főállításhoz kisipari léghűtő, olajüzemű kazánok eladó. Érdeklődni Bartók Béla út 53.

Kérem azt a becsületesebb megfontolt, aki 1985. február 26-án aranykarika fűbevalót talált, a tasakon levő címre juttassa el. Jutalom ellenében.

Naposicbe FI-es, vegyes eladó. 8 Ft/db, azonnal szállítható. Pest u. 65.

PN-es 1600-as Lada kifogástalan állapotban, sürgősen eladó. Berettyó-útfalu, Bojcsy-Zs. u. 24. Hális. Telefon: 720.

Csepel 111-es varrógép eladó. Db., Vörös Hadserg útja 77. sz. I.

Prága szippantó érvényes műszakkal eladó. Érdeklődni Sámsóni út 96.

Jól tehető kisfiú tehén 1 hetes fiával és egy hasas úszó eladó. Gyepszőr u. 25.

Naposicbe azonnal szállítható és jégvezető, Debrecen, Jerkó u. 14. sz. 4. Józsa. Harmath u. 45. sz.

FI-es naposicbe márc. 1., 7., 18-án kapható. Hajdúböszörmény, Dorogi u. 78.

FI-es naposicbe márc. 6-án árendeménnyel kapható. Ugyanitt 2 db 5000-es keltetőgép eladó. Sikorski János, Db., Szélső út 51.

Eladó 100 mázsa csúszó kukorica, 250 mázsa. Érdeklődni Tamásipuszta, Szatmári út 43. Szombaton 12 óráig. Vasárnap egész nap.

Főállításhoz kisipari léghűtő, olajüzemű kazánok eladó. Érdeklődni Bartók Béla út 53.

Kérem azt a becsületesebb megfontolt, aki 1985. február 26-án aranykarika fűbevalót talált, a tasakon levő címre juttassa el. Jutalom ellenében.

Naposicbe FI-es, vegyes eladó. 8 Ft/db, azonnal szállítható. Pest u. 65.

PN-es 1600-as Lada kifogástalan állapotban, sürgősen eladó. Berettyó-útfalu, Bojcsy-Zs. u. 24. Hális. Telefon: 720.

Csepel 111-es varrógép eladó. Db., Vörös Hadserg útja 77. sz. I.

Prága szippantó érvényes műszakkal eladó. Érdeklődni Sámsóni út 96.

Jól tehető kisfiú tehén 1 hetes fiával és egy hasas úszó eladó. Gyepszőr u. 25.

Naposicbe azonnal szállítható és jégvezető, Debrecen, Jerkó u. 14. sz. 4. Józsa. Harmath u. 45. sz.

FI-es naposicbe márc. 1., 7., 18-án kapható. Hajdúböszörmény, Dorogi u. 78.

FI-es naposicbe márc. 6-án árendeménnyel kapható. Ugyanitt 2 db 5000-es keltetőgép eladó. Sikorski János, Db., Szélső út 51.

Eladó 100 mázsa csúszó kukorica, 250 mázsa. Érdeklődni Tamásipuszta, Szatmári út 43. Szombaton 12 óráig. Vasárnap egész nap.

Főállításhoz kisipari léghűtő, olajüzemű kazánok eladó. Érdeklődni Bartók Béla út 53.

Kérem azt a becsületesebb megfontolt, aki 1985. február 26-án aranykarika fűbevalót talált, a tasakon levő címre juttassa el. Jutalom ellenében.

Naposicbe FI-es, vegyes eladó. 8 Ft/db, azonnal szállítható. Pest u. 65.

PN-es 1600-as Lada kifogástalan állapotban, sürgősen eladó. Berettyó-útfalu, Bojcsy-Zs. u. 24. Hális. Telefon: 720.

Csepel 111-es varrógép eladó. Db., Vörös Hadserg útja 77. sz. I.

Prága szippantó érvényes műszakkal eladó. Érdeklődni Sámsóni út 96.

Jól tehető kisfiú tehén 1 hetes fiával és egy hasas úszó eladó. Gyepszőr u. 25.

Naposicbe azonnal szállítható és jégvezető, Debrecen, Jerkó u. 14. sz. 4. Józsa. Harmath u. 45. sz.

FI-es naposicbe márc. 1., 7., 18-án kapható. Hajdúböszörmény, Dorogi u. 78.

FI-es naposicbe márc. 6-án árendeménnyel kapható. Ugyanitt 2 db 5000-es keltetőgép eladó. Sikorski János, Db., Szélső út 51.

Eladó 100 mázsa csúszó kukorica, 250 mázsa. Érdeklődni Tamásipuszta, Szatmári út 43. Szombaton 12 óráig. Vasárnap egész nap.

Főállításhoz kisipari léghűtő, olajüzemű kazánok eladó. Érdeklődni Bartók Béla út 53.

Kérem azt a becsületesebb megfontolt, aki 1985. február 26-án aranykarika fűbevalót talált, a tasakon levő címre juttassa el. Jutalom ellenében.

Naposicbe FI-es, vegyes eladó. 8 Ft/db, azonnal szállítható. Pest u. 65.

PN-es 1600-as Lada kifogástalan állapotban, sürgősen eladó. Berettyó-útfalu, Bojcsy-Zs. u. 24. Hális. Telefon: 720.

Csepel 111-es varrógép eladó. Db., Vörös Hadserg útja 77. sz. I.

Prága szippantó érvényes műszakkal eladó. Érdeklődni Sámsóni út 96.

Jól tehető kisfiú tehén 1 hetes fiával és egy hasas úszó eladó. Gyepszőr u. 25.

Naposicbe azonnal szállítható és jégvezető, Debrecen, Jerkó u. 14. sz. 4. Józsa. Harmath u. 45. sz.

FI-es naposicbe márc. 1., 7., 18-án kapható. Hajdúböszörmény, Dorogi u. 78.

FI-es naposicbe márc. 6-án árendeménnyel kapható. Ugyanitt 2 db 5000-es keltetőgép eladó. Sikorski János, Db., Szélső út 51.

Eladó 100 mázsa csúszó kukorica, 250 mázsa. Érdeklődni Tamásipuszta, Szatmári út 43. Szombaton 12 óráig. Vasárnap egész nap.

Főállításhoz kisipari léghűtő, olajüzemű kazánok eladó. Érdeklődni Bartók Béla út 53.

Kérem azt a becsületesebb megfontolt, aki 1985. február 26-án aranykarika fűbevalót talált, a tasakon levő címre juttassa el. Jutalom ellenében.

Naposicbe FI-es, vegyes eladó. 8 Ft/db, azonnal szállítható. Pest u. 65.

PN-es 1600-as Lada kifogástalan állapotban, sürgősen eladó. Berettyó-útfalu, Bojcsy-Zs. u. 24. Hális. Telefon: 720.

Csepel 111-es varrógép eladó. Db., Vörös Hadserg útja 77. sz. I.

Prága szippantó érvényes műszakkal eladó. Érdeklődni Sámsóni út 96.

Jól tehető kisfiú tehén 1 hetes fiával és egy hasas úszó eladó. Gyepszőr u. 25.

Naposicbe azonnal szállítható és jégvezető, Debrecen, Jerkó u. 14. sz. 4. Józsa. Harmath u. 45. sz.

FI-es naposicbe márc. 1., 7., 18-án kapható. Hajdúböszörmény, Dorogi u. 78.

FI-es naposicbe márc. 6-án árendeménnyel kapható. Ugyanitt 2 db 5000-es keltetőgép eladó. Sikorski János, Db., Szélső út 51.

Eladó 100 mázsa csúszó kukorica, 250 mázsa. Érdeklődni Tamásipuszta, Szatmári út 43. Szombaton 12 óráig. Vasárnap egész nap.

Főállításhoz kisipari léghűtő, olajüzemű kazánok eladó. Érdeklődni Bartók Béla út 53.

Kérem azt a becsületesebb megfontolt, aki 1985. február 26-án aranykarika fűbevalót talált, a tasakon levő címre juttassa el. Jutalom ellenében.

Naposicbe FI-es, vegyes eladó. 8 Ft/db, azonnal szállítható. Pest u. 65.

PN-es 1600-as Lada kifogástalan állapotban, sürgősen eladó. Berettyó-útfalu, Bojcsy-Zs. u. 24. Hális. Telefon: 720.

Csepel 111-es varrógép eladó. Db., Vörös Hadserg útja 77. sz. I.

Prága szippantó érvényes műszakkal eladó. Érdeklődni Sámsóni út 96.

Jól tehető kisfiú tehén 1 hetes fiával és egy hasas úszó eladó. Gyepszőr u. 25.

Naposicbe azonnal szállítható és jégvezető, Debrecen, Jerkó u. 14. sz. 4. Józsa. Harmath u. 45. sz.

FI-es naposicbe márc. 1., 7., 18-án kapható. Hajdúböszörmény, Dorogi u. 78.

FI-es naposicbe márc. 6-án árendeménnyel kapható. Ugyanitt 2 db 5000-es keltetőgép eladó. Sikorski János, Db., Szélső út 51.

Eladó 100 mázsa csúszó kukorica, 250 mázsa. Érdeklődni Tamásipuszta, Szatmári út 43. Szombaton 12 óráig. Vasárnap egész nap.

Főállításhoz kisipari léghűtő, olajüzemű kazánok eladó. Érdeklődni Bartók Béla út 53.

Kérem azt a becsületesebb megfontolt, aki 1985. február 26-án aranykarika fűbevalót talált, a tasakon levő címre juttassa el. Jutalom ellenében.

Naposicbe FI-es, vegyes eladó. 8 Ft/db, azonnal szállítható. Pest u. 65.

PN-es 1600-as Lada kifogástalan állapotban, sürgősen eladó. Berettyó-útfalu, Bojcsy-Zs. u. 24. Hális. Telefon: 720.

Csepel 111-es varrógép eladó. Db., Vörös Hadserg útja 77. sz. I.

Prága szippantó érvényes műszakkal eladó. Érdeklődni Sámsóni út 96.

Jól tehető kisfiú tehén 1 hetes fiával és egy hasas úszó eladó. Gyepszőr u. 25.

Naposicbe azonnal szállítható és jégvezető, Debrecen, Jerkó u. 14. sz. 4. Józsa. Harmath u. 45. sz.

FI-es naposicbe márc. 1., 7., 18-án kapható. Hajdúböszörmény, Dorogi u. 78.

FI-es naposicbe márc. 6-án árendeménnyel kapható. Ugyanitt 2 db 5000-es keltetőgép eladó. Sikorski János, Db., Szélső út 51.

Eladó 100 mázsa csúszó kukorica, 250 mázsa. Érdeklődni Tamásipuszta, Szatmári út 43. Szombaton 12 óráig. Vasárnap egész nap.

Főállításhoz kisipari léghűtő, olajüzemű kazánok eladó. Érdeklődni Bartók Béla út 53.

Kérem azt a becsületesebb megfontolt, aki 1985. február 26-án aranykarika fűbevalót talált, a tasakon levő címre juttassa el. Jutalom ellenében.

Naposicbe FI-es, vegyes eladó. 8 Ft/db, azonnal szállítható. Pest u. 65.

PN-es 1600-as Lada kifogástalan állapotban, sürgősen eladó. Berettyó-útfalu, Bojcsy-Zs. u. 24. Hális. Telefon: 720.

Csepel 111-es varrógép eladó. Db., Vörös Hadserg útja 77. sz. I.

Prága szippantó érvényes műszakkal eladó. Érdeklődni Sámsóni út 96.

Jól tehető kisfiú tehén 1 hetes fiával és egy hasas úszó eladó. Gyepszőr u. 25.

Naposicbe azonnal szállítható és jégvezető, Debrecen, Jerkó u. 14. sz. 4. Józsa. Harmath u. 45. sz.

FI-es naposicbe márc. 1., 7., 18-án kapható. Hajdúböszörmény, Dorogi u. 78.

FI-es naposicbe márc. 6-án árendeménnyel kapható. Ugyanitt 2 db 5000-es keltetőgép eladó. Sikorski János, Db., Szélső út 51.

Eladó 100 mázsa csúszó kukorica, 250 mázsa. Érdeklődni Tamásipuszta, Szatmári út 43. Szombaton 12 óráig. Vasárnap egész nap.

Főállításhoz kisipari léghűtő, olajüzemű kazánok eladó. Érdeklődni Bartók Béla út 53.

Kérem azt a becsületesebb megfontolt, aki 1985. február 26-án aranykarika fűbevalót talált, a tasakon levő címre juttassa el. Jutalom ellenében.

Naposicbe FI-es, vegyes eladó. 8 Ft/db, azonnal szállítható. Pest u. 65.

PN-es 1600-as Lada kifogástalan állapotban, sürgősen eladó. Berettyó-útfalu, Bojcsy-Zs. u. 24. Hális. Telefon: 720.

Csepel 111-es varrógép eladó. Db., Vörös Hadserg útja 77. sz. I.

Prága szippantó érvényes műszakkal eladó. Érdeklődni Sámsóni út 96.

Jól tehető kisfiú tehén 1 hetes fiával és egy hasas úszó eladó. Gyepszőr u. 25.

Naposicbe azonnal szállítható és jégvezető, Debrecen, Jerkó u. 14. sz. 4. Józsa. Harmath u. 45. sz.

FI-es naposicbe márc. 1., 7., 18-án kapható. Hajdúböszörmény, Dorogi u. 78.

FI-es naposicbe márc. 6-án árendeménnyel kapható. Ugyanitt 2 db 5000-es keltetőgép eladó. Sikorski János, Db., Szélső út 51.

Eladó 100 mázsa csúszó kukorica, 250 mázsa. Érdeklődni Tamásipuszta, Szatmári út 43. Szombaton 12 óráig. Vasárnap egész nap.

Főállításhoz kisipari léghűtő, olajüzemű kazánok eladó. Érdeklődni Bartók Béla út 53.

Kérem azt a becsületesebb megfontolt, aki 1985. február 26-án aranykarika fűbevalót talált, a tasakon levő címre juttassa el. Jutalom ellenében.

Naposicbe FI-es, vegyes eladó. 8 Ft/db, azonnal szállítható. Pest u. 65.

PN-es 1600-as Lada kifogástalan állapotban, sürgősen eladó. Berettyó-útfalu, Bojcsy-Zs. u. 24. Hális. Telefon: 720.

Csepel 111-es varrógép eladó. Db., Vörös Hadserg útja 77. sz. I.

Prága szippantó érvényes műszakkal eladó. Érdeklődni Sámsóni út 96.

Jól tehető kisfiú tehén 1 hetes fiával és egy hasas úszó eladó. Gyepszőr u. 25.

Naposicbe azonnal szállítható és jégvezető, Debrecen, Jerkó u. 14. sz. 4. Józsa. Harmath u. 45. sz.

FI-es naposicbe márc. 1., 7., 18-án kapható. Hajdúböszörmény, Dorogi u. 78.

FI-es naposicbe márc. 6-án árendeménnyel kapható. Ugyanitt 2 db 5000-es keltetőgép eladó. Sikorski János, Db., Szélső út 51.

Eladó 100 mázsa csúszó kukorica, 250 mázsa. Érdeklődni Tamásipuszta,

Tavaszi nyitány a labdarúgó NB II-ben Az NYVSSC-hez készül a D. Kinizsi

A debreceniek, különösen a D. Kinizsi berkeiben szívesen és örömmel emlékeznek a labdarúgó NB II. 1984-85-ös idényének rajtjára. Egyszerűen azért, mert az első fordulóban a D. Kinizsi Debrecenben fogadta a volt NB I-es Nyíregyházi VSSC együttesét, s 3-1-re győzött. Most, vasárnap a tavaszi idény nyitánya következik, amikor ismét az NYVSSC az ellenfél, de nem Debrecenben, hanem Nyíregyházán. És ez nem mindegy...

A Debreceni Kinizsi felkészüléséről, terveiről, gondjairól beszélgettünk Németi Gyulával, a labdarúgó szakosztály elnökével és Makray Balázzsal, a szakosztály vezető edzőjével.

A felkészülésről Makray Balázs szöveg: — Mint megannyi NB II-es labdarúgócsapat, mi is január 3-án kezdtük a felkészülést. Január 9-től 18-ig a Kékes-tetőn folytattuk az edzéseket, egyrészt ott, a szabadban, másrészt a mátraházi sporttábor létesítményeiben. Ezután Debrecenben edzettünk, később előkészületi mérkőzéseket is játszottunk. A legrangosabb ellenfeleink a csehszlovákiai I. ligás Tatran Presov volt — Debrecenben —, amelytől — jó, küzdelmes mérkőzésen — minimális különbséggel, 1-0-ra kikapunk. Néhány további mérkőzésünk eredményei: Rakamaz ellen 4-2, a D. Universitas ellenében 2-1 és 1-3, a Balmaújváros ellen 3-0, a Hajdú Vasas elleni mérkőzést 7-1-re nyertük, legutóbb a Hajdúböszörményt 4-1-re győztük le.

— Szóljon a játékosokról. — Köszömet, hogy Farkas Béla — akit nek a játéka már nem tartottunk igényt — átigazolt a Ferencvárosba, viszont a DMVSC-ből a visszavonult, de játéka jelentkezett Szűcs János hozzánk került, mint a Nyírbográtról igazolt Kupás László is. Leszerelt Barna József, aki ismét az NB II-es keretünkbe került. Az elmúlt hetekben néhány sérülés — elsősorban a kapusaink köréből — nehezítette a felkészülést.

Ezután Németi Gyula vette át a szót:

— A Kinizsi jelenleg 21 ponttal a nyolcadik helyet foglalja el a bajnoki táblázaton — eléggé kiegyensúlyozottak az erőviszonyok az NB II-ben — szeretnénk megerősíteni helyünket a mezőny első felében. Az előkészületek zökkenőmentes lebonyolítása érdekében minden tőlünk telhetőt megteszünk, de a zord időjárás nehezítette a munkát. Ennek ellenére is bizakodva tekintünk a bajnoki rajt elé.

— Nagy gondunk az, hogy van pályánk, de mégsem játszhatunk rajta — bajnokait. Nem tudjuk itt megfelelően elhelyezni a szurkolókat — a DMVSC Vágóhid utcai füves pályáján még mindig nem lehet játszani, mert a lelátó építése nem fejeződött be. Így jelenleg nem tudok választ adni arra, hogy hazai mérkőzéseinket hol játszunk.

— A NYVSSC elleni tavaszi első bajnoki mérkőzésünkre vasárnap buszozunk át Nyíregyházára, ahol fél 3-kor kezdünk. Előzőleg a tétő képernyőjén megnézzük a DMVSC—Vasas NB I-es labdarúgó-mérkőzést. Együtt azt is elmondom, hogy előreláthatólag kik utaznak a vasárnapi csapásra. Tehát Kun, Vadon, Vajda, Takács, Szűcs, Sebők, Leiszt, Magyar A., Andirkó, Barna, László, Bruder, Garambólyi, Pus-kás, Magyar L. és Kupás közül kerülhet majd ki a kezdő tizenegy.

F. K.

Március 3-án, vasárnap a következő NB II-es labdarúgó-mérkőzésekre kerül sor (elől a pályaválasztók): Keszthely—Kazin-barca, Bakony Vegyész—Baja, Sopron—22. sz. Volán, Szekszárd—Váci József, Salgó-tarján—Dunaújváros, NYVSSC—Debreceni Kinizsi, Szolnok—Nagykanizsa, Volán—Hódmezővásárhely, Diósgyőr—Siófok, Ózd—Tapolcai Bauxitbányász.

Rajtra készül a DMVSC Vasárnap 12 óra 15 perckor a stadionban: Debreceni MVSC—Vasas

A MÉRKŐZÉST A TELEVÍZIO IS KÖZVETÍTI

Pénteken az Eger—Video-ton mérkőzéssel megkezdődött a labdarúgó NB I 1984—85-ös tavaszi szezonja. A debreceniek január 3-án dr. Petróczy Gábor vezető edzővel és Szabó Béla pályaedzővel az élen kezdték meg alapozásukat az újabb 15 bajnoki mérkőzésre. Sajnos, a váratlanul hosszú ideig tartó hideg tél nagyban megnehezítette az együttes felkészítését, hiszen a csapat szinte kivétel nélkül havas, felfagyott pályákon gyakorolt, illetve lépett fűre vagy hóra a különböző edzőmérkőzéseken. Ennek ellenére a gárda szinte valamennyi tagja derekasan helytállt.

A vasárnapi DMVSC—Vasas főpróbáját a szerdai Magyar Népköztársasági Kupa keretében játszott találkozó jelentette, amely eléggé nehéz körülmények között végül is nagyarányú vereséget hozott a debreceni csapatnak. A 90 perces találkozó folyamán az Üllői úton a Ferencvárossal szemben még derekasan helytálltak Mező József, Mező J. Tóth — Magyar B. Mór, Benyó csapatot szerelmet pályára küldeni. Közismert viszont, hogy Benyó Sándor a Ferencváros elleni szerdai találkozón húzóerőként szünetelt, emiatt ki kellett hagynia azóta az edzéseket. Szereplése kérdéses, ha mégse lépne pályára, akkor a jobb szélben Magyar Zsolt játszik, míg a bal oldalra Magyar Balázs kerül át.

Az 1984 tavaszán még NB II-ben szerepelt gárda minden várakozást felülmúló idényt zárt az elmúlt év őszén, amikor is az utolsó 11 fordulóban végig megőrizte veretlenségét. Olyan patinás csapatok, mint az előző bajnok Budapesti Honvéd, Rába ETO, Ferencváros és mások kénytelenek voltak „fejet hajtani a nagyérdemű oroszlánbarlangban”. Valamennyien azt szeretnék, ha a DMVSC legalább az első hat csapat között végezne, ennek eléréséhez feltétlenül szükséges lenne holnap a Vasast is legyőzni. Reméljük, hogy a szurkolók — még a tavasszal esetleg becúszható vereségek ellenére is — kitartanak az együttes mellett.

A DMVSC—Vasas találkozó vasárnap — a televízió közvetítése miatt — 12 óra 15 perckor kezdődik, és a mérkőzést a Hartman, Lázár, Nagy L. játékvezetői hármast irányítja. Dr. Petróczy Gábor a Mező — Paróczai, Szgeti, Deákvari, Kiss — Supka, Szabó J. Tóth — Magyar B. Mór, Benyó csapatot szerelmet pályára küldeni. Közismert viszont, hogy Benyó Sándor a Ferencváros elleni szerdai találkozón húzóerőként szünetelt, emiatt ki kellett hagynia azóta az edzéseket. Szereplése kérdéses, ha mégse lépne pályára, akkor a jobb szélben Magyar Zsolt játszik, míg a bal oldalra Magyar Balázs kerül át.

tesünk tagjai lelkes játékkal bizonyítják a Vasas ellen is, hogy ősszel a tabellán elfoglalt második helyük nem a véletlen műve volt — összegezte egy mondatban véleményét a vezető edző, ugyanakkor azt is elárulta, hogy a győzelemmel lenne leginkább elégedett.

A DMVSC baráti köre már az első bajnoki találkozóra kiadta évenként néhány-szor megjelenő hagyományos híradóját, amelyet díjazottan megkaphatnak a mérkőzésre kitiltogató szurkolók. Kedves figyelmesség még, hogy a rendezők a várhatóan hideg időben forró teát is árusítanak a jelenlévőknek.

A DMVSC—Vasas junior bajnoki mérkőzést délután fél 3-kor játszák vagy az Oláh Gábor utcai stadionban, vagy az NB I-es mérkőzés követően rögtön a nagyérdemű stadionban.

Ma, szombaton a labdarúgó NB I-ben a Rába ETO—Zalaegerszegi TE, a Haladás VSE—MTK—VM, a Pécsi MSC—Csepel SC, és a Békéscsaba—Ferencváros találkozóira kerül sor. Holnap, vasárnap a debreceni meccsen kívül az Újpesti Dózsa—SZEOL AK és a Tatabánya—Budapesti Honvéd mérkőzéseket rendezik meg.

Péntken: Videoton—Eger 3-1 (1-0). Eger, 6000 néző. Góllövők: Burcsa, Vadász, Palkovics, illetve Kiss T. Csuhák Zoltán

Az OTSH közleménye a sportmunkatársként foglalkoztatott sportolók munkaviszonyának rendezéséről

Az 1985. évi vállalati jövedelem szabályozás közzététele után — a sportmunkatársi munkaviszonyban foglalkoztatott sportolók bérének és közterheinek elszámolása miatt — több nemzetközi osztályú sportoló, illetve szerződöttes labdarúgó munkaviszonya megváltozott vagy bizonytalanná vált. A rendezés érdekében a Pénzügyminisztérium és az OTSH vezetők megállapodtak az érintett sportolók munkaviszonyának megnyugtató megoldásáról. A rendezés részletes pénzügyi és számviteli módjáról a szóban forgó sportegyesületek, a sportmunkatársakat foglalkoztató vállalatok, valamint a megyei és fővárosi tanácsok testnevelési és sportszakigazgatási szervei a közeljövőben közvetlenül kapnak tájékoztatást. (MTI)

Athéni esélyek

Ki indul, ki nem? A legrangosabb fedett pályás atlétikai világbajnokság előtt is ez a legizgalmasabb kérdés, amely a sportolókat és a szurkolókat foglalkoztatja. Az athéni fedett pályás Európa-bajnokságon sem lesz teljes az indulók mezőnye, így nehéz megjósolni a várható eredményeket. Tizenegyet magyar versenyző vesz fel a küzdelmet az öreg kontinens atlétáival. Indulók: 60 m: Kovács Attila, 200 m: Nagy István, 400 m: Mencer Gusztáv, Szabó István Gábor, 1500 méter: Knip István, 3000 m: K. Szabó Gábor, 60 m gát: Bakos György, Bodó Béla, távol: Szalma László, Pálóczi Gyula, Szabó Zsolt, Vanyek Zsuzsa, 60 m gát: Palombi Margit, magas: Mátyás Andrea.

Bodó Béla, a DMVSC gátnak a képviselője a debreceni színterben. Eredményei egyenletesen javultak, és új egyéni csúcscsal, 7.73-mal biztosította helyét az utazókeretben. Ezzel az eredménnyel a verseny döntőbe kerülhet.

A pályabérlőkről

A Hajdú-Bihar megyei Tanács V. B. testnevelési és sportosztálya közli, hogy az általa kiadott 1984. évi pályabérlők 1985. március 2-től érvényüket veszítik.

A Debreceni Kinizsi Sportegyesület megkezdte az az évi rendezvényeire szóló bérletek kiadását és árusítását. Ezek átvethetők, illetve megvásárolhatók az egyesület Vágóhid utcai sporttelepének irodájában. A D. Kinizsi labdarúgó-szakosztályának vezetősége kéri a rendezőgárda tagjait, hogy megbeszélés végett március 7-én, csütörtökön délután fél 5-kor jelenjenek meg a Kinizsi Vágóhid utcai sporttelepén.

H. K.

SOROKBAN

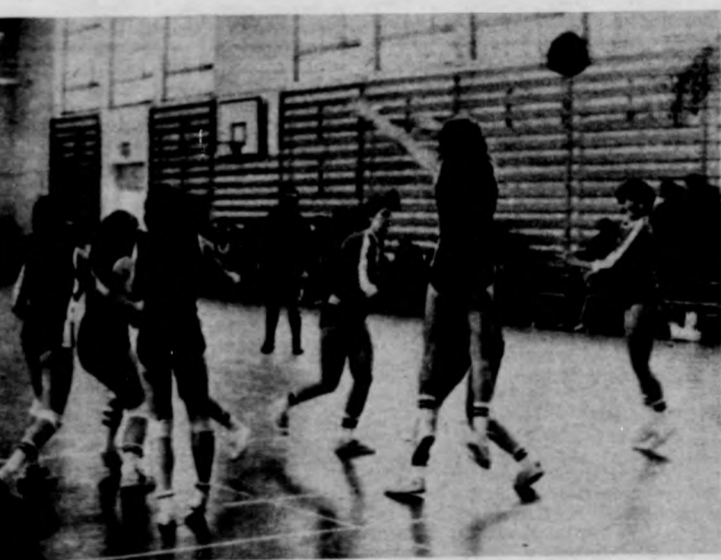
Jégkarnevál — ma egész nap. Délelőtt Debrecenben az óvodások iskolások, délután minden korosztály jégre lép a Hazafias Népfőnt által szervezett Népek Barátság jégkarneválra. A műlép pályán sorra kerülő esemény bevételeit a rendezők jótékony célra ajánlották fel.

A Hajdú-Bihar megyei Labdarúgó Szakszövetség Játékvezetői Bizottsága az általa szervezett futballbírói tanfolyam vizsgáját március 4-én, hétfőn délután 5 órakor tartja a Simonffy u. 1/C szám alatti helyiségében.

Sportkörti közgyűlések. Március 4-én: D. Volán (17 óra), D. Vörös Meteor (17), D. Közúti Építők (14), Furta (18), Zsáka (14), Polgár (16), 5-én: D. Műanyaggyár (14), Hajdú Vasas (14.30), 6-án: Derecskei Spartacus (16), 8-án: Berettyóújfalui MSE (15).

A Hajdú-Bihar megyei KISZ-bizottság március 9-én, szombaton ismét sibusz indít Bánkótra. Az érdeklődők március 4-én, hétfőn délután 5 órakor jelentkezhetnek a Kossuth utca 1. szám alatti ifjúságpolitikai klubban, Debrecenben.

Újpesti Dózsa—D. Universitas 3-0 (1-0). 9. 10. Debrecenben lejátszott férfi röplabda-mérkőzés a MNK-ért, a legjobb nyolc közé jutásért.

Mezőnyjelenet a Püspökladány—Kaba mérkőzésen (Fotó: Iklódy János)

Teremkézilabda Napló Kupa

A téli teremkézilabda Napló Kupa elmúlt fordulóiban a D. Sportiskola csapatai jól szerepeltek, három együttesük nyert, egy pedig döntetlen eredményt ért el. A női felnőtt és ifjúsági, valamint a férfi felnőtt csoportban a D. Sportiskola vezet a mezőnyt, a férfi ifjúságiaknál a D. MEDICOR a listavezető. A férfi felnőtt mérkőzések közül a Püspökladány—Balmazújváros összecsapás igen jó minőségűt kapott, és jó küzdelem folyt a D. Sportiskola—Hajdúnánás találkozón is.

Hivatásos sportolók az olimpián?

Hírügynökségi jelentések szerint Calgaryban ülésezett a Nemzetközi Olimpiai Bizottság végrehajtó bizottsága és javaslatot tett arra, hogy három sportág — jégkorong, labdarúgás, tenisz — 23 éven aluli hivatásos sportolói szerepelhessenek az 1988. évi téli és nyári olimpiai játékokon. A javaslat akkor válik „törvényessé”, ha május végén, június elején a berlini NOB-ülésen az érdekeltek, a NOB 91 tagja ellátja azt a kezjeggyével. A jelentések beszámolnak arról is, hogy a NOB az érintett 3 sportág nemzetközi szövetségeivel is tárgyal az új javaslatról.

KÉZILABDA Egerben a Debreceni Dózsa, Miskolcon a DMVSC

A Debreceni Dózsa NB I-es férfi kézilabdacsapata pénteken Egerbe utazott, ahol szombaton és vasárnap az Ózd, a Dunaújváros és a Hódiköt együttesével közösen az Eger Kupáért méri össze erejét. A négy csapat körmerkőzéses tornáján a debreceni lila-fehér gárdából hiányozni fog a volt világválogatott beállós, Szilágyi István, akinek a hét folyamán egy csontdarab levált a bal kézfejről és gipszbe kellett tenni a kezét. Ugyancsak hiányozni fog Horváth Imre jobbszélső, aki február 28-án bevonult katonának. A KNER Kupáért március 4-én, hétfőn 17 órakor a debreceni városi sportcsarnokban D. Dózsa—Veszprémi Építők mérkőzése kerül sor, majd ezt követően ugyanezért a kupáért szerdán Békéscsabán játszanak a debreceniek. Pénteken, március 8-án Kassára utaznak, ahol háromnapos nemzetközi tornán szerepelnek és a tervek szerint egyik találkozójukat a Csehszlovák Televízió is közvetíti. A DMVSC női együttese péntektől Miskolcon vendégeskedik, ahol ma, szombaton a Dunaújvárosi Kohász és a Bakony Vegyész ellen játszanak. Hét végi eredményeikről a hétfői lapszámunkban adunk híradást.

HÉT VÉGI SPORTMŰSOR

Március 2., szombat	Universitas—Rakamazi Spartacus. Előkészületi mérkőzés.	K.). — 10.10: D. Dózsa—Mátészalkai MTK (férfi, Sebők, Tibi A.). — 11.30: Mátészalkai MTK—D. Közúti Építők (női, Sidó, Taizs).
Birkózás	Hajó utcai Arany János Általános Iskola tornaterme, 11: D. Sportiskola—Sátoraljayhelyi TK. Női NB II-es találkozó.	12.30: Nyírbátori Báthory—Tiszavasvári Lombik (férfi, Kátana, Nagy M.). — 13.40: Derecskei Vörös Csillag—D. Kinizsi (női). (Nádasdi, Pesti). A téli városbajnoki torna befejező fordulója.
Jégkarnevál	DMVSC műjégpályája, 10 és 15: Jótékony célú jégkarnevál.	Labdarúgás
Kézilabda	Püspökladányi sportcsarnok, 8.30: Négy-négy férfi felnőtt és ifjúsági csapat tornája a Katkó Kupáért.	Nagyerdői stadion, 12.15: DMVSC—Vasas SC (Hartman, Lázár, Nagy L.). NB I-es mérkőzés. — DMVSC nagyerdői sportkombinátja (Oláh G. u.), 13.30: DMVSC—Vasas SC (Varga S.). NB I-es utánpótlás mérkőzés.
Kosárlabda	Nyomató utcai Általános Iskola, 11: D. Universitas—Szolnoki MÁV—MTE (női). — 12.30: D. Universitas—Nagykőrösi Kinizsi (férfi). NB II-es mérkőzések.	Március 3., vasárnap
Labdarúgás	Egyetemi sporttelep, 10.30: D.	Birkózás
		Sakk
		Egyetem téri kémiai épület, 10: D. Universitas—Miskolci MEDICOR. — Hajdúböszörmény, Kései u. 18. sz. 10: Hajdúböszörményi Gázláng—Eger SE. —
		Kézilabda
		Városi Sportcsarnok, 9: Kabai Csukorgyár, 10: Kabai Nadudvari Vörös Csillag—D. MEDICOR (férfi, Taizs, Tibi

Hajdú-Bihari Napló

A MAGYAR SZOCIÁLISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Placi árak

	Debr.	H.-bősz.	H.-nán.	E.-újfalu	H.-szob.
Burgonya	5-7	6-7	6-8	7	7
Sárgarépa	10-16	10-15	8-15	12	12
Gyökér	12-25	18-20	20	16-20	16
Karalábé	12-16	12-18	3-6	10	4-5
V. jevz. Ft. cs.	8-14	8-10	10	10	2
Káposzta	10-12	8-10	10	8-10	10
Kelkáposzta	30-40	—	15-16	12-15	—
Sav. káposzta	12-20	12-14	10	10	—
Retek	10-16	—	5-8	10	2-5
Zeller	12-20	15-20	12	14-20	5
Vöröshagyma	10-16	10-12	12	14-20	3
Fokhagyma kg	10-12	8-10	40	35-50	1,50-3
Szárzabb	60-65	50-60	50-60	—	—
Cékla	8-12	10	5-14	6-20	14
Alma	8-16	12-15	10-25	—	—
Körte	20-36	—	100	100-140	140
Dióhéj	120	100-120	100	—	—
Héjas dió	30-35	30-40	30	—	—
Mák	40-50	—	100	—	—
Tojás	2,60-3	2,60-2,80	3	2,30-2,50	2,60-2,80

KÖZLEMÉNYEK

A Hajdúszoboszlói Városgazdálkodási Vállalat felhívással fordul mindazokhoz, akik adataikat tudnak közölni a Hajdúszoboszlói, Nádudvari útfélen lévő városi Közművelődési tábla 18. sora 1 helyén több mint 100 évre épített **FOGTHUY kriptá, valamint a XIII. tábla 9-10-11. sorban 12 sírhelyet elfoglaló ismeretlen tulajdonosú legalább 150 éve épült kriptá tulajdonjogi, vagy hozzátartozói. Bejelentéseiket írásban, vagy személyesen 1985. július 1-ig a temetőgondnokság részére meg kell tenni szíveskedjenek. Cím: Hajdúszoboszló, Hősök tere 4. (x)**

A Hajdúszoboszlói Városgazdálkodási Vállalat felhívja az érdekelteket lakosság figyelmébe, hogy az 1985. december 31-ig betemetett sírok használati ideje lejárt. A sírhelyek újraváltását meg kell kezdeni. Kérjük az érdekelteket hozzájárulni, hogy a sírhelyek újraváltása érdekében a temetőgondnokságot (Hajdúszoboszló, Nádudvari útfélen) 1985. július 1-ig okmányokkal igazoltatva jelezzék a fenti hatánapig ugyancsak jelezzék a temetőgondnokságot! (x)

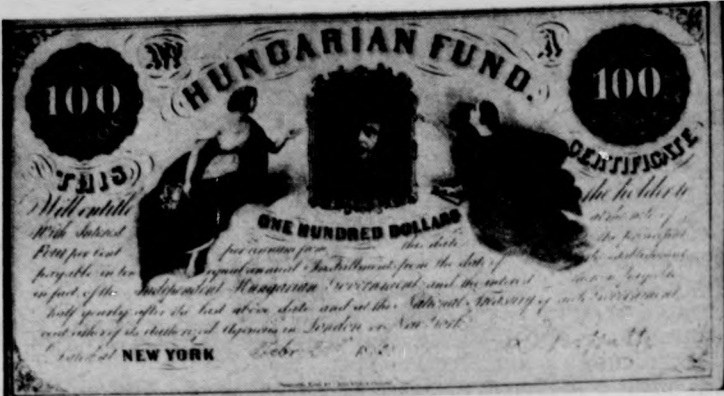
Ertesítjük kedves vendégeinket, hogy a Péterfia 46. számú alatti fodrászletünkben férfi fodrász kiszolgáltatunk február 28-án megszűnt, helyette női fodrász és kozmetikai szolgáltatásunkkal várjuk kedves vendégeinket. Fodrász ISZ vezetője: (x)

Gyümölcstelepek, díszfák, örökzöldek nagy választékban beszerezhetők: a Hunyadi MgtSz falkolajának lekeratában, Debrecen, Kiskisgyémi út-Határ út sarkán, Arisztidés hétéföldi pöntökig, 7-15 óráig, szombaton 7-12 óráig. (x)

A Volán Utazási Iroda autobusos társaságát szervez március 23-án Nagyvárada 227 Ft/6, március 28-án Kassára 311 Ft/6. Jelenkezés, bővebb felvilágosítás: Debrecen, Kossuth u. 43. Telefon: 10-093. (x)

Aramszünet lesz március 7-én, 8.00-15.00 óráig a Lázár utca végén a Rátónyi utcától kifelé, a Bellegő 611. és környékén. (x)

Ertesítjük kedves vendégeinket, hogy a kereketelepi fürdőnkben 1985. február 25-én a hővíztermelő berendezés meghibásodása miatt bezártuk. A javítások elvégzése utáni nyitásról értesítjük vendégeinket, Debreceni Vízmű és Gyógyfürdő V. (x)

Papírpénzritkaságok

Tíz év alatt a magyar papírpénzek szenvedélyes gyűjtőjévé vált Szamosfalvy Ferenc debreceni numizmatikus. Gyűjteményében az 1800-as évekből származó példányokból a ma használt pénzekig szinte minden darab, illetve azok nyomdai ritkasága megtalálható. Kossuth 100 dolláros emigrációs saját kézzelgyéjés pénze New Yorkból. MTI-fotó: Oláh Tibor (KS)

VENDEGJÁTÉK

Az utóbbi idők egyik sikerdarabjával, Müller Péternek a zeneszerző-zongorista Seres Rezső életét feldolgozó **Szeressük egymást** gyerekkel című játékával vendégszerepel ma Debrecenben a békéscsabai Jókai Színház. A Hungária Kamaraszínházban 15 óra 10 perces zenére kerülő darabot Rencz Antal rendezte. Szereplők: Gálffy László Jászai-díjas, Felkai Eszter és Dariday Róbert.

Irodalmi szabadegyetem

Sikerkönyvek - sikeres írók

A TIT irodalmi szakosztálya és a DAB irodalmi munkabizottsága szabadegyetemet indít a DAB-székház „C” termében.

Április 1-én, 17 órakor: Heinrich Böll: Csoportkép hölgyvel. Előadó: Dr. Lichtmann Tamás KLTE egyetemi adjunktus.

Április 15-én, 17 órakor: Raszputyin: Elj és emlékezz. Előadó: dr. Jagusztn László KLTE egyetemi docens.

Április 22-én, 17 órakor: Saul Bellow. Előadó: dr. Abád Nagy Zoltán KLTE egyetemi docens.

Április 29-én, 17 órakor: Gabriel Garcia Marquez. Előadó: dr. Kulán Katalin ELTE egyetemi docens.

Május 6-án, 17 órakor: Miroslav Kriza. Előadó: dr. Lökös István főiskolai docens, Eger.

Május 20-án, 17 órakor: Robert Merle. Előadó: dr. Gyoróczy Tibor tanszékvezető egyetemi docens.

Május 27-én, 17 órakor: Eduard Vilde. Előadó: dr. Kálmán Béla egyetemi tanár.

Június 3-án, 17 órakor: Vladimír Paraf. Előadó: dr. Baba Ivan irodalomtörténész, Budapest.

Bekötöznél a TIT megyei szervezetenél lehet március 20-ig, mindnapon 16-19 óráig. Részvételi díj: 100 forint.

HÍREK

HÍRSZERKESZTŐ: TURI GÁBOR - TEL: 12-144

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS
szombat estig: Naphőben erősen felhős lesz az ég, és több csapadék várható. Nyugaton főként eső, keleten hócsapás is. A szél dél, délkelet felől megélénkül. A legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet nyugaton plusz 1, minusz 4 fok között, keleten minusz 7 fok körül várható. A hőmérséklet csúcsértéke szombaton általában 2 és 7 fok között alakul, de keleten 0 fok körül marad. (MTI)

1985. MÁRCIUS 2.,
SZOMBAT
LUJZA NAPJA

A Nap kél 6.23 órakor -
nyugszik 17.30 órakor

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Száztíz évvel ezelőtt, 1875. március 2-án született Nagykarolyban és 82 éves korában, 1957-ben halt meg az Egyesült Államokban Jászi Oszkár publicista, a Huszadik Század című folyóirat főszerkesztője, politikus, szociológus, egyetemi tanár, a magyarországi polgári radikalizmus vezető alakja és teoretikusa.

PROGRAMOK

Március 3., Vasárnap
Debrecen

10 óra: A Magyar Camping és Caravanning Club megyei szervezeteinek taggyűlése az Ildem-lászi-kiskereskedelmi Vállalat pinckelujában (Vörös Hadsereg útja 34.).
19 óra: Köszegi Imre együttese énekversenyére a Kölcsey Művelődési Központ színháztermében.

Nyírácsád

10 óra: Köszegi vezetők fóruma - Buzita tanyán.

A lottó nyerőszámai:
15, 28, 58, 70, 72

INTENZIV BASIC. A TIT megyei szervezete a személyi számítógépek különböző területeken történő felhasználásáról szervez tanfolyamot. Jelentkezés március 12-ig személyesen vagy telefonon.

MOZI • SZÍNHÁZ • TV • RÁDIO

MOZI

A VIT mozi műsora a Híradó moziban:
Orszákos premier előtt! A házbui folytatódik (francia). Ma, vasárnap f. 10. f. 12. hn. 2. hn. 4. hn. 6. hn. 8.

Aranyoskám (amerikai). Vig ma, vasárnap hn. 4. n. 9.
Berthe (belga). 16. Művész ma, vasárnap 5. f. 3.
Erotikus képzőművészet (japán). 18. Vig ma, vasárnap n. 12. hn. 2. Apollo ma, vasárnap 8. Művész ma, vasárnap n. 8.
Ha már egyszer megessz (cseh-szlovák). Vig ma, vasárnap n. 10. Meteor ma n. 6. vasárnap 3. n. 6.
Há-bui! (francia). Apolló ma, vasárnap n. 10. n. 12. hn. 2. 4. 8.

D. B. Cooper üldözése (amerikai). Alfa ma f. 6. vasárnap 1. f. 1. 6.
Gyógyvirágtól lombohullás (magyar). Meteor ma n. 12.
Háitesapda (amerikai). 16.
Horváth A. vasárnap f. 4. f. 6.
A Jodi visszaér (amerikai). Delta ma f. 6. vasárnap f. 2. f. 4. f. 6. Kedvezmények nem érvényesek!

A leteti kocsis úra száguld (amerikai). Meteor mese ma, vasárnap 3. n. 6.
Pereputty (szovjet). Klinika vasárnap 5.

Szivórvány (magyar). Vig kamara ma f. 5. f. 7. vasárnap f. 3. f. 5. f. 7.

Világá ment királylány (szovjet). Delta matiné vasárnap 10.

SZÍNHÁZ

Március 2., szombat
Csokonai 19 órakor Hunyadi László, Csokonai-bérlét.
Hungária 19 órakor Szeressük egymást, Gyerekek...
Hungária 19 órakor Szeressük egymást, Gyerekek...
A békésesabai Jókai Színház vendégszereplése.
Pódiumszínház 15 órakor Kóc Gerzson, gyermekelőadás.
Pódiumszínház 16.30 órakor Kóc Gerzson, gyermekelőadás.

Csokonai
Március 5., kedd 19 órakor Az úgnők halála, bérlésüznet.
Március 6., szerda 19 órakor Az úgnők halála, bérlésüznet.
Március 7., csütörtök 19 órakor Két úr szolgája, Westpremier-bérlét.
Március 8., péntek 19 órakor A fekete ember, KISZ-bérlét.
Március 9., szombat 19 órakor Orpheus alszik, békéscsabai Jókai Színház vendégszereplése.

MÁRCIUS 11., hétfő 19 órakor

A fekete ember, Somlay-bérlét.
Hungária
Március 8., péntek 18 órakor Urinők és úriemberek, Hevesi-bérlét.

Pódiumszínház

Március 5., kedd 15 órakor Kóc Gerzson, gyermekelőadás.
Március 6., szerda 19.15 órakor Jászai Mari, bérlésüznet.
Március 8., péntek 18 órakor Kóc Gerzson, gyermekelőadás.

TELEVÍZIO

BUDAPEST, 1.: 8.58 Műsorismertetés. **9.00** Aki mer, az nyeri. **9.30** Csak gyerekeknek! **10.00** Hagymácska. **Zenes** ismétlés. **11.05** Képzőművészet. **11.58** Műsorismertetés. **14.00** Csoki Kupa. Nemzetközi gyermekverseny Galyatón. **14.40** Hírek. **14.50** Gityúr. **15.00** 15.00 Kalandok a növényvilágban. **Francia ismétlés**. **15.30** Rózsavirág. **XIII.12** rész: Mohák és harasztok. **15.30** Képzőművészet. **15.35** Nemzetközi tévészakácskönyv. **Olasz műsor.** **15.50** Ki miben tudós? **Magyar irodalom, II.** kötet. **17.05** Reklám. **17.10** Élesek és porfónok. **17.55** Bécsi vér. **A Pesti Vigadó** operettkoncertjének második része. **felvételről.** **18.30** Diagnózis. **18.50** Reklám. **19.05** Tévétorna. **19.10** Esti mese. **19.30** TV-híradó. **20.05** Vers - mindenkié. **20.10** A trapéz. **Amerikai film.** **21.55** Az Álami Képzőművészet. **22.00** TV-híradó. **3. 22.10** Himnusz.

BUDAPEST, 2.: 16.58 Műsorismertetés. **17.00** Képzőművészet. **17.05** Déli Huber István. **Porfónok.** **17.35** Gólyavári esték. **Igaz várszlat.** **18.25** MAFILM-magazin. **18.35** Fedett pályás atlétikai EB. **19.25** Angol nyelv. **19.40** Német nyelv. **20.00** Händel születésének 300. évfordulója. **A Liszt Ferenc Kamarazenekar** játszik. **Kb. 21.10** TV-híradó. **2. 21.25** Inni vagy meghalni. **Angol rövidfilm.** **21.50** Képzőművészet.

POZSONY, 1.: 8.30. Ottórok magazinja. **10.00** Goró, a fehér kutya. **Japán tévésorozat,** betelemezés. **10.45** Portréfilm. **11.00** Winnetou. **Francia tévésorozat** (ism.). **11.55-12.35** Mézőgazdasági magazin. **12.55** Ifjúk. **v. 3.** **14.15** Fedett pályás atlétikai EB. **16.40** Találkozás a Kokorin-várban. **17.15-18.15** Katonáról. **18.30** Válasz a nézők leveleire. **18.40** Hajótörtek. **Ausztrál tévésorozat.** **19.10** Nemzetközi kérdések. **19.30** TV-

HÍRADÓ

Március 11., hétfő 19 órakor
A fekete ember, Somlay-bérlét.
Hungária
Március 8., péntek 18 órakor Urinők és úriemberek, Hevesi-bérlét.
Pódiumszínház
Március 5., kedd 15 órakor Kóc Gerzson, gyermekelőadás.
Március 6., szerda 19.15 órakor Jászai Mari, bérlésüznet.
Március 8., péntek 18 órakor Kóc Gerzson, gyermekelőadás.

UNGYVÁR: 16.45 Volgya élete. **1-2. rész.** **19.00** Híradó. **19.35** Műsor Cseh-szlovákiából. **20.15** Könyvtárújság. **20.30** Reklám. **21.15** Hírek. **21.25** Gazdag, szegény. **Tévéfilm.** **3. rész.** **22.50** Nemzetközi szemle. **23.05** Hangverseny.

VASÁRNAP
BUDAPEST, 1.: 8.58 Műsorismertetés. **9.00** Ovodások filmműsora. **9.40** Nemo kapitány. **Szovjet kalandfilm.** **11.3. rész.** **10.30** Fűrész története. **10.50** Hírek. **11.58** Műsorismertetés. **12.00** A Köznység-szolgálat tájékoztatója. **12.05** Reklám. **12.10** Debreceni MVSC - Vasas bajnok labdarúgó-mérkőzés. **14.00** Képzőművészet. **14.05** Az állatok válaszolnak. **Magyar természetfilm.** **15.30** Monte Cristo grófia. **Francia kalandfilmsorozat.** **V13. rész.** **A kísértet.** **16.30** Műsorainkat ajánljuk. **16.55** Hogy van dr. Czeizel Endre? - kérdőí: Heinrich András. **17.30** Hírek. **18.0** Delta. **18.25** Reklám. **18.40** Tévétorna. **18.45** Esti mese. **19.00** A Hét. **20.00** Hírek. **20.05** Kedvesem, én válok. **NSZK** németül. **21.35** Reklám. **21.40** Kapcsolat. **Társasjáték.** **22.10** Hírek. **22.15** Himnusz.

BUDAPEST, 2.: 19.53 Műsorismertetés. **19.55** Képzőművészet. **20.00** Telesport. **Fedett pályás atlétikai EB.** **21.30** Török. **A mulandóság fölött.** **Minden-szentek.** **21.50** Képzőművészet.

POZSONY, 1.: 8.30 Gyerekeknek. **10.40** Zeman órnagy esete. **Tévéorozat.** **12.05** Honvédelmi magazin. **12.20** Báb-film. **12.30** Hangverseny. **13.55** Ifjúk. **v. 3.** **14.15** Fedett pályás atlétikai EB. **16.15-18.30** Sorakozó. **Cseh film.** **18.30** Zenes szórakoztató műsor. **19.10** A heti kulturális események. **19.30** TV-híradó. **20.05** Viaszterek. **Tévéorozat.** **betelemezés.** **21.15** Kultúra. **1985.** **21.45** Sport-híradó. **22.25** Johann Sebastian Bach zenéje.

UNGYVÁR: 16.45 A harkályok nem fáj a feje. **Film.** **18.00** Filmtudások klubja. **19.00** Híradó. **19.35** Labdarúgó-szemle. **20.05** Könyvtárújság. **20.30** Reklám. **21.05** Hírek. **21.15** Gazdag, szegény. **Tévéfilm.** **4. rész.** **22.30** Kiváló művészek.

RÁDIO

SZOMBAT
KOSSUTH: 4.30-7.59 Jó reggelt! **8.00** Hírek. **Időjárás.** **8.05** Műsorismertetés. **Kb. 8.15** Mai kulturális programok. **8.25** Családi tükör. **8.55** Reklám. **9.00** Színes népi muzsika. **10.00** Hírek. **Időjárás.** **10.05** Ismét - a jövőből! **12.00** Déli krónika. **12.30** Déli zeneparádé. **13.20** Népzenei példátár. **13.30** Erdővédelem. **14.00** Hírek. **Időjárás.** **14.05** Műsorismertetés. **14.10** A hét embere. **14.20** Mindennapi irodalom. **14.50** Richard Strauss: Macbeth. **Szimfonikus költemény.** **15.10** Új zenei újság. **15.54** Reklámparádé. **16.00** 168 óra. **17.30** A szülőföld muzsikája. **18.15** Hírek. **18.25** Reklám. **18.40** Tévétorna. **18.45** Esti mese. **19.00** A Hét. **20.00** Hírek. **20.05** Kedvesem, én válok. **NSZK** németül. **21.35** Reklám. **21.40** Kapcsolat. **Társasjáték.** **22.10** Hírek. **22.15** Himnusz.

BUDAPEST, 1.: 8.58 Műsorismertetés. **9.00** Ovodások filmműsora. **9.40** Nemo kapitány. **Szovjet kalandfilm.** **11.3. rész.** **10.30** Fűrész története. **10.50** Hírek. **11.58** Műsorismertetés. **12.00** A Köznység-szolgálat tájékoztatója. **12.05** Reklám. **12.10** Debreceni MVSC - Vasas bajnok labdarúgó-mérkőzés. **14.00** Képzőművészet. **14.05** Az állatok válaszolnak. **Magyar természetfilm.** **15.30** Monte Cristo grófia. **Francia kalandfilmsorozat.** **V13. rész.** **A kísértet.** **16.30** Műsorainkat ajánljuk. **16.55** Hogy van dr. Czeizel Endre? - kérdőí: Heinrich András. **17.30** Hírek. **18.0** Delta. **18.25** Reklám. **18.40** Tévétorna. **18.45** Esti mese. **19.00** A Hét. **20.00** Hírek. **20.05** Kedvesem, én válok. **NSZK** németül. **21.35** Reklám. **21.40** Kapcsolat. **Társasjáték.** **22.10** Hírek. **22.15** Himnusz.

BUDAPEST, 2.: 19.53 Műsorismertetés. **19.55** Képzőművészet. **20.00** Telesport. **Fedett pályás atlétikai EB.** **21.30** Török. **A mulandóság fölött.** **Minden-szentek.** **21.50** Képzőművészet.

POZSONY, 1.: 8.30 Gyerekeknek. **10.40** Zeman órnagy esete. **Tévéorozat.** **12.05** Honvédelmi magazin. **12.20** Báb-film. **12.30** Hangverseny. **13.55** Ifjúk. **v. 3.** **14.15** Fedett pályás atlétikai EB. **16.15-18.30** Sorakozó. **Cseh film.** **18.30** Zenes szórakoztató műsor. **19.10** A heti kulturális események. **19.30** TV-híradó. **20.05** Viaszterek. **Tévéorozat.** **betelemezés.** **21.15** Kultúra. **1985.** **21.45** Sport-híradó. **22.25** Johann Sebastian Bach zenéje.

UNGYVÁR: 16.45 A harkályok nem fáj a feje. **Film.** **18.00** Filmtudások klubja. **19.00** Híradó. **19.35** Labdarúgó-szemle. **20.05** Könyvtárújság. **20.30** Reklám. **21.05** Hírek. **21.15** Gazdag, szegény. **Tévéfilm.** **4. rész.** **22.30** Kiváló művészek.

6.29 A kamarazene kedvelőinek. A Juilliard vonósnyegyes felvételéből. **10.30** Slágerlista. **11.00** Hangfelvételek felső fok. **12.20** Dido és Aeneas. **12.50** Operaszereplők. **12.50** Ilyés Gyula: Emlékkönyv. **Könyvszemle.** **13.00** Hírek. **Időjárás.** **13.03** Kivánságműsor szombaton. **14.05** Lemezbörze hétfővel. **14.05** Eurhythmic együttes felvételei. **15.00** Anya te vagy? **Hangjáték.** **15.58** Aranyalbum. **17.02** Opera-művészek. **18.00** Tip-top parádé. **Szécsi Pál felvételeiből.** **18.30** Beethoven: c-moll szonáta. **19.00** Hírek. **Időjárás.** **19.03** Műsorismertetés. **19.05** A Kóruspódium évadzáró hangversenye. **Kb. 20.10** Retett kincsek. **Kb. 20.25** Francia sanzonok. **20.56** Zenekari muzsika. **22.13** Győre Zoltán népzenei feldolgozásából. **22.51** Profiból és szemből. **Jelenetek.** **Vaszilij Suksin ebészései-ből.** **23.30-23.33** Hírek. **Időjárás.**

NYIREGYHÁZA: 8.00 Hírek. **Lapszemle.** **Évfordulónaptár.** **8.20** A héten történt. **Üszegi István: Várkonyi Zsuzsa.** **8.40** Kislénekek a korongon. **9.00** Hétfői teríték. **zenével.** **(A tartalomról: Hobbimikrofon - Néptanúcsok - Foglalkozás: múzeumpedagógus - Grafikusok kiállítás - Honnan hozta?)** **9.58-10.00** Műsorismertetés. **(A nap szerkesztője: Haskó József.)**

VASÁRNAP

KOSSUTH: 5.00-7.17 Előttünk a vasárnap! **7.17** Vizeink völgyében. **7.47** A Köznység-szolgálat tájékoztatója. **7.52** Műsorismertetés. **8.00** Hírek. **Sport. Időjárás.** **8.05** Ot kontinens hét napja. **8.20** Enek-szóval, muzsikával. **8.50** Reklámpódium. **8.53** Vallomások a szülőföldről. **10.00** Hírek. **Időjárás.** **10.05** Műsorainkat ajánljuk. **10.10** Martha Argerich zongorázik. **11.00** Gondolat-jel. **A Rádió kulturális hetilapja.** **12.00** Hírek. **Tudósítások.** **Időjárás.** **Sport**